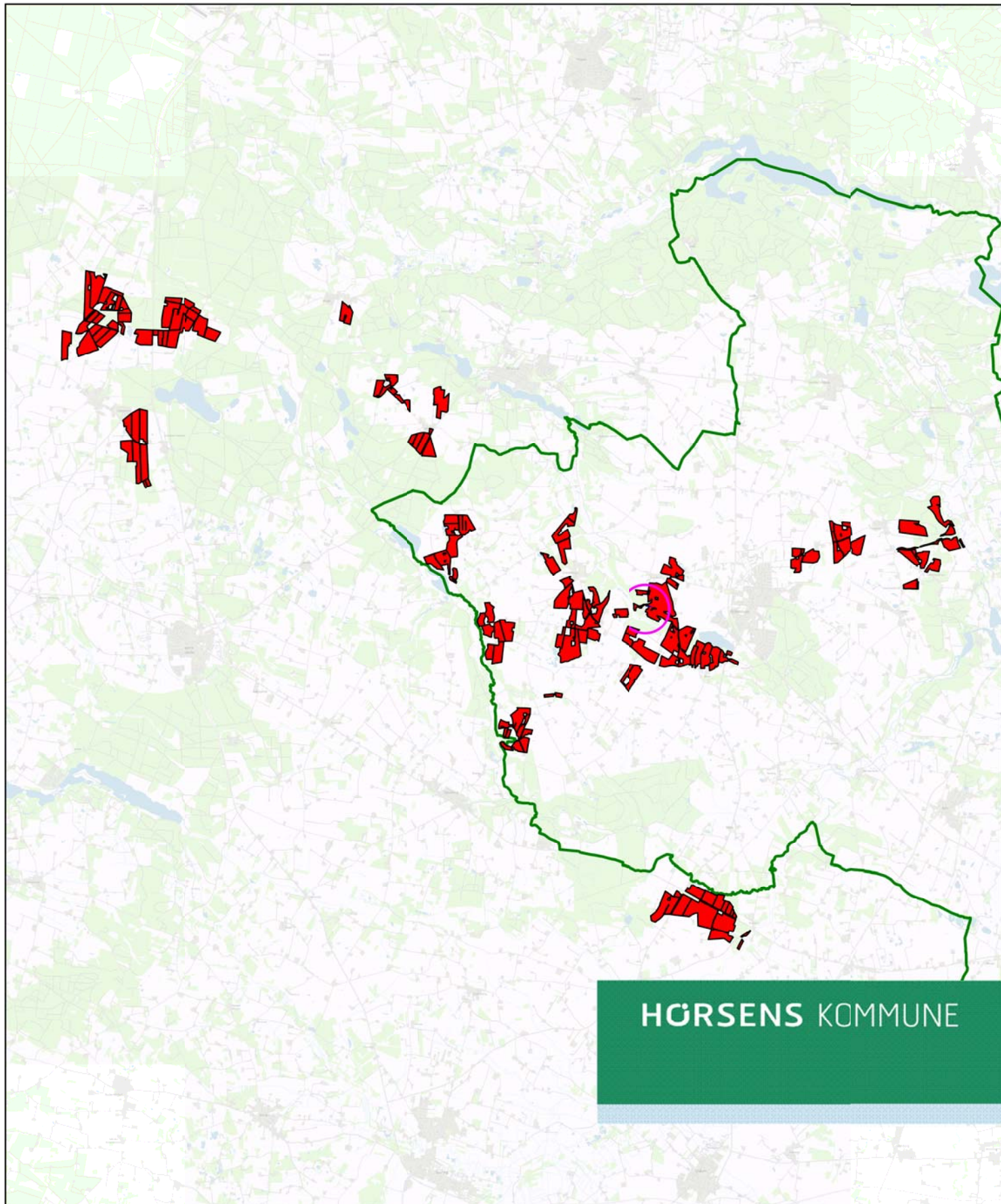


Miljøgodkendelse

på Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup

I henhold til § 16 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v af husdyrbrug

Juni 2015





**Miljøgodkendelse af
Markbruget Jacob Lykke Eriksen
Skovlundvej 3, 8740 Brædstrup
i henhold til § 16, jf. reglerne i
lov om miljøgodkendelse m.v.
af husdyrbrug.**

Skema nr. 72516, version nr. 5

Læsevejledning

Godkendelsen er bygget op således, at de vilkår som produktionen kan ske under, findes først i dokumentet. Herefter kommer et kort resume af resultatet af de vurderinger der ligger til grund for vilkårene.

De efterfølgende afsnit af godkendelsen rummer alle dels en miljøteknisk beskrivelser af forholdene på ejendommen og efterfølgende kommunens vurdering af påvirkningerne fra produktionen. Sidst i dokumentet findes bilag.

Anvendelse af Bedst Tilgængelige Teknologi er vurderet i de relevante afsnit.

Copyright

*Kort er gengivet af Horsens Kommune med tilladelse fra Geodatastyrelsen. Copyright Geodatastyrelsen.
Luftfotos – er gengivet af Horsens kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI*

1.	Generelle forhold.....	3
1.1	Indledning	3
1.2	Kontaktoplysninger og ansøgningen	3
1.3	Resume af godkendelsen.....	4
1.4	Naboorientering, partshøring, samt offentlighedsprocedure	8
1.5	Vilkår for godkendelsen	9
1.6	Udnyttelse af godkendelsen og behovet for supplerende tilladelser m.v.....	11
1.7	Tidsplan for projektet og godkendelsens gyldighed	11
1.8	Revurdering.....	12
2	Arealerne.....	16
2.1	Markoplysninger	16
2.2	Gødningsregnskab	21
2.3	Nitrat (overfladevand).....	24
2.4	Nitrat (grundvand)	31
2.5	Fosfor	35
2.6	Påvirkning af natur fra udbringning	39
2.7	Gener fra udbringning.....	46
3	Samlet beskrivelse og vurdering af BAT	47
4	Forurening og uheld.....	48
5	Bilag.	50
5.1	Udspretningsarealer	50
5.2	Udtalelse fra Ikast-Brande Kommune	55
5.3	Liste med ejere af udbringningsarealer samt jordtyper.....	67
5.4	Fosforanalyser på arealer i Hedensted Kommune	70
5.5	Udtalelse fra Hedensted Kommune	71
5.6	Udtalelse fra Silkeborg Kommune.....	74
5.7	Miljøstyrelsens sædskiftenotat	92

1. Generelle forhold

1.1 Indledning

Jacob Eriksen har søgt om godkendelse til udbringning af husdyrgødning.

Ansøgningen er udløst af, at der ønskes udbragt husdyrgødning på arealer, der indgår som aftalearealer til husdyrproduktionen, der drives under Skovslund I/S, Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup, CVR. nr. 31999456.

Skovslundvej 3 blev i 2009 blev godkendt efter § 12 i husdyrbrugsloven¹. Produktionen er i 2014 søgt udvidet.

En del af arealerne er tidligere vurderet og godkendt, idet de indgik i en § 12 godkendelse på Hamborgvej 7, 8740 Brædstrup, drevet af Skovslund I/S. Imidlertid er der sket ændring af driftsforholdene, således at arealerne nu drives af Jacob Lykke Eriksen, under CVR. nr. 16078301. Vilklarene i § 12 godkendelsen kan således ikke længere håndhæves, og der er derfor behov for at sikre det i en ny godkendelse til virksomheden. Der er endvidere kommet nye arealer til, som ikke tidligere er vurderet.

Horsens Kommune vurderer at ændringerne medfører, at der skal meddeles en arealgodkendelse til Jacob Lykke Eriksen, CVR. nr. 16078301. Godkendelsen meddeles efter § 16 i husdyrbrugsloven.

Der er foruden arealer i Horsens Kommune også arealer beliggende i Hedensted, Ikast-Brandø og Silkeborg Kommune. Alle kommuner er hørt i forbindelse med udarbejdelse af godkendelsen.

1.2 Kontaktoplysninger og ansøgningen

Dette afsnit indeholder ansøgers kontaktoplysninger samt oplysninger til identifikation af husdyrbruget

Ansøgers tekst

Kommunikations e-mail

E-mail til kommunikation mellem ansøger og sagsbehandler: Eriksen@skovslund.com

<u>Navn</u>	<u>Ejendoms nummer</u>	<u>CVR nummer</u>
Skovslund	6150296382	16078301

<u>Adresse</u>	<u>Postnummer</u>	<u>By</u>
Skovslundvej 3	8740	Brædstrup

Matrikler på ejendommen

5a m.fl., Davding By, Grædstrup

CHR på ejendommen

71233 (besætnings nr. 71233)

Ansøger

Jacob Lykke Eriksen, Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup

¹ Lov nr. 1572 af 20.december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Tlf.nr.: 75 75 30 44 Mobil: 61742319 Mail: Eriksen@skovslund.com

Konsulent

Børge O. Nielsen, LMO, Erhvervsbyvej 1, 8700 Horsens, CVR. nr. 30869052
Tlf.nr.: 76587470 Mobil: 20328265 Mail: Bon@lmo.dk

Kontaktperson på bedriften:

Jacob Eriksen, Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup,
Tlf.nr.: 75 75 30 44 Mobil: 61742319 Mail: Eriksen@skovslund.com

Kommune: Horsens

Sagsbehandler og tilsynsførende: Jonna Lund, tlf.: 76 29 2754, mail: jlu@horsens.dk

Ansøgningsskema nr.: 72516, version 5
Ansøgning indsendt første gang: 9. december 2014
Ansøgning indsendt sidste gang: 26. maj 2015

Beregninger udført på baggrund af:
Version 2.6 i husdyrgodkendelse.dk, og farmN version 4,0 - beregningsmøtor:2.2

1.3 Resume af godkendelsen

Projektet og dets miljømæssige konsekvenser er herunder beskrevet i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden at få indblik i projektet og konsekvenserne af godkendelsen af projektet.

Beskrivelse af ansøgningen

I forbindelse med ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup, der drives af Skovslund I/S, CVR. nr. 31999456 er der anmeldt aftalearealer til udbringning af husdyrgødningen.

Skovslund I/S driver flere husdyrproduktioner. Alt husdyrgødning som produceres i Skovslund I/S afsættes enten til markselskabet Jacob Lykke Eriksen (CVR. nr. 16078301) eller til markselskabet Anni Haldrup Eriksen (CVR. nr.31996597).

Markselskabet Jacob Lykke Eriksen udbringer fremadrettet husdyrgødning på i alt 1219,82 ha og modtager husdyrgødning fra følgende husdyrproduktioner i selskabet Skovslund I/S:

- Hamborgvej 7, 8740 Brædstrup
- Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup
- Løvetvej 44, 8654 Brædstrup
- Hovedgaden 35, 7362 Hampen

Hovedparten af markerne, som i dag drives i markselskabet Jacob Lykke Eriksen, blev første gang vurderet i 2009 i § 12 miljøgodkendelsen til Hamborgvej 7, 8740 Brædstrup, som bliver drevet af Skovslund I/S. I gødningsåret 2012 og fremad har arealerne dog været drevet af markselskabet Jacob Lykke Eriksen (CVR. nr. 16078301), og indgår derfor ikke længere som en del af Skovslund I/S. Der er i perioden kommet nye arealer til beliggende i Lille Bredlund og Store Bredlund (Silkeborg Kommune) og i Vingum (Horsens Kommune), og der er sket ændringer på nogle af de øvrige arealer.

Idet der er sket ændring af driftsforholdene, således at arealerne nu drives af Jacob Lykke Eriksen, i stedet for under Skovslund I/S, kan arealvilkårene i § 12 godkendelsen på Hamborg-

vej 7, ikke længere håndhæves. Der er derfor behov for at sikre dette i en § 16 arealgodkendelse til virksomheden Jacob Eriksen. I denne vil der også blive foretaget en vurdering af de nye arealer, som ikke tidligere er vurderet. Arealerne bliver vurderet til at modtage i alt 1,37 DE/ha.

Markselskabet Anni Haldrup Eriksen driver i alt 426 ha (gødningsregnskab 2013-2014), og i dette selskab udbringes der husdyrgødning fra ejendommene fra følgende ejendomme der drives under Skovslund I/S:

- Silkeborgvej 50, 8740 Brædstrup
- Tyrstingvej 39, 8740 Brædstrup

Ejendommen Silkeborgvej 50, 8740 Brædstrup er i dag omfattet af en § 12 godkendelse meddelt i 2008 til CVR. nr. 20474890. Staldanlægget drives imidlertid i dag af Skovslund I/S, mens arealerne som nævnt drives af markselskabet Anni Haldrup Eriksen, CVR. nr. 31996597. For fremadrettet at kunne håndhæve vilkårene på arealerne, skal der (med mindre en vurdering viser, at arealerne ikke ligger følsomt), meddeles en § 16 godkendelse til markbruget Anni Haldrup Eriksen. Vurderingen af disse arealer er ikke en del af denne godkendelse til Jacob Eriksen, og behandles efterfølgende særskilt.

Ejendommens beliggenhed

Ejendommen Skovslund, hvor markbruget har adresse, ligger i landzone mellem Brædstrup og Grædstrup. Der er ca. 230 m til nærmeste beboelse uden landbrugspligt, ca. 600 m til samlet bebyggelse (Davding) og ca. 1.800 m til byzone (Brædstrup).

Eventuelle gener fra udbringningen

Det vurderes ikke at der vil være øgede gener fra udbringningen, idet en stor del af arealerne i dag modtager husdyrgødning. Der er stillet vilkår om anvendelse af lukkede transportvogne, når der køres gennem tættere bebyggelser.

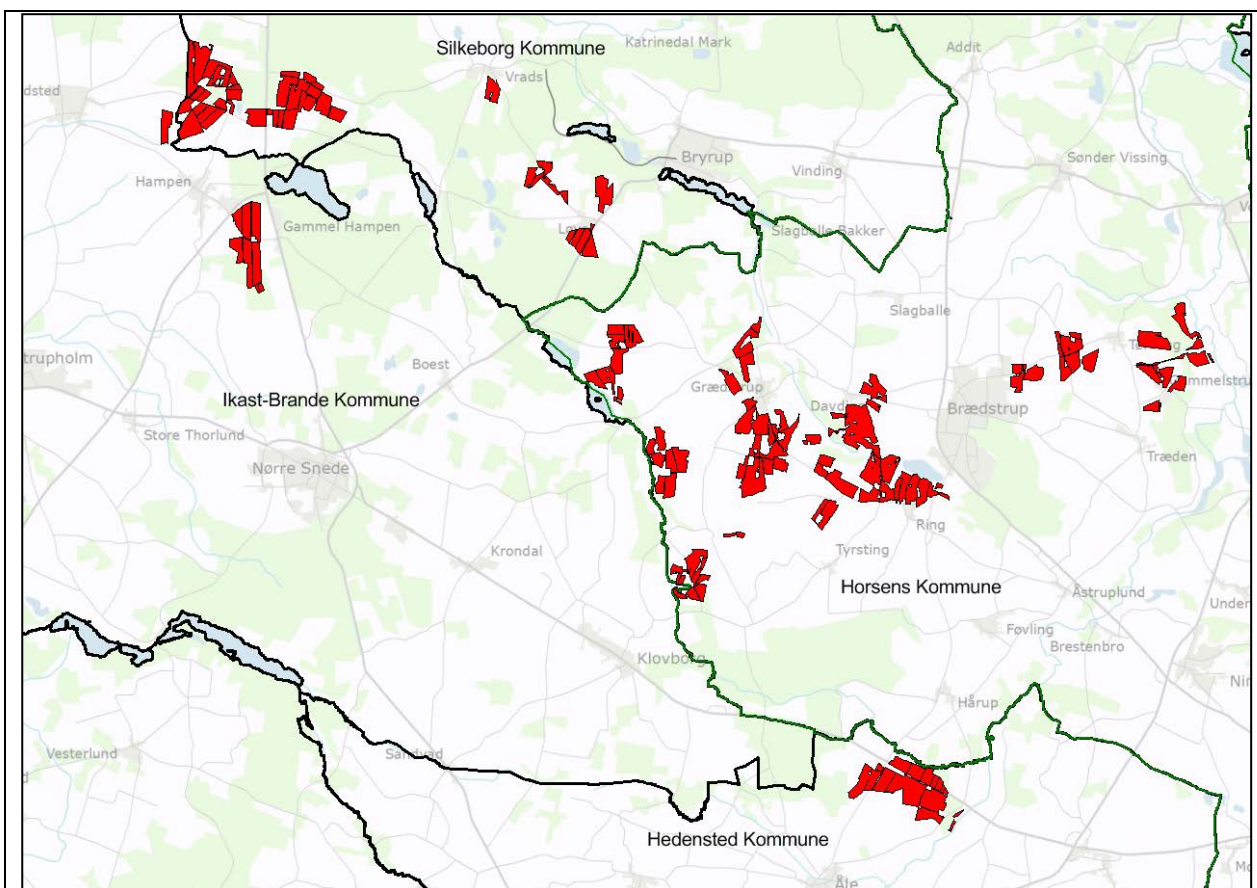
Bedst Tilgængelige Teknologi (BAT)

Det vurderes, at der på ejendommen er valgt BAT på de mulige områder. I forhold til udbringning af gylle vurderes det at være BAT når dansk lovgivning omkring udbringningsperioder, metoder og tildeling til afgrøderne overholdes. Dette er derfor ikke vurderet yderligere i denne godkendelse.

Udbringningsarealer

Der er søgt om udbringning af i alt 1.666 DE på 1.220 ha, svarende til et dyretryk på 1,37 DE/ha. Antal DE er beregnet efter reglerne i bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Arealerne ligger spredt over store afstande, der er arealer i fire kommuner; Horsens, Silkeborg, Ikast-Brandø og Hedensted. Der er foretaget høring af kommunerne og høringssvar er indarbejdet, hvor det er relevant.



Figur 1. Arealernes placering i de 4 kommuner

Ammoniakbelastning og særlig værdifuldt natur

Der er foretaget en vurdering af påvirkningen af natur som følge af udbringning af husdyrgødning på markerne. Det har medført nogle få supplerende vilkår, som gælder ud over den glædende lovgivning på området.

Mark (46-0b) i Horsens Kommune ligger umiddelbart grænsende op til et overdrev af meget høj biologisk kvalitet. Overdrevet ligger (ligesom marken) indenfor Natura 2000-området. Det er kortlagt som habitatnaturtype 6230, surt overdrev, som er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. For at beskytte habitatoverdrevet mod tilførsel af næringsstoffer fra marken er der stillet vilkår om, at en 10 meter bred bræmme friholdes for anvendelse af husdyrgødning.

Mark 1-0a ligger tæt ved staldanlægget på Skovslundvej 3. På denne mark findes to § 7 beskyttede overdrev. Af hensyn til ammoniakdepositionen på overdrevet fra anlægget, er der i godkendelsen til anlægget stillet krav om, at der på det nordlige overdrev på marken skal udlægges en dyrknings- og gødningsfri bræmme på 15 meter langs overdrevets nordlige afgrænsning, samtidig med at overdrevet skal plejes, enten med afgræsning eller med slåning og fjernelse af det afhøstede materiale. Horsens Kommune vurderer, at udlægning af bræmmen langs overdrevet i kombination med pleje af overdrevet kan sikre, at den forøgede deposition på overdrevet ikke medfører en tilstandsændring på arealet. Vilkåret er indarbejdet i denne godkendelse, på trods af at det er en forudsætning i anlægsgodkendelsen.

Det sydlige overdrev på marken er gennem en længere årrække blevet afgræsset på grund af vilkår i kapitel 5 godkendelse (VVM-redegørelse) samt i § 12 godkendelse til Skovslundvej 3. Der er jf. beskyttelsesniveauet i husdyrbrugsloven ikke mulighed for at fastholde dette vilkår, idet der med den ansøgte drift vil være en beskeden merdeposition på 0,2 kg N/ha/år. Der må

dog jf. naturbeskyttelsesloven ikke tilskudsfordres på arealet.

Det er samlet vurderet, at udbringning af husdyrgødning fra husdyrproduktionen kan ske under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne omkring dyrkningsfladen, herunder de internationalt beskyttede arter og naturområder.

Mulig påvirkning af næringsstoffer til overfladevande (N og P)

Arealerne ligger hhv. i oplandet til Randers Fjord og Ringkøbing Fjord.

Ingen af arealerne ligger i de nitratklasser som er udpeget i forhold til beskyttelse af overfladevand. Der skal derfor ikke vurderes yderligere i forhold til dette.

Størstedelen af arealerne ligger indenfor et opland som er registreret som fosforfølsom. Ifølge beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er det gennemsnitlige fosforoverskud på de ejede/forpagtede arealer 15,0 kg P/ha/år, ved et dyretryk på 1,37 DE/ha, hvilket svarer til det ansøgte.

Silkeborg Kommune har anmodet ansøger om at tage markerne 9-0m, 9-0p og 5-0a ud af harmoniarealet som udbringningsarealer som en frivillig tilpasning i ansøgningen. Markerne er beliggende i oplandet til Grane Langsø og kommunen vurderede at der var risiko for negativ påvirkning af søen. Ansøger har derfor taget disse marker ud af projektet. Disse marker må derfor ikke modtage husdyrgødning fra Skovlund I/S.

Habitatvurderingen har vist at udbringningen af kvælstof via husdyrgødningen ikke påvirker Natura 2000 oplandene i væsentlig grad.

Idet beskyttelsesniveauet i husdyrbrugsloven er opfyldt, samtidig med der ikke er en væsentlig påvirkning af Natura2000 områder og da ansøger har taget arealer ud som Silkeborg Kommune har vurderet som særligt sårbare, er det Horsens Kommunes vurdering at der ikke vil ske en negativ påvirkning af overfladevande som følge af udbringningen af husdyrgødningen.

Mulig påvirkning af næringsstoffer til grundvand

Der er registreret arealer som er følsomme i relation til påvirkning af grundvand, og ca. halvdelen af markerne er registreret som nitratfølsomme arealer (NFI).

De nitratfølsomme arealer (NFI) i Horsens Kommune ligger indenfor Våbensholm og Brædstrup Indsatsområde. I Ikast Brande Kommune er der NFI arealer, som ligger udenfor et indsatsområde for nitrat. I Silkeborg Kommune er der arealer beliggende i indsatsområde Hjøllund, samt arealer beliggende uden for indsatsområder. I Hedensted Kommune er der ikke arealer som er sårbare i relation til grundvand.

Der er i ansøgningssystemet foretaget beregninger som viser udvaskningen af kvælstof ud af rodzonen. Beregningerne viser at udvaskningen af kvælstof til grundvandet, i ansøgt drift falder i forhold til nudriften og at udvaskningen ikke overstiger det der kan beregnes for et tilsvarende plantebrug.

Miljøbelastningen omkring udvaskning af kvælstof til grundvandet er løst gennem anvendelse af et S6 sædskifte. Der er stillet vilkår som vil sikre at dette sædskifte fremadrettet anvendes. Der ønskes en mulighed for at sprede anden organisk gødning end husdyrgødning på udbringningsarealerne. For at imødekomme og håndtere dette ønske, stilles der i godkendelsen et vilkår om, hvor stor en andel ikke-udnyttelig kvælstof der må tilføres udbringningsmarkerne. Den ikke-udnyttelige andel af kvælstof er beregnet ud fra udnyttelsesgraden og mængderne af hus-

dyrgødning i ansøgningen: 25 % af 143.074 kg N + 55 % af 3.979,6 kg N = 37.957 kg N. Det bemærkes at udbringningen fortsat skal overholde slambekendtgørelsens krav², og at udbringningen fortsat skal anmeldes efter disse regler.

Sammenfattende konklusion

Samlet vurderes det, at de generelle regler og de stillede vilkår i denne godkendelse til anvendelsen af husdyrgødning, vil sikre at udbringningen ikke vil påvirke omgivelserne i væsentlig grad.

1.4 Naboorientering, partshøring, samt offentlighedsprocedure

Det er Horsens Kommunes vurdering, at meddelelsen af denne arealgodkendelse er af underordnet betydning for naboerne til arealerne til Skovslundvej 3, og de har derfor ikke haft udkast til afgørelse i høring, jf. § 56 stk. 2 i husdyrbrugsloven.

Horsens Kommune har i perioden 2. juni 2015 til 19. juni 2015 gennemført en høring af ejere af udbringningsarealer. De hørte fremgår af listen herunder.

Mark adresse	Ejer
Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup	Jacob Lykke Eriksen
Skovslundvej 6, Brædstrup	Anders Nielsen
Tvæervej 3, 8740 Brædstrup	Lars Grotkjær Kristensen
Løvetvej 27, 8740 Brædstrup	Per Grotkjær Kristensen
Hallevej 8, 8740 Brædstrup	Carsten Madsen
Løvevej 32, 8654 Bryrup	Jytte Bøgedal Larsen
Løvevej 17, 8654 Bryrup	Bent Jeppesen
Løvevej 46, 8654 Bryrup	Henning Kjær Hansen
Ll. Bredlundvej 4, 7362 Hampen	Jens Erik Krogh
Tirsvadvej 9, 8740 Brædstrup	Svend Roed
Tirsvadvej 11, 8740 Brædstrup	Søren Ernst Madsen
Tirsvadvej 2, 8740 Brædstrup	Hartly Jacobsen
Tirsvadvej 3, 8740 Brædstrup	Knud Åge Petersen
Stenløkkevej 4, 8740 Brædstrup	Annette Smed Brusgaard
Bjerregårdsvej 19, 8763 Rask Mølle	Knud, Karl og Elisabeth Juul
Tønningvej 16, 8740 Brædstrup	Niels Kjær Laursen
Grumstedbjergvej 6, 8740 Brædstrup	Kennet Dan Lauridsen
Tønningvej 3, 8740 Brædstrup	Hans Chr. Vael
Tønningvej 6, 8740 Brædstrup	Lars Chr. Bo Høi
Gammelstrupvej 11, 8740 Brædstrup	Lars Bülow Hartvigsen
Smedbakken 6, 8740 Brædstrup	Jan og Torben Bilstrup
Tønningvej 5, 8740 Brædstrup	Tony Buch
Gammelstrupvej 7, 8740 Brædstrup	Grotkjær Kristensen I/S
Gammelstrupvej 5, 8740 Brædstrup	Hans Bjerregaard
Smedebakken 8A, 8740 Brædstrup	Michael Sandgaard
Almindehøjvej 5, 8740 Brædstrup	Jan og Torben Bilstrup
Fuglrisvej 36, 8740 Brædstrup	Niels Skovgård Madsen
Ll. Bredlundvej 5, 7362 Hampen	Jens Christian Martinussen

² Bekendtgørelse nr. 1650 af 13. december 2006 om anvendelse af affald til jordbrugsformål

St. Bredlundvej 28, 7362 Hampen	Jens Keld Thomsen
Langebjergvej 7, 7362 Hampen	Anders Jakob Rundkvist
St. Bredlundvej 24, 7362 Hampen	Bjørn Erik Christiansen
Eliseholmvej 3, 7362 Hampen	Karsten Helmuth Markussen
Ring Bakke 6, 8740 Brædstrup	Brædstrup Kirke
Ring Byvej 2, 8740 Brædstrup	Svend Arne Lind
Bredmagevej 3, 8740 Brædstrup	Søren Thomsen
Stigsholmvej 2, 8740 Brædstrup	Birgitte Henriksen

Tabel 1. Liste med ejere af marker som er blevet hørt.

Udkast til afgørelse har også været sendt i høring hos ansøger og dennes konsulent. Konsulenten har bemærket at vilkår 7, ikke bør omfatte krav om en dyrkningsfri bræmme. Kommunen har dog valgt at fastholde dette krav, da formålet med bræmmen er at sikre, at der ikke sker tilførsel af næringsstoffer fra det omkringliggende areal, for dermed at reducere påvirkningen på arealet, hvilket ikke vurderes at kunne ske såfremt bræmmen fortsat dyrkes.

Der kom ingen øvrige henvendelser i forbindelse med høringen.

Høring af nabokommune

Der ligger udbringningsarealer i Horsens, Hedensted, Ikast-Brande og Silkeborg Kommuner. Der er derfor sendt en høring til kommunerne. Høringssvarene er indarbejdet i nærværende godkendelse hvor dette er vurderet relevant, og kan ses som bilag nr. 5.4, 5.5 og 5.6.

1.5 Vilkår for godkendelsen

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til den ansøgte arealdrift i henhold til gældende regler i husdyrbrugloven³. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen (se skema og versionsnummer under afsnittet vedr. ejer og driftsforhold) samt de dertilhørende beregninger. Godkendelsen er betinget af overholdelse af følgende vilkår:

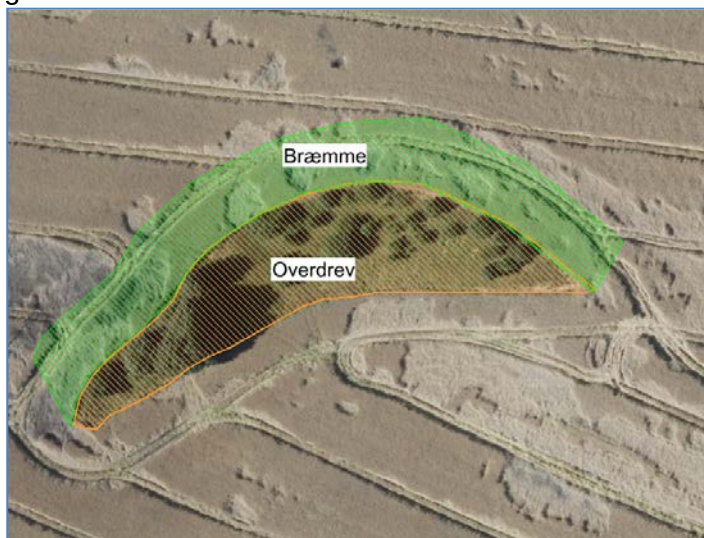
Nr. Vilkår

1. Godkendelsen omfatter alle arealerne som drives under CVR-nr. 16078301. Udbringningsarealerne skal drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de evt. ændringer, der fremgår af godkendelsen. Udbringningsarealerne er vist i bilag 5.1.
2. De vilkår der vedrører udbringningsarealernes drift skal være tilgængelige og kendte af de personer, der er beskæftiget med den pågældende del af arealdriften.
3. Ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig skal meddeles til kommunen inden eller lige umiddelbart efter ændringen.
4. Ændringer i afgiver af husdyrgødning skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændringer kan ske indenfor rammerne af denne arealgodkendelse.
5. Transport gennem områder med byzone eller større landsbyer skal ske med transportvogne, der ikke anvendes til udspreddning i marken. Såfremt der undtagelsesvis anvendes sådanne vogne skal vejen fejes samme dag.
6. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg

³ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – med senere ændringer

eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

7. Der skal iværksættes tiltag for at modvirke, at den forøgede ammoniaktilførsel fra luften, medfører en negativ påvirkning på det beskyttede overdrev på mark 1-0a, som er vist på figuren herunder.



Figur a. Etablering af bræmme ved overdrev på mark 1-0a. Ortofoto 2013 © COWI

Der skal derfor udlægges og opretholdes en dyrknings-, og gødningsfri bræmme på 15 meter langs overdrevets nordlige afgrænsning (jf. kortudsnit nedenfor). Overdrevet og bræmmen skal plejes, enten med afgræsning eller med slåning og fjernelse af det afhøstede materiale. Naturplejen skal foretages hvert år og der må ikke tilskudsfordres på arealet.

8. Der må maksimalt udbringes 147.073 kg kvælstof (N) og 39.860 kg fosfor (P) pr. år med husdyrgødning og/eller anden organisk gødning på udbringningsarealerne som fremgår af bilag 5.1.
9. Den organiske gødning (omfattet af slambekendtgørelsen), som ønskes udbragt på arealerne der indgår i denne godkendelse må højst udgøre 37.957 kg N pr. år.
10. Der skal på alle bedriftens udbringningsarealer for husdyrgødning være et sædskifte med et udvaskningsindeks på højst 86, svarende til et S6 sædskifte med minimum 10 % frøgræs (jf. bilag 5.8). Der skal på forlangende fremvises dokumentation for overholdelse af kriterierne for sædskiftet i form af markplan eller lignende.
11. Der skal senest den 1. juni 2016 indsendes fosforanalyser for markerne ved Tønning (se bilag 5.4). Såfremt analyserne viser et højere fosfortal end 4, skal der indsendes en ny ansøgning gennem husdyrgodkendelse.dk, således at der kan blive foretaget en fornyet vurdering af overholdelsen af det generelle fosforkrav i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.
12. Landbruget skal føre kontrol med at de udbragte mængder af husdyrgødning/anden organisk gødning og at driften af arealerne er indenfor godkendelsens rammer. Til dokumentation for dette, skal markplaner/gødningsregnskaber og en redegørelse for at der er anvendt det nødvendige sædskifte på tilsynsmyndighedens forlangende og ved miljøtilsyn forevises. Dokumentationen skal opbevares i mindst 3 år.
13. Ejeren af bedriften skal ved tilsyn kunne redegøre for og dokumentere, at vilkårene i denne

godkendelse er overholdt.

14. Hvis der sker uheld med et væsentligt udslip af miljøfarlige stoffer, skal Horsens Kommune kontaktes telefonisk (såfremt det er i kommunens åbningstid). Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

1.6 Udnyttelse af godkendelsen og behovet for supplerende tilladelser m.v.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven⁴.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse. Enhver ændring skal desuden anmeldes/ansøges om i kommunen.

I øvrigt henvises til, at virksomheden er omfattet af en række andre miljøregler, bl.a.

Affaldsbekendtgørelsen⁵. Kommunens regulativ for farligt affald, herunder krav om, at farligt affald til enhver tid transporteres/bortskaffes og håndteres i overensstemmelse med retningslinjerne beskrevet i det gældende regulativ. Kommunens regulativ for erhvervsaffald, herunder regler for håndtering og sortering samt pligten til at benytte en affaldstransportør, der er registreret ved kommunen.

Miljøbeskyttelseslovens⁶ bestemmelser, herunder f.eks. pligten til at afværge og forebygge følger af uheld eller driftsforstyrrelser, der medfører væsentlig forurening samt pligten til at informere kommunen herom.

Randzonenlovens⁷ bestemmelser, herunder at der i landzone ikke må foretages gødsning og anden jordforbedring, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning i en randzone på indtil 10 m, jf. stk. 4, fra bredden af de åbne vandløb og søer med et overfladeareal på mere end 100 m².

Landbruget er omfattet af § 39 i husdyrbrugloven. Efter denne paragraf kan tilsynsmyndigheden påbyde, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om, at der skal gennemføres afhjælpende foranstaltninger, hvis virksomhedens drift medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening.

1.7 Tidsplan for projektet og godkendelsens gyldighed

Ansøgers tekst

Godkendelsen udnyttes fra den er meddelt. Arealerne anvendes i nudrift, idet der er tale om en overflytning af vilkår fra en godkendelse meddelt til et andet CVR. nr.

Kommunens tekst

Godkendelsen er gældende fra offentliggørelsen.

I henhold til husdyrbruglovens § 33 skal fastsættes en frist for hvornår godkendelsen skal være udnyttet. Fristen bør ikke være på mere end 2 år. Arealerne anvendes dog allerede i nudrift, hvorfor godkendelsen ved meddelelse anses for udnyttet.

⁴ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

⁵ Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 894 af 15. juli 2014 om bekendtgørelse af lov om randzoner

Godkendelsen kan udnyttes, selvom der klages over den, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Det skal bemærkes, at Natur – og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

1.8 Revurdering

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁸ § 17, jf. husdyrbruglovens⁹ § 41 stk. 2, skal godkendelser omfattet af § 16 i husdyrbrugloven regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

Et af formålene med den regelmæssige revurdering er, at det løbende sikres, at virksomhedens indretning og drift fortsat er baseret på en anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Overholdelsen af kravet om anvendelse af BAT skal sikre, at forurening fra husdyrbrug til stadighed begrænses mest muligt.

Det er planlagt at foretage den første revurdering i **2023**.

1.8.1 Arealernes beliggenhed, landskabet og planforhold

I dette afsnit redegøres der for den overordnede placering af udbringningsarealerne

Ansøgers tekst

Kommunen skal ved godkendelser efter lovens § 16, ikke vurdere om afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel m.v. i henhold til § 8 i husdyrbrugsloven er overholdt, idet der ikke sker ændringer på selve ejendommen.

Gylle og dybstrøelse produceres på - og udbringes fra ejendommene Hamborgvej 7, Skovslundvej 3, Løvetvej 44 og Hovedgaden 35.

Arealerne er beliggende i 4 kommuner (Horsens, Hedensted, Ikast-Brandø og Silkeborg Kommuner). Se evt. figur 1.

Arealerne dyrkes med korn, raps, kernemajs og frøgræs. Jordtyperne varierer fra JB1 til JB6. Heraf kan 588 ha JB1-4 vandes.

De seneste 3 år har der været dyrket 10 % af arealet med frøgræs (sildig rajgræs). Derfor anvendes standardsædskiftet S6 (minimum 10 % frøgræs) i ansøgningen, da frøgræsdyrkningen fortsættes i fremtiden.

Kommunens vurdering

Arealerne ligger spredt, og er således placeret i 4 forskellige kommuner. Der er sendt høring til de tre kommuner som foruden Horsens Kommune er berørt. Høringssvar fra de tre kommuner er indarbejdet hvor dette er vurderet relevant, og kan også ses som bilag 5.4, 5.6 og 5.7.

På/ved nogle udbringningsarealerne er der registreret flere fund og fortidsminder. For at hindre at fortidsminderne beskadiges ved dyrkning af de omgivende arealer, er der efter museumsloven fastlagt en dyrkningsfri bræmme på to meter rundt om fortidsmindet. Det vil sige, at der på fortidsmindet og inden for en afstand af to meter ikke må foretages jordbehandling, bygges, til-

⁸ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer

⁹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer

plantes eller bruges metaldetektorer. Museumsloven hører under Kulturstyrelsen.

Figuren herunder viser et område i Horsens Kommune, hvor der er flere fortidsminder placeret indenfor et begrænset område.



Figur 2. Placering af fund og fortidsminder på arealer ved Løvevej 31 (markeret med en 100 meter zone omkring, som relaterer sig til ny bebyggelse).

Der er ikke registreret fredede fortidsminder på udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande, Silkeborg og Hedensted Kommuner.

Hedensted Kommune har oplyst at der er registreret et beskyttet dige på et stykke langs kanten af mark 14-0a (se figur 1). Digerne er gamle kulturelementer i landskabet og er beskyttede ifølge museumsloven¹⁰. Hvor der dyrkes tæt på diger, skal bruger være opmærksom på, at diget ved markdriften ikke må blive tilført gødning eller bliver påvirket af sprøjtemidler (direkte eller ved vinddrift).

Omkring udbringningsarealerne er der registreret forskellige naturtyper som er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven¹¹. Beskyttelsen af naturområderne vil blive behandlet særskilt under afsnittet med naturvurdering. På arealerne findes også sårbare grundvandsforekomster. Dette er behandlet nærmere under afsnittet grundvand. Arealerne ligger i oplandet til hhv. Randers og Ringkøbing Fjord. Vurderingen af påvirkningen ses i afsnittet vedr. overfladevand.

1.8.2 Transport

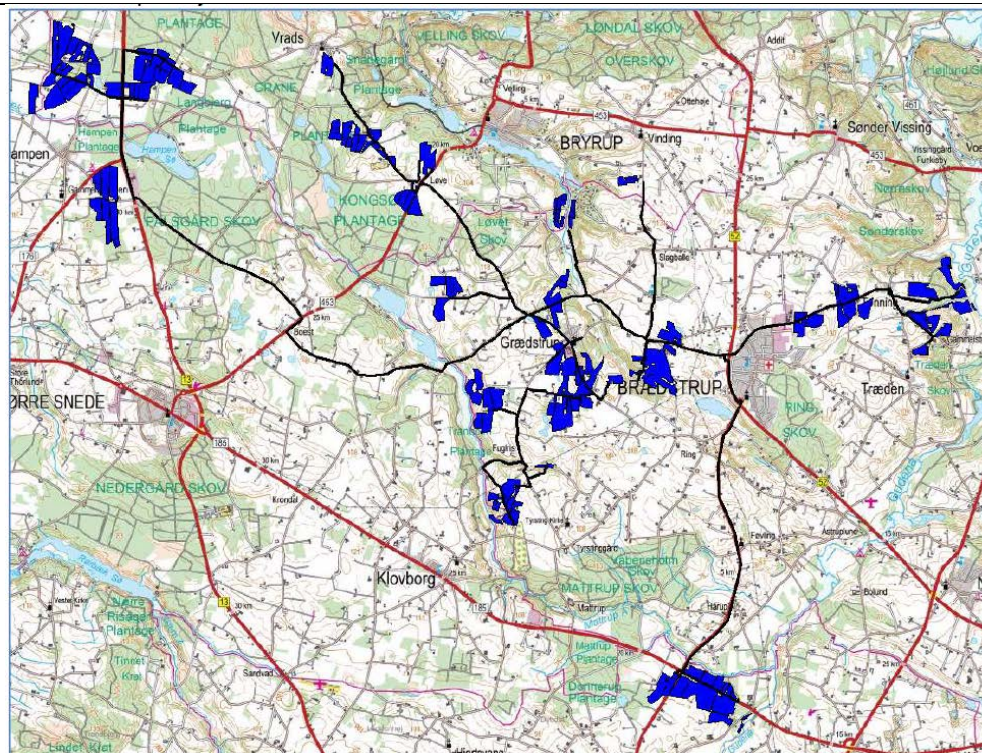
I dette afsnit gøres der rede for til- og frakørselsforhold til husdyrbruget, mulige gener fra transporter samt eventuelle genebegrænsende tiltag

Ansøger tekst

Til- og frakørselsforhold vedrørende arbejdskørsel sker ved udkørslen fra Skovslundvej 3.

¹⁰ Bekendtgørelse af museumsloven nr. 1505 af 14. december 2006

¹¹ Bekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse



Figur 3. Transportveje for husdyrgødning fra Skovslund I/S, som afsættes til marksekskabet Jacob Eriksen.

Der er ikke andre mulige udkørselsveje fra ejendommen, idet ejendommens produktionsbygninger er beliggende i landzone for enden af en grusvej. Der vil i forbindelse med transporter kunne opstå gener fra støv ved beboelser omkring vejen.

Transportvejene er ikke ændrede i forhold til de meddelte § 12 godkendelser på Skovslundvej 3 og Hamborgvej 7 (hvor en del af arealerne tidligere er godkendt). De anvendte transportruter fremgår af ovenstående kort.

Transporten foregår med tankbil fra Skovslundvej 3, Hamborgvej 7 og Silkeborgvej 50, når markerne er beliggende mere end 3-4 km fra gyllebeholderen. Hvis gylle ikke først placeres i decentral gylletank vil transporten ske frem til mobile marktanke, hvor gyllevognen suger gyllen fra. Dette er f.eks. fremgangsmåden på markerne ved Tønning.

Der er placeret gylletanke ved markerne i Lille Bredlund, ved Åle og ved Vingum på Fuglrisvej 36, hvor gylle overflyttes til i løbet af vinter og forår.

Produktionen i Hampen på Hovedgaven 35 og i Løve på Løvevej 44, anvendes på de af ejendommens tilhørende arealer, og køres direkte ud med gyllevogn.

Husdyrgødningen bliver udbragt i henhold til godt landmandskab og foregår i videst mulig omfang under hensynstagen til naboer, byområder, nærliggende naturområder m.m. Transport fra gyllebeholder til mark vil altid foregå i dagtimerne, og ved bymæssigbebyggelse ikke på søn- og helligdage. Transporter med husdyrgødning er sæsonbetonet i forhold til markarbejdet.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan af en planteavlskonsulent, hvorved det sikres, at mængden af gødning bliver tilpasset afgrødernes forventede behov.

I planen bliver der taget hensyn til bl.a. jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte, og kvælstofudnyttelsen. Ifølge referencedokumentet (BREF) er det bedst tilgængelig udbringningsteknik at afbalancere mængden af gødning til afgrødernes forventede behov i forhold til

kvælstof, fosfor, m.v..

Håndtering af gylle, herunder påfyldning af gyllevogn m.v., foregår altid under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

Kommunens vurdering

Transport af gylle til udbringning på markerne, vil hovedsageligt foregå ad de veje, der er indtegnet på figur 3. Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for gylle til og fra gården.

Udbringningsarealerne blevet udvidet væsentligt fra 2006 til 2009 (822,5 ha) og til nu hvor der drives i alt 1220 ha i den foreliggende ansøgning. Der må regnes med at have været en transportbelastning ved andre landmænds drift af de samme arealer under hidtidige ejer og forpagterforhold.

Gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug kan f.eks. opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder samt kørsel på offentlig vej ved udbringning og opbevaring af husdyrgødning og anden form for gødning. Natur og Miljøklagenævnet har i flere afgørelser bemærket, at "Landzone betragtes som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7, stk. 2, skal kommunen i forbindelse med en ansøgning om godkendelse vurdere, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til virksomheden. For virksomhedens egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- eller frakørsel. Endelig kan der stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter.

I denne sag er der tale om et stort plantebrug, med mange spredte arealer.

Eventuelle gener vil primært forekomme i perioder med gylleudbringning, idet der ellers vil være få daglige transporter.

Hovedparten af gylletransporterne kan ske ved kørsel i dagtimerne, der kan dog forekomme kørsel i aften- og evt. også i nattetimerne. Dette er dog kun i ganske særlige tilfælde.

Det vurderes at udbringning i en kort periode, hvor der også køres i nattetimerne, i visse tilfælde kan være en fordel for omkringboende, frem for at udbringningen strækker sig over en længere periode. Det anbefales dog at omkringboende i sådanne tilfælde orienteres på forhånd, for at imødegå eventuelle klager.

Støvgenerne fra transport vurderes ikke at medføre væsentlige problemer ved de nærmeste naboer, da transporterne passerer naboer på asfaltvej. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt

Bedst tilgængelige teknik/teknologi (BAT) i forbindelse med transport er bl.a., at transport til og fra arealerne foregår ved hensynsfuld kørsel, og at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid. BAT for udbringning er bl.a., at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udbringningsarealet, afgrødens gødningsbehov, og den anvendte mængde og type af

kunstgødning. Dette sikres ifølge Horsens Kommunes vurdering ved gældende lov. Håndtering og udbringning af husdyrgødning vurderes i øvrigt at overholde bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ved anvendelse af lastbil til transport af gylle, vil der til tider være behov for at opstille buffertanke ved arealer, hvorpå der udbringes gylle. Der gøres derfor opmærksom på at sådanne midlertidige buffertanke også skal overholde gældende afstandskrav i husdyrbrugsloven. Risikoen i forhold til placering af disse tanke er vurderet i afsnittet om driftsforstyrrelser og uheld.

Ved opstilling af buffertanke skal man være opmærksom på at der altid vælges en hensigtsmæssig placering. Buffertanke vil derfor blive placeret tæt ved vej for at sikre adgang til påfyldning fra lastbil. Buffertank vil blive placeret med størst mulig hensyn til mindst mulig gene af trafik. Buffertank vil altid blive placeret på plan og fast grundlag, og med behørig afstand til eventuelle dræn, søer og vandløb, som beskrevet for faste anlæg i husdyrbrugsloven.

Kommunen vurderer på grund af arealernes spredte placering, at der bør stilles et vilkår som vil sikre, at der ikke køres med samme transportmiddel på marker og gennem tættere bebyggelser. Dette vurderes muligt med baggrund i at der er tale om et selskab som driver arealerne, og som derfor har mulighed for at indrette transporten, således at det giver mindst mulig gene for beboere på landet. Der stilles derfor vilkår om kørsel med lastbil og forsyning af gyllevogne med låg eller lignende for at minimere risikoen for spild på offentlig vej.

Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Med det stillede krav om med henvisning til den generelle regulering vurderer Horsens Kommune, at den ansøgte transport og udbringning ikke vil give anledning til unødige eller væsentlige gener.

2 Arealerne

2.1 Markoplysninger

I dette afsnit oplyses der om en række generelle forhold om driften af husdyrbrugets udbringningsarealer, og i tabellerne vises oplysninger om de enkelte marker, som udgør udbringningsarealet. Oplysningerne er grundlaget for beregninger af nitratudvaskning og fosforoverskud samt kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøger tekst

Grundlæggende arealoplysninger (fra husdyrgodkendelse.dk)

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **0,00DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Ja**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbekendtgørelsens. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmoni tal på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Nej**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efter afgrøder udover PD-krav: **0,00%**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Arealerne dyrkes med korn, raps, kernemajs og frøgræs. Jordtyperne varierer fra JB1 til JB6. Heraf kan 588 ha JB1-4 vandes.

Det overordnede sædskifte er et S6 sædskifte med minimum 10 % frøgræs.

Udbringningsarealer – Ejede og forpagtede (se nedenstående tabel)

Nedenstående tabel viser mark nr., størrelsen på markerne, om arealet er drænet og jordbundstypen. Udover dette ses det også om arealet er beliggende i fosforklasse, nitratklasse og/eller nitratfølsomt indvindingsområde (NFI).

Udbringningsarealer															
Navn	Ha	Drænet	Jb. Type	Vandet	Sædskifte	Ref. Sædskifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
Total	1219,82						1220	0	0	0	621,85	1155	0	23,41	41,9
1-0a	49,9	Nej	JB4	Nej	S6	S4	49,93	0	0	0	49,93*	49,93	0	0	0
2-0b	4,21	Nej	JB3	Nej	S6	S4	4,21	0	0	0	4,21*	4,21	0	0	0
2-0a	26,8	Nej	JB3	Nej	S6	S4	26,79	0	0	0	26,79*	26,79	0	0	0
3-0f	6,04	Nej	JB3	Nej	S6	S4	6,04	0	0	0	6,04*	6,04	0	0	0
3-0g	6,75	Nej	JB3	Nej	S6	S4	6,75	0	0	0	6,75*	6,75	0	0	0
4-0a	9,43	Nej	JB3	Nej	S6	S4	9,43	0	0	0	9,43*	9,43	0	0	0
4-0d	10,2	Nej	JB6	Nej	S6	S2	10,22	0	0	0	10,22*	10,22	0	0	0
4-0c	2,46	Nej	JB3	Nej	S6	S4	2,46	0	0	0	2,46	2,46	0	0	0
3-0d	6,27	Nej	JB3	Nej	S6	S4	6,27	0	0	0	6,27*	6,27	0	0	0
4-0b	5,95	Nej	JB3	Nej	S6	S4	5,95	0	0	0	5,95*	5,95	0	0	0
3-0b	6,11	Nej	JB3	Nej	S6	S4	6,11	0	0	0	6,11*	6,11	0	0	0
3-0a	7,06	Nej	JB11	Nej	S6	S2	7,06	0	0	0	7,06*	7,06	0	0	0
6-0b	13,5	Nej	JB1	Nej	S6	S4	13,47	0	0	0	13,47*	13,47	0	0	0
6-0d	10,2	Nej	JB3	Nej	S6	S4	10,22	0	0	0	10,22*	10,22	0	0	0
8-0b	13,2	Nej	JB3	Ja	S6	S4	13,19	0	0	0	0	13,19	0	0	0
1-0e	3,64	Nej	JB4	Nej	S6	S4	3,64	0	0	0	3,64*	3,64	0	0	0
9-0a	8,75	Nej	JB3	Nej	S6	S4	8,75	0	0	0	0	8,75	0	0	0
9-0c	7,59	Nej	JB3	Nej	S6	S4	7,59	0	0	0	0	7,59	0	0	0
9-0d	5,18	Nej	JB3	Nej	S6	S4	5,18	0	0	0	0	5,18	0	0	0
9-0e	2,85	Nej	JB3	Nej	S6	S4	2,85	0	0	0	0	2,85	0	0	0
9-0i	2,74	Nej	JB3	Nej	S6	S4	2,74	0	0	0	0	2,74	0	0	0
9-0j	2,27	Nej	JB3	Nej	S6	S4	2,27	0	0	0	0	2,27	0	0	0
9-0k	2,22	Nej	JB3	Nej	S6	S4	2,22	0	0	0	0	2,22	0	0	0
1-0d	2,49	Nej	JB4	Nej	S6	S4	2,49	0	0	0	2,49*	2,49	0	0	0
9-0r	11,3	Nej	JB1	Nej	S6	S4	11,29	0	0	0	11,29*	11,29	0	0	0
09-jan	5,5	Nej	JB3	Nej	S6	S4	5,5	0	0	0	0	5,5	0	0	0
09-feb	0,88	Nej	JB3	Nej	S6	S4	0,88	0	0	0	0	0,88	0	0	0
10-0a	# 4,65	Nej	JB1	Ja	S6	S4	4,65	0	0	0	0	4,65	0	0	0
10-0b	# 6,93	Nej	JB1	Ja	S6	S4	6,93	0	0	0	0	6,93	0	0	0
10-0c	# 9,05	Nej	JB1	Ja	S6	S4	9,05	0	0	0	0	9,05	0	0	0
10-0d	# 4	Nej	JB1	Ja	S6	S4	4	0	0	0	0	4	0	0	0
10-0e	# 6,56	Nej	JB1	Ja	S6	S4	6,56	0	0	0	0	6,56	0	0	0

09-mar		18,4	Nej	JB3	Nej	S6	S4	18,38	0	0	0	0	18,38	0	0	0
10-Og	#	13,7	Nej	JB1	Ja	S6	S4	13,74	0	0	0	0	13,74	0	0	0
11-Oa	#	6,8	Nej	JB1	Ja	S6	S4	6,8	0	0	0	0	6,8	0	0	0
4-Of		4,47	Nej	JB3	Nej	S6	S4	4,47	0	0	0	4,47*	4,47	0	0	0
11-0c	#	13,7	Nej	JB1	Ja	S6	S4	13,65	0	0	0	0	13,65	0	0	0
11-0d	#	9,95	Nej	JB1	Ja	S6	S4	9,95	0	0	0	0	9,95	0	0	0
11-0e	#	14,2	Nej	JB1	Ja	S6	S4	14,2	0	0	0	0	14,2	0	0	0
11-0b	#	13,3	Nej	JB1	Ja	S6	S4	13,31	0	0	0	0	13,31	0	0	0
11-0f	#	14,7	Nej	JB1	Ja	S6	S4	14,67	0	0	0	0	14,67	0	0	0
11-0k	#	1,56	Nej	JB1	Ja	S6	S4	1,56	0	0	0	0	1,56	0	0	0
12-0a		4,08	Nej	JB3	Ja	S6	S4	4,08	0	0	0	0	4,08	0	0	0
12-0b		14	Nej	JB3	Ja	S6	S4	13,95	0	0	0	13,95*	13,95	0	0	0
12-0d		5,05	Nej	JB3	Ja	S6	S4	5,05	0	0	0	5,05*	5,05	0	0	0
12-0e		2,96	Nej	JB3	Ja	S6	S4	2,96	0	0	0	0	2,96	0	0	0
12-0j		2,95	Nej	JB3	Ja	S6	S4	2,95	0	0	0	2,95*	2,95	0	0	0
12-0k		5,53	Nej	JB3	Ja	S6	S4	5,53	0	0	0	0	5,53	0	0	0
10-Of		2,21	Nej	JB1	Ja	S6	S4	2,21	0	0	0	0	2,21	0	0	0
13-0a		1,38	Nej	JB3	Nej	S6	S4	1,38	0	0	0	1,38*	1,38	0	0	0
13-0b		1,42	Nej	JB3	Nej	S6	S4	1,42	0	0	0	1,42*	1,42	0	0	0
14-0a		21,3	Ja	JB3	Ja	S6	S4	21,3	0	0	0	0	21,3	0	0	0
14-0b		1,85	Ja	JB3	Ja	S6	S4	1,85	0	0	0	0	1,85	0	0	0
14-0c		8,29	Ja	JB3	Ja	S6	S4	8,29	0	0	0	0	8,29	0	0	0
14-0d		7,04	Ja	JB3	Ja	S6	S4	7,04	0	0	0	0	7,04	0	0	0
14-0e		2,9	Ja	JB3	Ja	S6	S4	2,9	0	0	0	0	2,9	0	0	0
14-0f		2,9	Ja	JB3	Ja	S6	S4	2,9	0	0	0	0	2,9	0	0	0
14-0h		1,02	Ja	JB3	Ja	S6	S4	1,02	0	0	0	0	1,02	0	0	0
14-0i		0,89	Ja	JB3	Ja	S6	S4	0,89	0	0	0	0	0,89	0	0	0
14-0j		1,01	Ja	JB1	Ja	S6	S4	1,01	0	0	0	0	0,86	0	0,15	0
14-0k		1,24	Ja	JB11	Ja	S6	S2	1,24	0	0	0	0	1,21	0	0,03	0
15-0a		31,9	Ja	JB3	Ja	S6	S4	31,91	0	0	0	0	31,91	0	0	0
15-0b		19,4	Ja	JB3	Ja	S6	S4	19,38	0	0	0	0	19,38	0	0	0
15-0c		12,4	Ja	JB3	Ja	S6	S4	12,39	0	0	0	0	12,39	0	0	0
15-0d		10,6	Ja	JB3	Ja	S6	S4	10,59	0	0	0	0	10,59	0	0	0
11-0j		0,99	Nej	JB1	Ja	S6	S4	0,99	0	0	0	0	0,99	0	0	0
17-0a		7,32	Ja	JB6	Nej	S6	S2	7,32	0	0	0	7,32*	7,24	0	0,07	0
17-0b		13,1	Ja	JB6	Nej	S6	S2	13,11	0	0	0	13,11*	12,93	0	0,18	0
17-0c		10	Ja	JB6	Nej	S6	S2	10,02	0	0	0	10,02*	10,02	0	0	0
17-0d		2,23	Ja	JB6	Nej	S6	S2	2,23	0	0	0	2,23*	2,23	0	0	0
17-0e		1,86	Ja	JB6	Nej	S6	S2	1,86	0	0	0	1,86*	1,86	0	0	0
17-0f		2,09	Ja	JB6	Nej	S6	S2	2,09	0	0	0	2,09*	2,09	0	0	0
12-0l		7,39	Nej	JB3	Ja	S6	S4	7,39	0	0	0	0	7,39	0	0	0
15-0e		8,7	Ja	JB3	Ja	S6	S4	8,7	0	0	0	0	8,7	0	0	0
17-0i		7,53	Nej	JB4	Nej	S6	S4	7,53	0	0	0	0	7,53	0	0	0

17-0j	9,39	Ja	JB6	Nej	S6	S2	9,39	0	0	0	9,39*	9,39	0	0	0
17-0k	5,64	Nej	JB4	Nej	S6	S4	5,64	0	0	0	5,64*	5,64	0	0	0
17-0l	7,85	Ja	JB5	Nej	S6	S2	7,85	0	0	0	7,85*	6,93	0	0,92	0
17-0h	1,58	Nej	JB4	Nej	S6	S4	1,58	0	0	0	0	1,58	0	0	0
3-0c	28,3	Nej	JB6	Nej	S6	S2	28,26	0	0	0	28,26*	28,26	0	0	0
17-0o	7,01	Nej	JB4	Nej	S6	S4	7,01	0	0	0	0	7,01	0	0	0
17-0p	19	Nej	JB4	Nej	S6	S4	18,99	0	0	0	0	18,99	0	0	0
17-0m	3,87	Ja	JB5	Nej	S6	S2	3,87	0	0	0	3,87*	3,87	0	0	0
17-2a	11,2	Nej	JB4	Nej	S6	S4	11,15	0	0	0	0	11,15	0	0	0
17-2b	1,31	Nej	JB4	Nej	S6	S4	1,31	0	0	0	0	1,31	0	0	0
17-2c	14	Nej	JB4	Nej	S6	S4	13,98	0	0	0	0	13,98	0	0	0
17-2d	3,78	Nej	JB3	Nej	S6	S4	3,78	0	0	0	0	3,78	0	0	0
17-2e	0,81	Nej	JB3	Nej	S6	S4	0,81	0	0	0	0	0,81	0	0	0
19-0a	16,8	Nej	JB3	Ja	S6	S4	16,77	0	0	0	0	16,77	0	0	0
17-jan	9,83	Ja	JB5	Nej	S6	S2	9,83	0	0	0	9,83*	8,66	0	1,17	0
19-0b	12,3	Nej	JB3	Ja	S6	S4	12,33	0	0	0	12,33*	12,33	0	0	0
17-0n	0,71	Ja	JB11	Nej	S6	S2	0,71	0	0	0	0,71*	0,71	0	0	0
19-0e	8,01	Nej	JB3	Ja	S6	S4	8,01	0	0	0	0	8,01	0	0	0
19-0f	8,87	Nej	JB3	Ja	S6	S4	8,87	0	0	0	0	8,87	0	0	0
40-0	# 17,2	Ja	JB1	Ja	S6	S4	17,18	0	0	0	0	10,11	0	7,08	0
19-0d	4,61	Nej	JB3	Ja	S6	S4	4,61	0	0	0	0	4,61	0	0	0
40-2	# 11,9	Nej	JB1	Ja	S6	S4	11,86	0	0	0	11,86*	11,86	0	0	0
40-3a	# 3,8	Nej	JB1	Ja	S6	S4	3,8	0	0	0	0	3,8	0	0	0
40-3b	# 0,98	Ja	JB11	Ja	S6	S2	0,98	0	0	0	0	0,01	0	0,97	0
40-3c	# 3,6	Nej	JB1	Ja	S6	S4	3,6	0	0	0	0	3,6	0	0	0
40-4	# 14,4	Nej	JB1	Ja	S6	S4	14,4	0	0	0	0,07	14,4	0	0	0
40-5	# 9,46	Ja	JB11	Ja	S6	S2	9,46	0	0	0	9,46*	2,72	0	6,75	0
40-6	# 20	Ja	JB1	Ja	S6	S4	20,02	0	0	0	20,02*	14,38	0	5,64	0
43-0a	# 1,33	Nej	JB1	Ja	S6	S4	1,33	0	0	0	0	1,33	0	0	0
8-0c	7,07	Nej	JB1	Ja	S6	S4	7,07	0	0	0	0	7,07	0	0	0
43-0c	# 20,3	Nej	JB1	Ja	S6	S4	20,3	0	0	0	20,30*	20,3	0	0	0
43-0d	# 4,05	Nej	JB1	Ja	S6	S4	4,05	0	0	0	4,05*	4,05	0	0	0
43-0e	# 16,1	Nej	JB1	Ja	S6	S4	16,13	0	0	0	16,13*	16,13	0	0	0
43-0f	# 16,3	Nej	JB1	Ja	S6	S4	16,3	0	0	0	16,30*	16,3	0	0	0
43-0g	# 4,06	Nej	JB3	Ja	S6	S4	4,06	0	0	0	4,06*	4,06	0	0	0
43-0h	# 2,44	Nej	JB3	Ja	S6	S4	2,44	0	0	0	2,44*	2,44	0	0	0
43-0i	# 5,45	Nej	JB1	Ja	S6	S4	5,45	0	0	0	5,45*	5,45	0	0	0
43-0j	# 11,9	Nej	JB1	Ja	S6	S4	11,89	0	0	0	11,89*	11,89	0	0	0
43-0k	# 7,94	Nej	JB1	Ja	S6	S4	7,94	0	0	0	7,94*	7,94	0	0	0
44-0a	# 2,67	Nej	JB1	Ja	S6	S4	2,67	0	0	0	2,67*	2,67	0	0	0
19-0c	6,31	Nej	JB3	Ja	S6	S4	6,31	0	0	0	0	6,31	0	0	0
43-0b	# 7,83	Nej	JB1	Ja	S6	S4	7,83	0	0	0	0	7,83	0	0	0
8-0a	12,6	Nej	JB3	Ja	S6	S4	12,57	0	0	0	0	12,57	0	0	0

44-0b	#	3,42	Nej	JB1	Ja	S6	S4	3,42	0	0	0	3,42*	3,42	0	0	0
40-1	#	6,27	Nej	JB1	Ja	S6	S4	6,27	0	0	0	0	6,27	0	0	0
44-0c	#	11,5	Nej	JB11	Ja	S6	S2	11,5	0	0	0	11,50*	11,5	0	0	0
6-0c		3,58	Nej	JB3	Nej	S6	S4	3,58	0	0	0	3,58*	3,58	0	0	0
6-0a		10	Nej	JB3	Nej	S6	S4	10,02	0	0	0	10,02*	10,02	0	0	0
1-0g		14,5	Nej	JB4	Nej	S6	S4	14,46	0	0	0	14,46*	14,46	0	0	0
01-jan		1,78	Nej	JB3	Nej	S6	S4	1,78	0	0	0	1,78*	1,78	0	0	0
1-0f		1,62	Nej	JB4	Nej	S6	S4	1,62	0	0	0	1,62*	1,62	0	0	0
17-0g		8,4	Nej	JB4	Nej	S6	S4	8,4	0	0	0	0	8,4	0	0	0
9-0l		9,31	Nej	JB3	Nej	S6	S4	9,31	0	0	0	0	9,31	0	0	0
08-jan		7,12	Nej	JB1	Ja	S6	S4	7,12	0	0	0	0	7,12	0	0	0
45-0a		1,15	Ja	JB6	Nej	S6	S2	1,15	0	0	0	0	0	0	0,04	1,11
45-0b		3,96	Ja	JB6	Nej	S6	S2	3,96	0	0	0	0	0	0	0,24	3,72
45-0c		1,53	Ja	JB6	Nej	S6	S2	1,53	0	0	0	0	0	0	0	1,53
45-0d		15,2	Nej	JB5	Nej	S6	S2	15,23	0	0	0	15,23	15,23	0	0	0
45-0e		10,5	Ja	JB6	Nej	S6	S2	10,46	0	0	0	1,61	0	0	0	10,46
45-1a		4,91	Ja	JB6	Ja	S6	S2	4,91	0	0	0	4,91	0	0	0	4,91
45-1b		8,65	Ja	JB6	Ja	S6	S2	8,65	0	0	0	8,65	0	0	0,05	8,6
45-1c		3,83	Nej	JB4	Nej	S6	S4	3,83	0	0	0	3,83	3,83	0	0	0
45-1d		11,8	Nej	JB4	Nej	S6	S4	11,84	0	0	0	11,84	11,84	0	0	0
45-1e		11,7	Ja	JB6	Nej	S6	S2	11,7	0	0	0	9,06	0	0	0,13	11,57
45-1f		8,64	Nej	JB5	Nej	S6	S2	8,64	0	0	0	8,64	8,64	0	0	0
45-1g		9,58	Nej	JB4	Nej	S6	S4	9,58	0	0	0	9,58	9,58	0	0	0
45-2		17,5	Nej	JB4	Nej	S6	S4	17,53	0	0	0	17,53	17,53	0	0	0
45-3a		5,89	Nej	JB4	Nej	S6	S4	5,89	0	0	0	2,93	5,89	0	0	0
45-4		5,05	Nej	JB3	Nej	S6	S4	5,05	0	0	0	4,51	5,05	0	0	0
46-0a		10,9	Nej	JB3	Nej	S6	S4	10,94	0	0	0	0	10,94	0	0	0
46-0b		7,9	Nej	JB3	Nej	S6	S4	7,9	0	0	0	0	7,9	0	0	0
46-0c		2,83	Nej	JB3	Nej	S6	S4	2,83	0	0	0	0	2,83	0	0	0
46-0d		1	Nej	JB3	Nej	S6	S4	1	0	0	0	0	1	0	0	0
45-3b		18,5	Nej	JB4	Nej	S6	S4	18,47	0	0	0	18,47	18,47	0	0	0

Tabel 2. Liste med arealer som indgår i ansøgningen.

De stjernemarkerede (*) arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne. I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Udbringningsarealernes placering fremgår af bilag 5.1. Liste med ejere af arealerne fremgår som bilag 5.2.

Udbringningsarealer – aftalearealer

Der indgår ingen aftalearealer i ansøgningen.

Kommunens vurdering

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. F24 angiver, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal indeholde oplysninger om størrelsen og beliggenheden af arealer, der er til rådighed til udbringning af husdyrgødning på hele bedriften, der drives under samme CVR-nr, herunder arealer, der kan disponeres over bl.a. i medfør af gødningsleveringsaftaler. En ansøgning skal herefter indeholde oplysninger om, hvilke aftalearealer ansøger vil anvende.

Af ovenstående tabel ses, at der er arealer, som er sårbare i forhold til grundvand, eller som er omfattet af N- eller P- klasser. Dette indikerer at der er behov for at stille særlige vilkår til driften af disse arealer, hvorfor der er stillet vilkår om udarbejdelse af § 16 arealgodkendelse for de pågældende arealer.

Denne § 16 godkendelse er udløst af ændringer i driftsforholdene i Skovslund I/S, idet arealerne tidligere indgik i en § 12 godkendelse meddelt til Hamborgvej 7 og som drives af Skovslund I/S, men nu drives i et selvstændigt markselskab drevet af Jacob Eriksen. For at kunne håndhæve arealvilkårene var det nødvendigt at udarbejde en § 16 arealgodkendelse.

Der er samtidig med udarbejdelse af § 16 godkendelsen behandlet en ansøgning om udvidelse af dyreholdet på Skovslundvej 3, hvor Skovslund I/S driver en svineproduktion, og hvor husdyrgødningen afsættes til markbruget Jacob Eriksen. Denne udvidelse er indarbejdet i arealgodkendelsen. Arealerne indgår som aftalearealer i § 12 godkendelsen til husdyrproduktionen på Skovslundvej 3 samt de øvrige ejendomme der drives under Skovslund I/S, og fremgår som ejede og forpagtede arealer i denne § 16 godkendelse.

Vurderingen af arealernes sårbarhed over for tilførsel af næringsstoffer er foretaget i de efterfølgende afsnit.

2.2 Gødningsregnskab

I dette afsnit vises et regnskab over produceret, tilført og fraført husdyrgødning på den bedrift, som husdyrbruget hører under.

Ansøger tekst

Nudrift:

Husdyrgødningen leveres fra produktionsstederne i Skovslund I/S og beregningen af produktionen fremgår af tabel 1.

Gødningsregnskab, Jacob Lykke Eriksen

Beregning til indsætning i skemaID 72516

Nudrift med alle produktionssteder excl. Afsætning på 173 DE		Gødningstype	Udn.%	DE	N	P	Dokumentation
Alle ejd. minus Silkeborgvej 50		Gylle	75,00	920,43	85.185,65	20.432,92	SkemaID 72513 (kopi af skemaID 4725)
Skovslundvej 3		Dybstrøelse	45,00	54,86	5.483,18	1.232,12	SkemaID 72513 (kopi af skemaID 4725)
Silkeborgvej 50		Gylle	75,00	276,40	25.315,00	6.641,00	MarkOnline
Til Jacob Lykke Eriksen - Skema 72516		I alt Gylle	75,00	1.196,83	110.500,65	27.073,92	
		I alt Dybstrøelse	45,00	54,86	5.483,18	1.232,12	
Ansøgt drift med alle prod.steder	CHR nr.	Gødningstype	Udn.%	DE	N	P	
Skovslundvej 3	71233	Gylle	75,00	898,68	79.921,04	20.541,66	SkemaID 72500 (kopi af skemaID 70101)
Skovslundvej 3	71233	Dybstrøelse	45,00	48,61	3.979,61	1.252,87	SkemaID 72500 (kopi af skemaID 70101)
Hamborgvej 7	23931	Gylle	75,00	362,02	30.069,43	9.466,93	SkemaID 72513 (kopi af skemaID 4725)
Silkeborgvej 50	21175	Gylle	75,00	276,40	25.315,00	6.641,00	MarkOnline
Løvevej 44	51629	Gylle	75,00	68,56	6.479,00	1.685,00	MarkOnline
Hovedgaden 35	99013	Gylle	75,00	101,00	9.840,00	2.431,00	MarkOnline
I alt Gylle		Gylle	75,00	1.706,66	151.624,47	40.765,59	
I alt Dybstrøelse		Dybstrøelse	45,00	48,61	3.979,61	1.252,87	
Afs. fra Silkeborgvej 50 til Anni Eriksen		Gylle	75,00	210,00	19.233,54	5.045,62	
Til Jacob Lykke Eriksen - Skema 72516		I alt Gylle	75,00	1.496,66	132.390,93	35.719,97	
		I alt Dybstrøelse	45,00	48,61	3.979,61	1.252,87	
Relativ opskalering m. fiktive + 121DE		Gylle	75,00	1.617,66	143.094,30	38.607,81	Scalering til 1,37 DE/ha

Tabel 1. Husdyrgødning fra produktionsejendomme i Skovslund I/S opgjort i aktuelle DE

Nudriften er indhentet fra kopi af det originale skemaID 4725 (godkendelse af Hamborgvej 7) til skemaID 72513 for at få nudriftens DE, N og P. Til værdisætning af aktuelle produktioner samt ansøgt produktion er anvendt kopier af originale skemaer samt beregning i MarkOnline for at få de aktuelle værdier på dyreenhedsberegning og normværdier på N og P:

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Skovslund I/S Skovslundvej 3 8740 Brædstrup CVR: 31999456	Dybstrøelse	5483,18	1232,12	45,00	54,86
Skovslund I/S Skovslundvej 3 8740 Brædstrup CVR: 31999456	Svinegylle	110500,65	27073,92	75,00	1196,83

Afsat husdyrgødning

Der afsættes ikke husdyrgødning.

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	5483,18	1232,12	0	54,86
Svinegylle	110500,65	27073,92	0	1196,83
Total	115983,83	28306,04	0	1251,69

Beregning af harmoni tal

Harmoni tal: 1,4 DE/ha

Ansøgt drift

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Skovslund I/S Skovslundvej 3 8740 Brædstrup CVR: 31999456	Dybstrøelse	3979,61	1252,87	45,00	48,61
Skovslund I/S Skovslundvej 3 8740 Brædstrup CVR: 31999456	Svinegylle	132390,93	35719,97	75,00	1496,66

Afsat husdyrgødning

Der afsættes ikke husdyrgødning til aftalearealer

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	3979,61	1252,87	0	48,61
Svinegylle	143094,30	38607,81	0	1617,66
Total	147073,91	39860,68	0	1666,27

Beregning af harmoni tal

Harmoni tal: 1,4 DE/ha

Udbringningsteknologi

Udbringningen af husdyrgødning foretages således at generne i forhold til natur minimeres mest muligt. Således nedfældes gylle på græsmarker og sort jord og resten udbringes med slæbeslanger. Herved begrænses fordampningen mest mulig og afsætningen på nærliggende natur vurderes som minimal.

Der bliver hvert år udarbejdet en mark- og gødningsplan, samt gødningsregnskab af en planteavlskonsulent/driftsleder, hvorved det sikres, at mængden af gødning bliver tilpasset afgrødernes forventede behov samt opfylder lovkravene for maksimal tildeling af næringsstoffer. I planen bliver der taget hensyn til bl.a. jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte, og kvælstofudnyttelsen.

Optimerer brugen af næringsstoffer på ejendomsniveau under hensyntagen til jordens frugtbarhed og det økonomiske afkast.

Anden organisk gødning

Der ønskes mulighed for udbringning af anden organisk gødning på de medtagne arealer.

Tildeling vil være reguleret i slambekendtgørelsen og der ønskes mulighed for at anvende hygiejniseret slam sammen med gylleudbringningen. Der vil i den forbindelse blive accepteret et vilkår, hvor den uudnyttede mængde totalkvælstof i gylle+slam ikke overskrider $147.074 \text{ Kg N} \cdot 25\% = 35.768 \text{ kg N}$ samt at den totale mængde fosfor ikke overskrider 39.860 kg P . Metoden anvendes i Billund Kommune ved bl.a. anvendelse af Mucosa-vand på miljøgodkendte bedrifter. Der vedlægges regnearkseksempel anvendt hos Billund kommune

Kommunens vurdering

Nudrift er fastlagt til det der indgik i miljøgodkendelsen som blev meddelt i 2009 til Hamborgvej 7. Dette vurderes at være det mest retvisende billede, idet driften af arealerne dels har skiftet mellem CVR. numre, og der dels er pågået en udvidelse i perioden.

Ansøger udbringer i ansøgt drift i alt 1666 DE (svarende til 147.074 kg kvælstof og 39.861kg fosfor) på ejede og forpagtede udbringningsarealer. Heraf er 49 DE dybstrøelse og 1.617 DE svinegylle.

Der er i skemaet oplyst, at der afsættes husdyrgødning fra Skovslund I/S til arealerne. Dette vurderes at være korrekt, når det samtidig sikres at alle afsætnings arealer for husdyrgødning fra Skovslund I/S, bliver vurderet i forhold til husdyrbrugsloven. Der vil blive fulgt op på dette forhold ved kommunens almindelige miljøtilsyn.

Der er i de efterfølgende afsnit vurderet, hvorvidt der skal stilles vilkår til mængden af kvælstof og fosfor, der må udbringes på arealerne.

I godkendelsen til dyreholdet er der redegjort for at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen til mindst 9 måneder, hvilket vil sikre at gødningen kan udbringes på det optimale tidspunkt i forhold til planternes udnyttelses evne.

I forhold til vurdering af om der anvendes BAT i forhold til udbringningsteknologi har Miljøstyrelsen i efteråret 2009 vurderet, at med serien af gennemførte vandmiljøplaner samt ammoniakbehandlingsplanen er en stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniak tabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.

For udbringning af gylle gælder således, at gyllen som minimum skal udbringes med slanger og dermed ikke må bredsprede. Endvidere skal gylle på sort jord og græsmarker ske ved nedfældning, og gylle på sort jord skal endvidere være nedbragt senest 6 timer efter udbringning. Miljøstyrelsen vurderer således, at danske landmænd allerede i kraft af danske lovreguleringer overholder kravene til BAT for udbringning. Det vurderes at ansøger ved overholdelse af lovkrav dermed lever op til BAT i forhold til udbringning.

Horsens Kommune og Silkeborg Kommuner har forholdt sig til ønsket om at udbringe hygiejneiseret slam sammen med gylleudbringningen. Det er vurderet at slammet kan udbringes som ansøgt, når det sikres at slambekendtgørelsens regler er overholdt, samtidig med at markerne ikke tilføres mere fosfor end forudsat

2.3 Nitrat (overfladevand)

Dette afsnit omhandler nitratudvaskning til overfladevand. Ansøgningssystemet har beregnet de parametre, som indgår i kommunens vurdering af udvaskning af nitrat til overfladevand.

Ansøger tekst

Miljøstyrelsen har foretaget en udpegning af områder i oplande til sårbare Natura 2000-vandområder, hvor der ikke vurderes at ske mere end en 75 % reduktion af det kvælstof som udbringes på markerne før det ender i vandmiljøet. Disse områder er – afhængigt af reduktions evne kategoriseret i hhv. nitratklasse 1, 2 eller 3. For udbringningsarealer beliggende i områder med nitratklasser skal der i henhold til beskyttelsesniveauet i husdyrbrugsloven være et lavere husdyrtryk, end de generelle harmoniregler giver mulighed for, eller der skal anvendes bestem-

te virkemidler, som mindsker kvælstof tabet.

Ingen af bedriftens arealer er beliggende i et opland med nitratklasser.

Husdyrbruget anvender et S6 sædskifte på alle markerne. Dette sædskifte er ikke referencesædskifte på den aktuelle jordtype med det ansøgte dyretryk, men anvendes som et virkemiddel.

Arealerne er placeret i to oplande, hhv. oplandet til Randers Fjord og oplandet til Ringkøbing Fjord. I oplandet til Randers Fjord er der et faldende dyretryk, mens det er stigende i oplandet til Ringkøbing Fjord. I det tilfælde, hvor dyretrykket er stigende, må nitratudvaskning fra hele bedriften ikke være større end hvad der svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug.

Beregningerne fra husdyrgodkendelse.dk er indsat herunder.

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand:

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE _{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	74,5
DE _{reel}	1,37	65,0

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	68,8
Merudvaskning fra husdyrbrug	-3,8

Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.

Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvaskningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægtningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE _{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 73,61 % af arealet	1,40	71,3
Udvaskning svarende til et plantebrug: 26,39 % af arealet		76,8
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE _{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 26,39 % af arealet	1,40	83,3
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		72,8

Kommunens vurdering

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med vurdering af beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. IT-systemet fastlægger et referencesædskifte for alle husdyrbrugets arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs pr. 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte.

Da der på ejendommen er valgt et S6 sædskifte på alle marker, der er forskellig fra reference-sædskiftet, og dermed anvendes som et virkemiddel, stilles der i godkendelsen vilkår til sædskiftet.

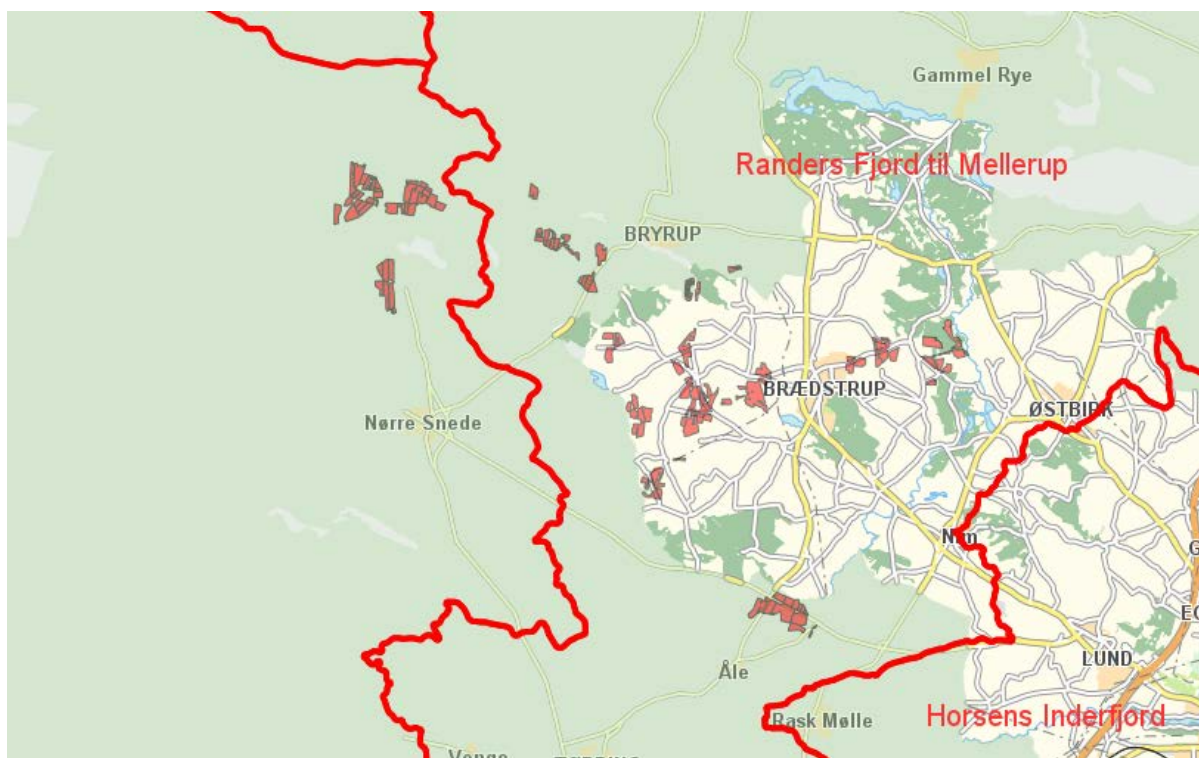
Horsens Kommune anvender husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau i vurderinger og krav til begrænsning af udvaskning af kvælstof til overfladevande. Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9 stk. 1 (jf. stk. 3), skal der meddeles afslag på en ansøgning, hvis skærpelsen af harmonikravet efter bekendtgørelsens bilag 3, afsnit D ikke kan overholdes.

Ifølge husdyrbrugsloven skal der ved tilladelser og godkendelser til husdyrbrug tages særligt hensyn til arealer i oplande til meget kvælstoffølsomme overfladevandsområder indenfor internationale naturbeskyttelsesområder. For landbrugsarealer, der afvander til sådanne vandområder, er beskyttelsesniveauet fastsat som et lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for, med det formål at få en lavere nitratudvaskning. Beskyttelsesniveauet afhænger desuden af reduktionspotentialet, der er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen og den mængde nitrat, der ender i vandområdet.

Der udbringes jf. beregningerne i ansøgt drift husdyrgødning svarende til 1,37 DE/ha (den maksimalt tilladte er 1,4 DE/ha) på ejede og forpagtede arealer.

Den reelle udvaskning af kvælstof fra ejede og forpagtede arealer er beregnet til 65,0 kg N/ha, hvilket er mindre end den beregnede maksimalt tilladte på 74,5 kg N/ha, hvorfor beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 2-6, gennem nitratklasserne er opfyldt.

Der indgår i alt ca. 1.220 ha udspretningsareal, heraf ligger ca. 73 % (895 ha) i oplandet til Randers Fjord, og ca. 27 % (325 ha) i oplandet til Ringkøbing Fjord. Figur 4 herunder viser arealernes placering i forhold til oplandene.



Figur 4. placering af arealerne i vandoplande. Yderst til venstre er Ringkøbing Fjord.

Randers Fjord

Dele af Randers Fjord er en del af EF-fuglebeskyttelsesområde, EF-habitatområde og Ramsar-område. Fra Uggelhuse er Randers Fjord en del af EF-habitatområde nr. 14 "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord". Fra Mellerup og til Udbyhøj er fjorden en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 og Ramsar-område nr. 11. De marine områder af Randers Fjord, som omfatter Randers Yderfjord, Randers Fjord fra Randers til Mellerup og Grund Fjord, er omfattet af miljømålet "god økologisk tilstand" i Vandplan 2010-2015 for hovedvandopland Randers Fjord.

Randers Fjord får tilledt næringsstoffer fra et opland der udgør 3.256 km², idet hele Gudenåens og Allingå's afstrømningsområde leder vand til Randers Fjord. Ca. 90 % af kvælstofafstrømningen fra Randers Fjords opland udgøres af diffus udledning fra landbrugsarealer og naturlig udvaskning af kvælstof fra jordbunden.

Miljømålsætningen er ikke opfyldt i Randers Fjord og risikoanalysen i basisanalysen II har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde målet om god økologisk tilstand i 2015. Årsagen hertil er især for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra land. Der er derfor behov for at gøre en særlig indsats for at reducere tilførslen af såvel kvælstof som fosfor til Randers Fjord

Ringkøbing Fjord

Størstedelen af Ringkøbing Fjord er udpeget som Natura 2000-område. Målsætningen for Ringkøbing Fjord er et alsidigt plante- og dyreliv, kun svagt påvirket af menneskelig aktivitet.

Pga. for høje tilførsler af kvælstof og fosfor, som giver øget vækst af plankton og alger, var målsætningen for Ringkøbing Fjord ikke opfyldt i 2005, jf. såvel som i basisanalysen for Ringkøbing Fjord i Vandplan 2010-2015 for Hovedvandopland Ringkøbing Fjord.

I henhold til Habitatbekendtgørelsen skal der foretages en vurdering af, om husdyrbruget i sig selv kan påvirke Natura 2000-vandområder væsentligt, og om husdyrbruget i sammenhæng med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-vandområder væsentligt.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en digital vejledning, som lægger et objektivi kriterium til grund for vurderingen af, om det kan udelukkes, at et husdyrprojekt, når det overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande (nitratklasserne), kan have en skadesvirkning på et Natura 2000-vandområde¹² som følge af nitratudvaskningen.

Kriteriet omfatter to dele. Afskæringskriteriets pkt. 1 omfatter en vurdering af, om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning. Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B omfatter en vurdering af, om det ansøgte i sig selv vil kunne have en skadevirkning.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvask-

¹² Natura 2000-områder er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelses-direktiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsarkonventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav. EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU. Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne. EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

ningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Når et projekt overholder begge afskæringskriterier nævnt ovenfor forudsættes det, at der ikke vil være en skadevirkning. Falder projektet for den ene eller den anden del (som beskrevet ovenfor) - eller begge dele skal kommunerne som udgangspunkt give afslag på det ansøgte projekt, jf. dog nedenstående. Afskæringskriterierne er jf. Natur og Miljøklagenævnet i overensstemmelse med habitatdirektivet, hvorfor Horsens Kommune har valgt at følge metoden i vejledningen.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter (1)

Arealerne afvander til hhv. Hovedvandopland Randers Fjord (delopland Randers Fjord til Møllerup) og hovedvandopland Ringkøbing Fjord (delvandopland Ringkøbing Fjord).

I Miljøstyrelsens afskæringskriterium for, om et husdyrprojekt vil medføre skadesvirkning på overfladevande, indgår der blandt andet en vurdering af udviklingen i dyretrykket i området, hvor projektet ønskes gennemført. I det tilfælde, hvor dyretrykket er stigende, må nitratudvaskning ikke være større end hvad der svarer til udvaskningen fra et planteavlslsbrug. Et planteavlslsbrug er defineret ved et planteavlssædskifte (S1 på lerjord og S3 på sandjord), hvor der udelukkende benyttes handelsgødning, dvs. ingen husdyrgødning.

Ved opgørelsen af udviklingen af antal dyreenheder i et opland anvendes de landsdækkende data vedrørende den generelle udvikling i husdyrholdet sammenholdt med kommunernes egne oplysninger om ophørte husdyrbrug og de meddelte tilladelser/miljøgodkendelser, som stadig kan udnyttes inden for 2-3 års fristen. Miljøstyrelsen udgiver årligt en samlet opgørelse af dyretrykket fordelt på 143 deloplande i hele Danmark¹³. Opgørelsen viser udviklingen i antallet af husdyreenheder i de enkelte vandoplande for årene 2007 til og med 2014.

Randers Fjord

For oplandet til Randers Fjord, fra Rds. til Møllerup ses følgende: Oplandsareal: 271.077 ha 2014 (137.321.3 DE), 2013 (144.562.32 DE), 2012 (144.960.48 DE), 2011 (143.562.06 DE), 2010 (147.014.33 DE), 2009 (146.533.13 DE), 2008 (148.270.71 DE), 2007 (150.260.17 DE).

Antallet af producerede dyreenheder er reduceret i oplandet siden 2007, og Horsens Kommune skal herefter vurdere, om der er endnu uudnyttede godkendelser og tilladelser, som i praksis kan medføre at antallet af DE i oplandet reelt kan være stigende og om der kan være bidrag fra andre kilder, som skal inddrages i vurderingen. En stigende tendens i oplandet til Randers Fjord ville forudsætte, at der skulle være uudnyttede godkendelser og tilladelser svarende til mere end 12.939 DE. Horsens Kommune vurderer ikke, at det er sandsynligt, at der er meddelt tilladelse og godkendelse til samlede udvidelser i den størrelsesorden som endnu ikke er udnyttede. Horsens Kommune har ikke kendskab til ændringer i andre kilder, som skulle medføre, at vurderingen ville være anderledes. Det er derfor Horsens Kommunes vurdering at pkt. 1 er

¹³ <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

opfyldt.

Ringkøbing Fjord

For oplandet til Ringkøbing fjord ses følgende: Oplandsareal: 347.745 ha.

2014 (249.802.18 DE), 2013 (258.341.91 DE), 2012 (254.854.58 DE), 2011 (250.263.05 DE), 2010 (252.294.79 DE), 2009 (244.099.34 DE), 2008 (238.686.41 DE), 2007 (245.988.93 DE).

Det fremgår således af Miljøstyrelsens oversigt, at dyreholdet i oplandet Ringkøbing Fjord er steget. Udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne risikerer dermed at forringe tilstanden i det internationale naturbeskyttelsesområde Ringkøbing Fjord. Ifølge vejledningen kan det ansøgte projekt herefter kun godkendes, hvis kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne reduceres til et niveau svarende til planteavl.

Kravet om at det konkrete projekt ikke må påvirke et kystopland yderligere, hvor den samlede kvælstofbelastning er stigende, skal opfyldes på bedriftsniveau. Derfor kan der beregnes en maksimal tilladt udvaskning pr. ha for bedriften, som et vægtet gennemsnit af den maksimalt tilladte udvaskning i oplande med stigende husdyrtryk og den maksimalt tilladte udvaskning for de øvrige harmoniarealer. For arealer, hvor der ikke er en kumulativ effekt, må udvaskningen beregnet for de pågældende arealer maksimalt svare til udvaskningen ved maksimalt dyretryk (DEmax). For de arealer, der ligger i et opland, hvor en øget belastning giver en kumulativ effekt, må udvaskningen maksimalt svare til den laveste værdi af udvaskningen fra et planteavlsbrug og udvaskningen ved maksimalt dyretryk (DEmax) for de pågældende arealer. Marker som ligger i flere oplande opdeles og regnes med til de respektive oplande.

Beregning: $(\text{Harmoniareal(kystopland med kumulativ effekt)} * \text{Udvaskning(DEMax1)} + \text{Harmoniareal(øvrige)}) * \text{Udvaskning(DEMax2)} / \text{Harmoniareal(samlet)}$

Udvaskningen for planteavlsbrug er ifølge ansøgningen på 68,8 kg N/ha, og den vægtede maksimale udvaskning for bedriften er 74,5 kg N/ha. Den faktiske udvaskning i ansøgt drift for hele bedriften (Ansøgningsskema 72516) er beregnet til 65,0 kg N/ha, hvilket ligger lavere end det vægtede gennemsnitskrav.

Samlet konklusion

Horsens Kommune vurderer, at driften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante marine recipienter, idet alle arealerne ligger udenfor nitrat klasse 1-3 og dermed er robuste. Endvidere viser beregningerne, at beskyttelsesniveauet for nitrat til Natura 2000-områderne Randers og Ringkøbing Fjord i forhold til overfladevand er overholdt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv (2)

Randers Fjord

Ifølge baggrundsmateriale til Vandplanen, Bilag 5, Fastlæggelse af referenceforhold og miljømål samt beregning af indsatsbehov for de marine områder, tilhører Randers Fjord gruppen af oplande til fjorde og øvrige lukkede kystvande. Horsens Kommune vurderer derfor, at afskæringskriteriet for nitratudvaskning skal beregnes efter pkt. 2A og bidraget fra husdyrbruget altså være under 5 %.

I forhold til pkt. 2A, skal kommunen foretage en vurdering af, om projektets kvælstofudvaskning udgør en væsentlig påvirkning af det delopland, som arealerne afvander til, set i forhold til den samlede kvælstofudvaskning til deloplandet. Kriteriet for om en udvaskning vurderes som væsentlig og dermed kan have en skadevirkning på overfladevandet er, at nitratudvaskningen skal være mindre end 5 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført.

De ansøgte udbringningsarealer i nærværende sag afvander et samlet areal på 895 ha i oplandet til Randers Fjord. Bedriftens udbringningsarealer udgør således ca. 0,3 promille af oplandet til Randers Fjord (3.250 km²). Det forholdsmæssige bidrag fra udvaskede næringsstoffer fra husdyrbrugets arealer vil dog være mindre, idet anvendelse af husdyrgødning kun udgør en del af kilderne til udvaskning fra oplandet, samt at der er andre kilder end udvaskning fra oplandet, der bidrager til næringsstofpåvirkning af fjorden.

Arealerne ligger alle i delvandopland nr. 136 "Randers Fjord" jf. Vandplanen. Det samlede deloplandsareal er på 3.250 km². Det kan estimeres, at der årligt udvaskes ca. 3.000 tons N/år¹⁴ og dermed også beregnes at en udledning af kvælstof på 5 % (jf. miljøstyrelsens vejledning) vil svare til ca. 150 tons N/år.

Som følge af anvendelse af husdyr- og handelsgødning på arealerne udvaskes der til Randers Fjord i alt ca. 6.981 kg N/år. Dette er beregnet som "udvaskningen fra rodzonen", x "antal ha udspretningsareal" x "procentandel N der ikke når at blive reduceret inden det når i Randers Fjord" (65,0 kg N/ha/år x 895 ha x 0,12 = 6.981 kg N/år). Udvasningen fra ejendommens arealer udgør således under 1 promille af den samlede tilledning til Randers Fjord, og overholder dermed kriterium 2A om maksimalt 5 %. Samlet set vurderer Horsens Kommune, at udvaskningen af næringsstoffer fra husdyrbrugets/ejendommens udbringningsarealer vil være af så begrænset omfang, at bidraget herfra ikke i sig selv kan påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt, hvorfor der ikke stilles vilkår som skærper kravene i husdyrloven.

Horsens Kommune finder herefter, at kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne i det ansøgte projekt ikke vil modvirke opfyldelsen af bevaringsmålsætningen for det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 14: Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2.

Arealerne i oplandet til Randers Fjord ligger i oplandet til følgende søer: Stigsholm sø, Mossø Vest, Bredvad Sø, Halle Sø, Bredvad Sø, Ring Sø og Bryrup Langsø.

Ifølge vandplanen for Hovedvandopland Randers Fjord skal der i forhold til kvælstofpåvirkningen af søerne indenfor vandoplandet ikke ske yderligere indsats ud over de generelle virkemidler der er indarbejdet i vandplanen. Der skal således i planperioden frem til 2015 kun gennemføres kun en indsats overfor fosfor, da det faglige grundlag for at vurdere behov for og effekt af kvælstofreduktion er mangelfuldt.

Dermed vurderer Horsens Kommune at der ikke skal stilles yderligere krav til kvælstofudvaskningen fra arealerne.

Ringkøbing Fjord

Ringkøbing Fjord er klassificeret som et meget sårbart vandområde. Ringkøbing Fjord er af landarealer afskåret fra vandbevægelser i åbne kystområder, og må vurderes at have karakter af et lukket bassin med ringe vandudskiftning. På den baggrund er det kommunens vurdering, at kvælstofudvaskningen fra ejendommens udbringningsarealer vil kunne medføre skadevirkning, hvis den udgør mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning til Ringkøbing Fjord.

I forhold til pkt. 2A, skal kommunen foretage en vurdering af, om projektets kvælstofudvaskning udgør en væsentlig påvirkning af det delopland, som arealerne afvander til, set i forhold til den samlede kvælstofudvaskning til deloplandet. Kriteriet for om en udvaskning vurderes som væ-

¹⁴ Areal vægtet udvaskning for deloplandet, som er beregnet ud fra tabel 2.4.8. i Vandplanen med den samlede udvaskning for hele hovedvandoplandet Randers Fjord

sentlig og dermed kan have en skadevirkning på overfladevandet er, at nitratudvaskningen skal være mindre end 5 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført.

De ansøgte udbringningsarealer i nærværende sag afvander et samlet areal på 325 ha i oplandet til Ringkøbing Fjord. Bedriftens udbringningsarealer udgør således ca. 0,1 promille af oplandet til Ringkøbing Fjord (3.250 km²). Det forholdsmæssige bidrag fra udvaskede næringsstoffer fra husdyrbrugets arealer vil dog være mindre, idet anvendelse af husdyrgødning kun udgør en del af kilderne til udvaskning fra oplandet, samt at der er andre kilder end udvaskning fra oplandet, der bidrager til næringsstofpåvirkning af fjorden.

Det kan estimeres, at der årligt udvaskes ca. 3.545 tons N/år¹⁵ og dermed også beregnes at en udledning af kvælstof på 1 % vil svare til ca. 35 tons N/år.

Som følge af anvendelse af husdyrgødning på arealerne udvaskes til Ringkøbing Fjord i alt ca. 2.535 kg N/år. Dette er beregnet som "udvaskningen fra rodzonen", x "antal ha udspretningsareal" x "procentandel N der ikke når at blive reduceret inden det når i Ringkøbing Fjord" (65,0 kg N/ha/år x 325 ha x 0,12 = 2.535 kg N/år). Udvasningen fra ejendommens arealer udgør således under 1 promille af den samlede tilledning til Ringkøbing Fjord, og overholder dermed kriterium 2A om maksimalt 1 %.

Samlet set vurderer Horsens Kommune, at udvaskningen af næringsstoffer fra ejendommens udbringningsarealer vil være af så begrænset omfang, at bidraget herfra ikke i sig selv kan påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt, hvorfor der ikke stilles vilkår som skærper kravene i husdyrloven.

Horsens Kommune finder herefter, at kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne i det ansøgte projekt ikke vil modvirke opfyldelsen af bevaringsmålsætningen for det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 62: Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2.

Nogle af arealerne i oplandet ligger i oplandet til Hampen sø. Søen er Natura 2000-område og udpeget som badevandssø. Søen opfylder miljømålet, hvad angår klorofyl, så der iværksættes jf. vandplanen ikke særskilt indsats. For naturtypen Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller er prognosen vurderet ugunstig, fordi kvælstofdepositionen fra luften er højere end tålegrænsen for naturtypen. Der iværksættes ingen indsats. Søens omgivelser bør fortsat holdes skovdækkede, og det skal sikres, at der ikke ved aktiviteter i oplandet sker en øget tilførsel af næringsstoffer.

Ifølge vandplanen for Hovedvandopland Ringkøbing Fjord skal der i forhold til kvælstofpåvirkningen af søerne indenfor vandoplandet ikke ske yderligere indsats ud over de generelle virkemidler der er indarbejdet i vandplanen. Dermed vurderer Horsens Kommune at der ikke skal stilles yderligere krav til kvælstofudvaskningen fra arealerne.

2.4 Nitrat (grundvand)

Ansøger tekst

Af udspretningsarealerne er markerne i tabellen nedenfor beliggende indenfor nitratfølsomt indvindingsområde (NFI).

¹⁵ Areal vægtet udvaskning for deloplandet, som er beregnet ud fra tabel 2.4.8. i Vandplanen med den samlede udvaskning for hele hovedvandoplandet Ringkøbing Fjord

Af tabellen fremgår desuden beregning af N-udvaskning via FarmN.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
1-0a	49,9	48	-6	51	53
1-0e	3,6	48	-6	51	53
1-0d	2,5	48	-6	51	53
17-0k	5,6	48	-6	51	53
1-0g	14,5	48	-6	51	53
1-0f	1,6	48	-6	51	53
45-1c	3,8	48	-6	51	53
45-1d	11,8	48	-6	51	53
45-1g	9,6	48	-6	51	53
45-2	17,5	48	-6	51	53
45-3a	5,9	48	-6	51	53
45-3b	18,5	48	-6	51	53
2-0b	4,2	59	-7	62	64
2-0a	26,8	59	-7	62	64
3-0f	6,0	59	-7	62	64
3-0g	6,8	59	-7	62	64
4-0a	9,4	59	-7	62	64
4-0c	2,5	59	-7	62	64
3-0d	6,3	59	-7	62	64
4-0b	5,9	59	-7	62	64
3-0b	6,1	59	-7	62	64
6-0d	10,2	59	-7	62	64

4-0f	4,5	59	-7	62	64
12-0b	14,0	59	-7	62	64
12-0d	5,1	59	-7	62	64
12-0j	3,0	59	-7	62	64
13-0a	1,4	59	-7	62	64
13-0b	1,4	59	-7	62	64
19-0b	12,3	59	-7	62	64
43-0g	4,1	59	-7	62	64
43-0h	2,4	59	-7	62	64
6-0c	3,6	59	-7	62	64
6-0a	10,0	59	-7	62	64
1-1	1,8	59	-7	62	64
45-4	5,0	59	-7	62	64
4-0d	10,2	49	-4	49	51
17-0a	7,3	49	-4	49	51
17-0b	13,1	49	-4	49	51
17-0c	10,0	49	-4	49	51
17-0d	2,2	49	-4	49	51
17-0e	1,9	49	-4	49	51
17-0f	2,1	49	-4	49	51
17-0j	9,4	49	-4	49	51
3-0c	28,3	49	-4	49	51
45-0e	10,5	49	-4	49	51
45-1a	4,9	49	-4	49	51
45-1b	8,6	49	-4	49	51
45-1e	11,7	49	-4	49	51
3-0a	7,1	49	-4	50	52
17-0n	0,7	49	-4	50	52
40-5	9,5	49	-4	50	52
44-0c	11,5	49	-4	50	52
6-0b	13,5	60	-7	64	66
9-0r	11,3	60	-7	64	66
40-2	11,9	60	-7	64	66
40-4	14,4	60	-7	64	66
40-6	20,0	60	-7	64	66
43-0c	20,3	60	-7	64	66
43-0d	4,1	60	-7	64	66
43-0e	16,1	60	-7	64	66
43-0f	16,3	60	-7	64	66
43-0i	5,5	60	-7	64	66
43-0j	11,9	60	-7	64	66
43-0k	7,9	60	-7	64	66
44-0a	2,7	60	-7	64	66
44-0b	3,4	60	-7	64	66
17-0l	7,8	46	-3	46	48

17-0m	3,9	46	-3	46	48
17-1	9,8	46	-3	46	48
45-0d	15,2	46	-3	46	48
45-1f	8,6	46	-3	46	48

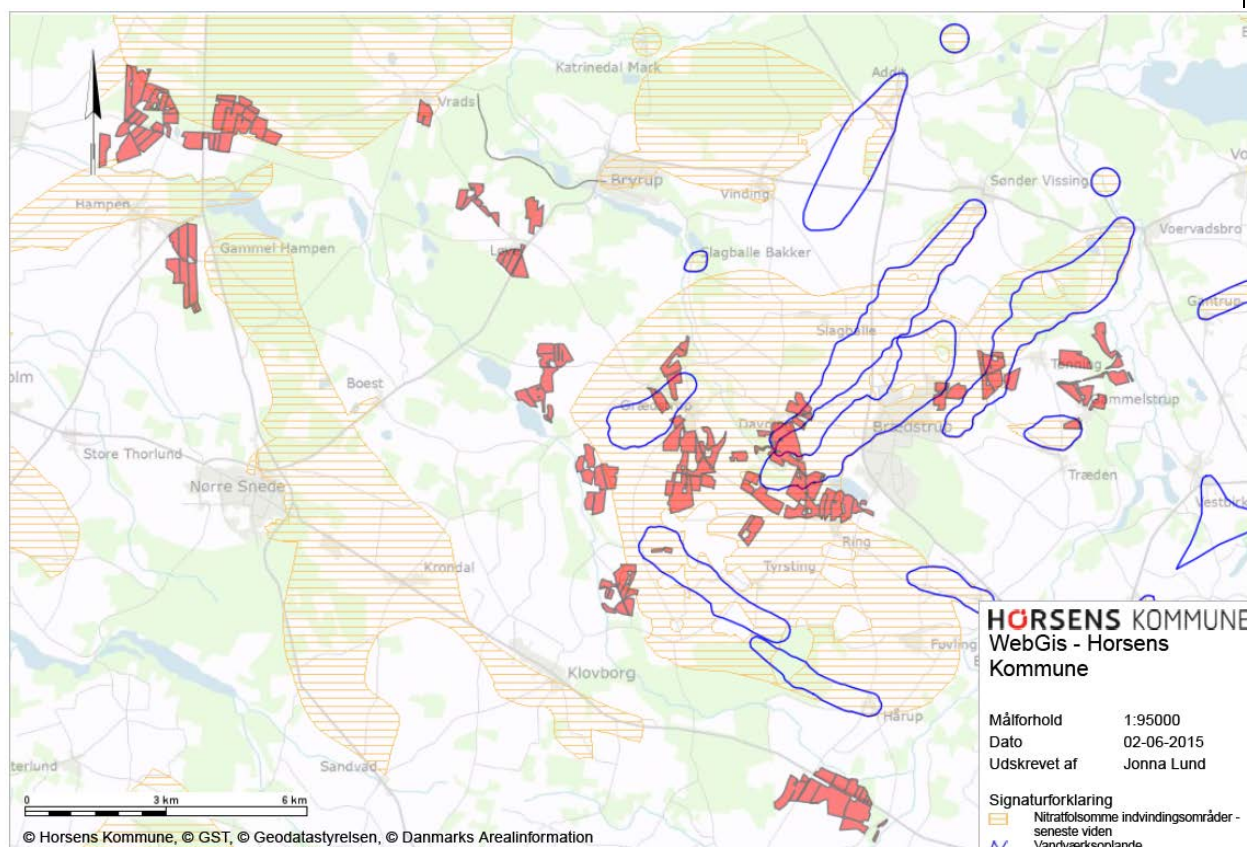
Da arealerne er beliggende i NFI, er det nødvendigt med et ændret sædskifte (S6, se tabel i afsnit 3.1), for at der ikke sker en forøget udvaskning fra arealerne i forhold til planteavlsbrug.

Kommunens vurdering

Der indgår i alt 502 ha med marker, hvor enten hele eller en del af marken er beliggende i Nitratfølsomt område.

De nitratsårbare arealer (NFI) i Horsens Kommune ligger indenfor Våbensholm og Brædstrup Indsatsområde. I Ikast Brande Kommune er der NFI arealer som ikke ligger indenfor et Indsatsområde for nitrat, mens NFI arealer i Silkeborg Kommune ligger indenfor Indsatsområde Hjøllund, og der er også arealer beliggende uden for indsatsområder.

Nogle af markerne i Horsens Kommune ligger indenfor oplandet til Grædstrup Vandværk, Sønder Vissing Vandværk, Horsens Vandværk, Brædstrup Vandværk og Bjerrebøværket.



Figur 5. Udbringingsarealer i forhold til nitratfølsomme områder og vandværksoplande.

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal en tilladelse eller godkendelse som minimum fastsætte vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning, dvs. større udvaskning af nitrat fra rodzonen, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat per liter i efter-situationen.

Beregningerne i ansøgningssystemet viser at ved det valgte sædskifte (S6), vil nitratudvaskningen fra rodzonen på alle markerne beliggende i NFI i ansøgt drift være lavere end det er i nudrift. Kravet om at der ikke sker en merbelastning i ansøgt drift er dermed overholdt.

Er der foretaget en zonerings (statslig kortlægning) af det nitratfølsomme indvindingsområde og udarbejdet en indsatsplan for området, skal tilladelsen eller godkendelsen fastsætte vilkår, så denne lever op til den indsatsplan, der foreligger.

Der kan dog ikke fastsættes vilkår, der er mere skærpede end en nitratudvaskning, der svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte. Der kan dog stilles vilkår om en maksimal udvaskning svarende til nitratklasse 3, jf. pkt. D, nr. 1, såfremt dette er på et lavere udvaskningsniveau end niveauet i bilag 4, nr. 2, pkt. C

Der er i skema 72516 for markerne i NFI område beregnet udvaskningen for både et planteavlbrug og for det ansøgte projekt. Beregningerne ses i tabellen med ansøgers beskrivelse.

Af tabellen ses det, at der i ansøgt drift ikke er en større udvaskning fra husdyrbruget end der kan beregnes, såfremt arealerne blev drevet som et planteavlbrug. Kravet om at der i ansøgt drift ikke må sker en større udvaskning af nitrat end den der kan beregnes for et planteavlbrug er dermed overholdt.

Der er ansøgt om anvendelse af virkemidlet "mere end 10 % frøgræs i sædskiftet". Hermed opnås både ingen merbelastning af nitrat eller overskridelse af udvaskningen svarende til et planteavlbrug på det samlede areal.

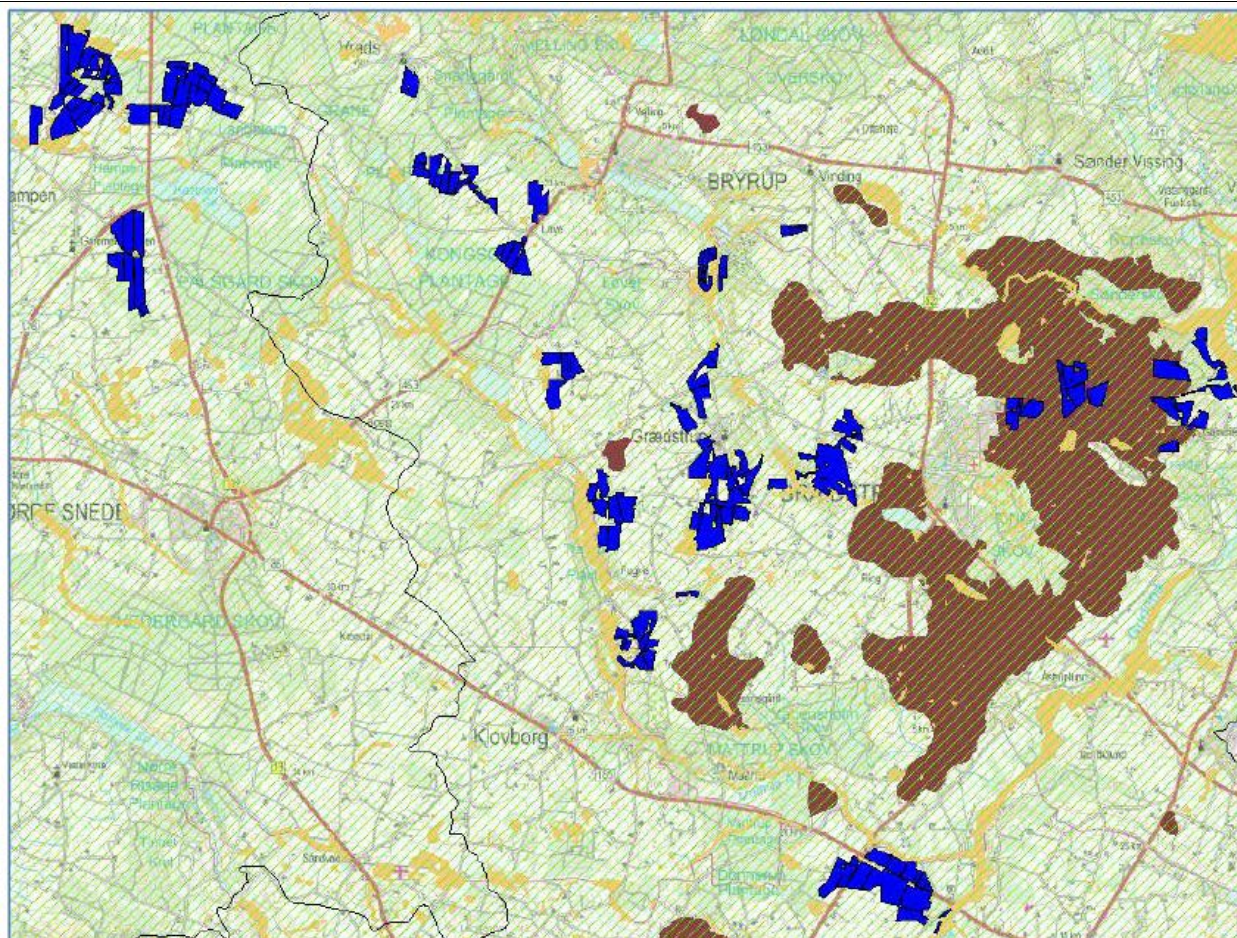
Der stilles et fastholdelses vilkår til dette virkemiddel, for at sikre, at der ikke er nogen merbelastning med hensyn til nitratudvaskning fra rodzonen. Der skal således anvendes et S6 sædskifte med mere end 10 % frøgræs i sædskiftet på bedriftens arealer. S6 sædskiftet må i de enkelte år ikke afvige således, at der, ifølge kriterierne i "notatet om standardsædskifter og referencesædskifter" skal vælges et andet sædskifte, med mindre de andre sædskifter har en mindre udvaskning ifølge udvaskningsindekset.

2.5 Fosfor

Dette afsnit drejer sig om påvirkningen af overfladevand med fosfor. I ansøgningssystemet er udbringningsarealernes fordeling i fosforklasser opgjort, som det fremgår af nedenstående tabel, og der er foretaget beregninger, som indgår i kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøgers tekst

Alle arealer er beliggende i oplande til Natura2000, der er overbelastet med fosfor. Fosforklasser fremgår af nedenstående figur.



Figur 6. Udspretningsarealer, fosforfølsomme områder og fosforklasser. Vandskellet mellem Ringkøbing fjord opland og Randers Fjord Opland er markeret med sort streg.

Generelt for arealerne kan siges at sandjordene (JB 1-4) ikke er dræned. Undtagelsen er arealerne i Hedensted Kommune. Derfor er der fremsendt fosfortal for disse marker. Fosfortallene ses af bilag 5.4. Analyseresultaterne ligger alle mellem 1,9 og 6,3. Det gennemsnitlig fosfortal for de enkelte marker ligger mellem 2,2 og 5,7.

Markerne ved Tønning (JB 5-6) er delvist dræned. På en del af disse arealer er der fosfortal fra 2010, men der vil foreligge nye fosfortal på alle arealerne i begyndelsen af 2015. Med baggrund i dyrkningshistorikken forventes fosfortal mellem 2 og 4, hvilket er anvendt i ansøgningen i første omgang. Fosfortallene eftersendes når de foreligger.

Gennem husdyrgodkendelse.dk er det beregnet, at der kan tillades et fosforoverskud på 15,0 kg set som et gennemsnit over alle ejendommens ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Markerne 14-0h, 14-0g, 14-0f, 14-0e og 14-0c har alle et fosfortal over 4, men under 6. Disse marker klassificeres som beliggende i fosforklasse 1.

Herunder ses beregninger udført i husdyrgodkendelse.dk

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrenet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	1154,51 ha	5,5 kg P/ha/år	15,8 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	5,5 kg P/ha/år	9,5 kg P/ha/år
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	23,41 ha	5,5 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	41,90 ha	5,5 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: Ja

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-9,2 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel): **15,0 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **32,7 kg P/ha/år.**

P-fracørsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **17,7 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **15,0 kg P/ha/år.**

Kommunens vurdering

Det generelle beskyttelsesniveau

Tab af fosfor fra de dyrkede marker kan ske dels via overfladisk afstrømning og dels via udvaskning fra rodzonen. Overfladisk afstrømning sker, når fosfor er bundet til sand og ler, som via regnskyl og via dræn, skylles ud i vandløb og søer. Dette kan mindskes ved f.eks. at etablere bræmmer langs alle vandløb og søer. Udvasning kan ske, når der er mere frit fosfor i jordvandet end planterne kan optage, samtidig med en nedadgående vandbevægelse. Hvor meget frit, plantetilgængeligt fosfor, der er i jordvandet, beskrives ved fosfor-tallet (Pt). Jo mere frit P i vandet des større risiko for at det udvaskes.

Det lovbestemte fastlagte beskyttelsesniveau af vandområder mod påvirkning af fosfor er rettet mod de oplande, der afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor.

Indenfor disse områder, er der skærpede krav til tildelingen af fosfor på arealer bestående af drænet lerjord, drænede eller detailgrøftede sandjorder samt på arealer, der er udpeget som lavbundsarealer med forhøjet risiko for tab af fosfor til vandmiljøet. På sådanne arealer skal der ifølge lovgivningen stilles krav til fosforoverskuddet, afhængig af de konkrete fosfortal¹⁶. Fosforoverskuddet vil tilføres jordpuljen og på sigt medvirke til, at jordens fosfortal vil stige. En sådan forøgelse af fosforindholdet i jordpuljen vil alt andet lige kunne medføre større risiko for tab af fosfor fra særligt sårbare arealer.

Jf. ansøgningen tilføres arealerne 32,7 kg P på i alt 1.220 ha ejet og forpagtet areal. Det svarer til 39.860 kg P tilført.

De miljømæssige aspekter omkring vandløb og søer bliver reguleret gennem Statens vandplanlægning. De endelige Vand- og Natura 2000-planer, der er vedtaget på baggrund af Miljømålsloven¹⁷ for planperioden frem til 2015, giver ikke anledning til ændringer i administrationsgrundlaget for afgørelser efter husdyrlovgivningen.

Det aktuelle projekt er således som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det aktuelle projekt er som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbe-

¹⁶ Fosforklasser omfatter drænet lerjorde med angivelse af jordens fosfortal eller lavbundslande, altså jorde, hvor der er risiko for fosforudvaskning. Der er i alt fire fosforklasser.

¹⁷ Lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (med senere ændringer).

kendtgørelsen. Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer vurderes blandt andet ud fra en række arealudpegninger, der indgår som grundlag for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Det ansøgte sædskifte, medfører en gennemsnitlig fraførsel på 17,7 kg P pr. ha, resulterende i et gennemsnitligt fosforoverskud på 15,0 kg P pr. ha. Heri indgår, at det ansøgte dyretryk på arealerne er 1,37 DE/ha, samt anvendelse af et S6 sædskifte. Det generelle beskyttelsesniveau, vil ifølge ansøgningen medføre et tilladt P-overskud på 15 kg P/ha, og idet det faktiske overskud er 15 kg P/ha er det generelle beskyttelsesniveau er overholdt.

Påvirkning af vandløb

På erosionstruede udbringningsarealer som f.eks. kraftigt skrånende arealer eller vandløbsnære humusjorde, hvor der kan være en forøget risiko for fosfortab, gøres en særlig indsats for at reducere risikoen for tab af fosfor til overfladevand. I medfør af Randzonenloven¹⁸ skal der efter nærmere regler være udlagt dyrknings-, sprøjte- og gødskningsfri randzoner langs alle åbne vandløb og søer. Horsens Kommune vurderer, at den pågældende randzone vil medvirke til at mindske risikoen for tab af fosfor til overfladevand, og stiller ikke yderligere krav.

Påvirkning af søer

Fosfor er det næringsstof, der er afgørende for miljøtilstanden i de fleste søer. Der vil ifølge Miljøstyrelsen, når arealer ligger i oplande til fosforfølsomme søer, som hovedregel gælde samme beskyttelsesniveau, som gælder i forhold til marine Natura 2000-områder med de samme fosforklasser osv. Da alle marker ligger i oplande som afvander til marine til natura 2000 områder, skal der derfor ikke ske en skærpelse af fosforklasserne, af hensyn til beskyttelsen af søerne. Der kan dog blive tale om at undlade tildeling af husdyrgødning såfremt der er tale om konkrete risikoarealer.

Arealerne i oplandet til Randers Fjord ligger i oplandet til følgende søer: Stigsholm sø, Mossø Vest, Bredvad Sø, Karls Sø, Halle Sø, Ring Sø, Salten Langsø og Bryrup Langsø.

Ifølge vandplanen for Hovedvandopland Randers Fjord skal der i forhold til kvælstofpåvirkningen af søerne indenfor vandoplandet ikke ske yderligere indsats ud over de generelle virkemidler der er indarbejdet i vandplanen, mens der i planperioden frem til 2015 skal gennemføres en indsats overfor fosfor.

Silkeborg Kommune har i deres høringssvar foretaget en vurdering af påvirkningen af søerne, i forhold til påvirkning af fosfor. Herefter har kommunen anmodet ansøger om at tage markerne 9-0m, 9-0p og 5-0a ud som udbringningsareal, som en frivillig tilpasning i ansøgningen. Disse marker må derfor ikke modtage husdyrgødning fra Skovlund I/S. Markerne er beliggende i oplandet til Grane Langsø og kommunen vurderede, at der var risiko for en negativ påvirkning af søen. Ansøger har derfor taget disse marker ud af projektet. Se evt. Silkeborgs høringssvar bilag 5.6

Arealerne i oplandet til Ringkøbing Fjord ligger i oplandet til Hampen sø. Søen er Natura 2000-område og udpeget som badevandssø. Søen opfylder miljømålet, hvad angår klorofyl, så der iværksættes jf. vandplanen ikke særsilt indsats. For naturtypen Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller er prognosen vurderet ugunstig fordi kvælstofdepositionen fra luften er højere end tålegrænsen for naturtypen. Der iværksættes ingen indsats. Søs omgivelser bør fortsat holdes skovdækkede, og det skal sikres, at der ikke ved aktiviteter i oplandet sker en øget tilførsel af næringsstoffer.

¹⁸ Lovbekendtgørelse nr. 894 af 15. juli 2014 om bekendtgørelse af lov om randzoner

Der er ikke fremsendt fosforanalyser for markerne ved Tønning (se bilag 5.1). Arealerne er derfor ikke klassificeret som fosforklasse 1 eller 3, men indgår i stedet som fosforklasse 0 (ingen krav til overskuddet). Ansøger har oplyst at det på basis af dyrkningshistorikken forventes at fosforanalyserne vil ligge mellem 2-4, hvilket vil medføre at arealerne klassificeres som fosforklasse 0. Der er stillet et vilkår, som sikrer at analyserne indsendes senest den 1. juni 2016 og at der vil blive foretaget en fornyet vurdering af overholdelse af det generelle fosforkrav når analyserne er indsendt.

Det følger af Natur- og Miljøklagenævnets praksis, at reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 – suppleret med adgangen til at fastsætte skærpede vilkår efter § 13, jf. bilag 4 gør op med reguleringen af fosforoverskuddet. Nævnets praksis er begrundet med, at den tilgængelige forskningsbaserede viden om tab af fosfor fra udbringningsarealer til vandmiljøet må anses for at være begrænset, og at der ikke for tiden findes videnskabeligt anerkendte modeller eller metoder, der kan fastslå, hvor stor en mængde fosfor, der udvaskes til vandmiljøet fra nærmere angivne udbringningsarealer.

Idet beskyttelsesniveauet i husdyrbrugsloven er opfyldt, samtidig med der ikke er en væsentlig påvirkning af Natura2000 områder og da ansøger har taget arealer ud som Silkeborg Kommune har vurderet som særligt sårbare, er det Horsens Kommunes vurdering, at der ikke vil ske en negativ påvirkning af overfladevande som følge af udbringningen af husdyrgødningen.

2.6 Påvirkning af natur fra udbringning

I dette afsnit gøres der rede for påvirkning af natur som følge af ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.

Kommunens beskrivelse og vurdering

Horsens Kommune har foretaget en vurdering af, hvordan markdriften vil påvirke beskyttede arter og naturområder.

Vurderingen forudsætter at de nugældende, generelle lovkrav herunder randzoneloven, vandløbslovens bræmme krav og husdyrgødningsbekendtgørelsens regler vedr. udbringning af husdyrgødning overholdes.

Størstedelen af markerne i Horsens Kommune ligger vest for Brædstrup (omkring Grædstrup og Davding), mens en mindre del ligger omkring Tønning og Gammelstrup.

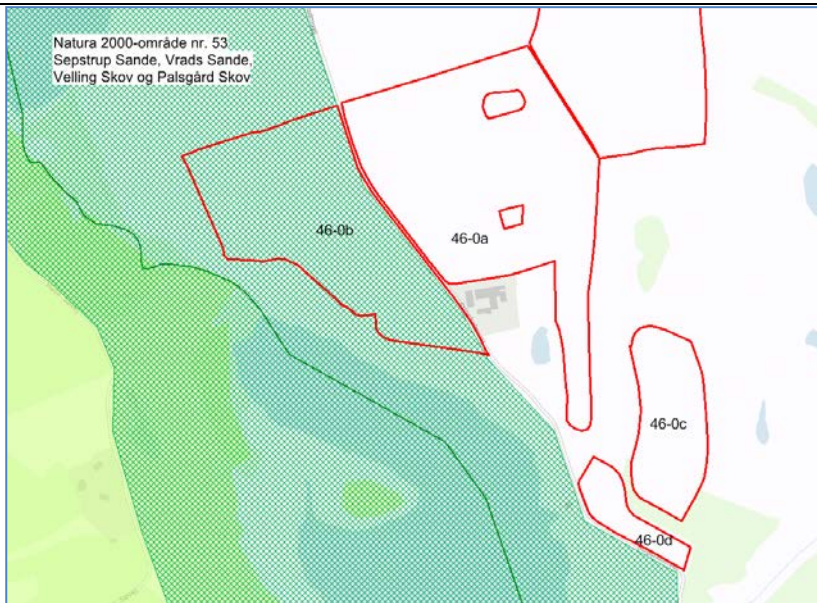
Der inddrages ikke nye arealer, som tidligere har været udyrkede eller ekstensivt dyrkede.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Mark 46-0b ligger indenfor Natura 2000 område nr. 53 (Habitatområde H49, Sepstrup Sande, Vråds Sande, Velling Skov og Palsgård Skov samt Fuglebeskyttelsesområde F 34, Skovområde syd for Silkeborg), mens mark 46-0a og 46-0d afgrænses af samme område. Mark 46-0c ligger, hvor afstanden er kortest ca. 80 meter fra naturområdet. Disse marker er alle intensivt drevne arealer, hvor driften fortsætter uændret.

Samtlige øvrige udbringningsarealer ligger mere end 300 meter fra Natura 2000-områder.

Samtlige udbringningsarealer, som ligger indenfor en afstand af 200 meter fra nærmeste Natura 2000-område, fremgår af figuren herunder.



Figur 7. Udbringningsarealer indenfor 200 meter fra Natura 2000-område i Horsens Kommune. FOT © Horsens Kommune og GST.

Mark 46-0b ligger umiddelbart grænsende op til et overdrev af meget høj biologisk kvalitet. Overdrevet ligger (ligesom marken) indenfor Natura 2000-området. Det er kortlagt som habitatnaturtype 6230, surt overdrev, som er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Det er besigtiget af Horsens Kommune sidste gang i 2009, hvor det blev bemærket, at de omkringliggende landbrugsarealer påvirker overdrevet i negativ retning samt, at der bør udlægges bræmmer på de tilstødende arealer i omdrift. I de centrale og dermed mest intakte dele af overdrevet er HNV-værdien beregnet til 11, hvilket betyder at det er et af de mest værdifulde overdrev i Horsens Kommunen.

Overdrevet ligger syd for marken. Da den fremherskende vindretning er fra vest-sydvest, vurderes risikoen for påvirkning med luftbåren ammoniak fra marken at være forholdsvis lille.

Der er et ganske stort fosforoverskud på udbringningsarealerne på 15,0 kg P/ha/år. Den sydligste halvdel af mark 46-0b er skrånende mod overdrevet. For at beskytte habitatoverdrevet mod tilførsel af næringsstoffer fra marken, stiller der vilkår om, at en 10 meter bred bræmme friholdes for anvendelse af husdyrgødning. Bræmmen ses på kortudsnit nedenfor.



Figur 8. Bræmme langs mark 46-0b mellem overdrev. Ortofoto 2014 © COWI

Med overholdelse af det stillede vilkår om en husdyrgødningsfri bræmme langs overdrevet, er det Horsens Kommunes vurdering, at der ikke er risiko for tilførsel af næringsstoffer fra mark 46-0b.

Øvrige marker ligger adskilt fra Natura 2000 af en vej på den anden side af en vej og i forhold til Natura 2000.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Kategori 1

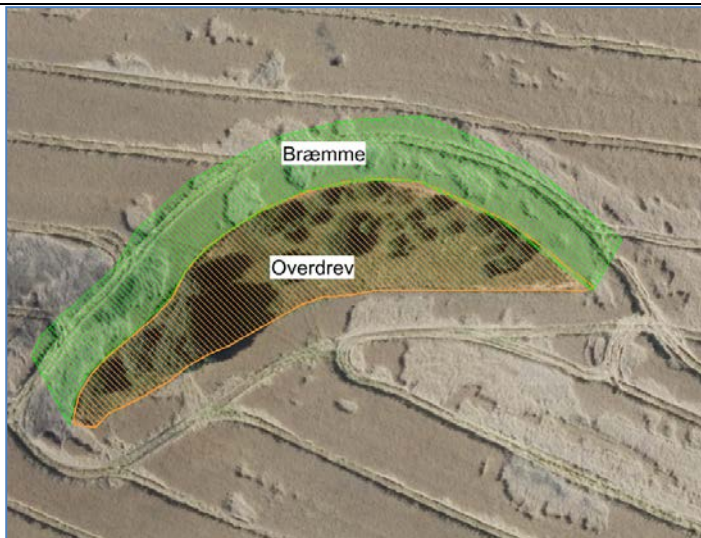
Beskrevet i ovenstående afsnit om Natura 2000.

Kategori 2

Mark **1-0a** ligger tæt ved anlægget på Skovslundvej 3. På denne mark findes to overdrev omfattet af kategori 2.

Der er af hensyn til ammoniakdepositionen på overdrevet fra anlægget, stillet krav om at der på det nordlige overdrev på marken skal udlægges en dyrknings- og gødningsfri bræmme på 15 meter langs overdrevets nordlige afgrænsning, samtidig med at overdrevet skal plejes, enten med afgræsning eller med slåning og fjernelse af det afhøstede materiale.

Der skal iværksættes tiltag for at modvirke, at den forøgede ammoniaktilførsel fra luften, medfører en negativ påvirkning på det beskyttede overdrev som er vist på figur b herunder.



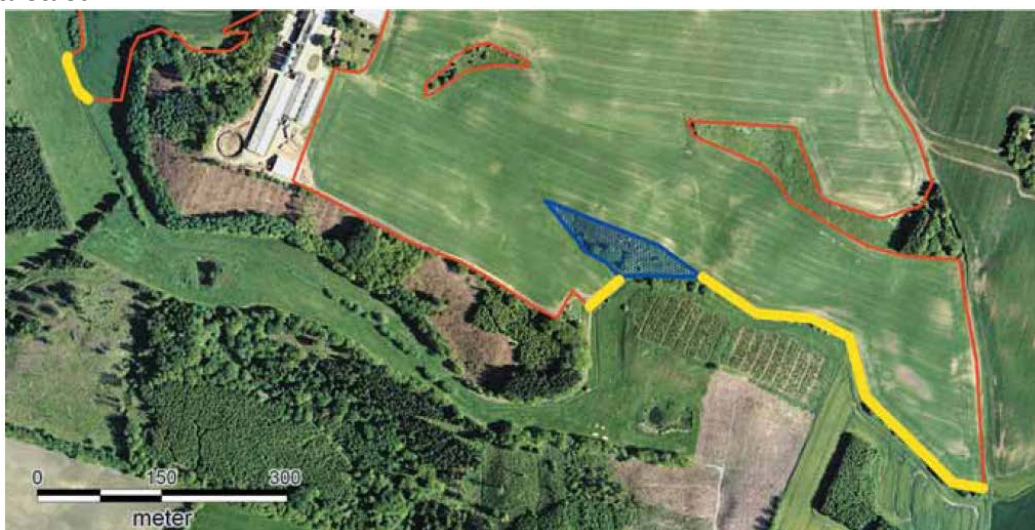
Figur b. Ortofoto 2013 © COWI

Der skal udlægges og opretholdes en dyrknings-, og gødningsfri bræmme på 15 meter langs overdrevets nordlige afgrænsning (jf. kortudsnit nedenfor). Overdrevet og bræmmen skal plejes, enten med afgræsning eller med slåning og fjernelse af det afhøstede materiale. Naturplejen skal foretages hvert år og der må ikke tilskuds fodres på arealet.

Horsens Kommune vurderer, at udlægning af bræmmen langs overdrevet i kombination med pleje af overdrevet kan sikre, at den forøgede deposition på overdrevet ikke medfører en tilstandsændring på arealet. Vilkåret er indarbejdet i denne godkendelse, på trods af at det er en forudsætning i anlægsgodkendelsen, idet det er vurderet at kravet skal stilles til den ansvarlige for markdriften.

Det sydlige overdrev på marken er gennem en længere årrække blevet afgræsset på grund af vilkår i kapitel 5 godkendelse (VVM-redegørelse) samt i § 12 godkendelse til Skovslundvej 3. Vilkåret havde følgende formulering:

Der skal ske afgræsning af det § 3 beskyttede overdrev ved mark øst for gården, jf. figur 7. Der må af hensyn til naturkvaliteten på overdrevet ikke ske tilskuds fodring af dyrene, der afgræsser arealet.



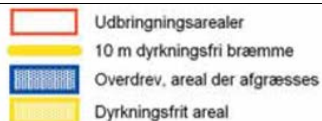


Fig. 7 Overdrev (nr. 106508) med vilkår om afgræsning

Der er jf. beskyttelsesniveauet i husdyrbrugsloven ikke mulighed for at fastholde dette vilkår, idet der med den ansøgte drift vil være en beskeden merdeposition på 0,2 kg N/ha/år. Vilkåret er derfor bortfaldet. Der må dog jf. naturbeskyttelsesloven ikke tilskudsfodres på arealet.

Markerne **46-0a, 46-0c, 46-0d og 8-0a** omkranser et overdrev, som er omfattet af kategori 2.

Naturområdet er et tidligere graveområde, som udgør et markant landskabselement og har udviklet en betydelig naturkvalitet (HNV varierer i forskellige dele af overdrevet, men er 8 i de bedste dele). Overdrevet er blandt de absolut mest værdifulde svampelokalteter i hele kommunen. Markerne er ikke skrånende mod overdrevet, så der er ikke risiko for overfladeafstrømning mod det.

Mark **19-0e** ligger umiddelbart vest for Gåsekær Bakke, der ligesom førnævnte er et af de mest værdifulde overdrev i Horsens Kommune. Lokaliteten er ikke besigtiget i de senere år, men var i 2001 voksested for et væld af sjældne svampearter, hvoraf to ikke var kendt fra andre lokaliteter i Danmark.

Mark **4-0a** og **3-0f** ligger begge umiddelbart vest for et overdrev ved Dalbæk. Førstnævnte ligger højere i terræn og sidstnævnte er kun ganske svagt skånende mod overdrevet. Øst for overdrevet ligger mark **1-1**. Denne mark ligger også lavere i terræn end overdrevet.

Alle øvrige udbringningsarealer i Horsens Kommune ligger mere end 150 m fra naturarealer, som er omfattet af kategori 2.

Da de nævnte marker ligger ganske nær nogle særligt værdifulde overdrev, vil Horsens Kommune henstille til, at der i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er særligt fokus på at hindre afdrift fra markerne.

Kategori 3

En del af udbringningsarealerne ligger i nærheden af moser og overdrev langs Mattrup Å. Andre arealer ligger ved Fuglrisdam eller andre og mindre moser.

Ingen af de udbringningsarealer, som ligger i Horsens Kommune vurderes at være risikoarealer i forhold til påvirkning af naturområder som er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kategori 3. Vurderingen bygger især på, at arealerne også forud for denne arealgodkendelse har været i intensiv omdrift, samt at udbringningsarealerne ikke er kraftigt skrånende mod meget næringsstoffsomme, beskyttede overdrev, moser eller ammoniakfølsomme skove.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Horsens Kommune har ikke konkret kendskab til forekomster af nogen af bilag IV-arterne indenfor eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne. Det kan dog ikke udelukkes af flagermus, markfirben, spidssnudet frø eller stor vandsalamander raster eller yngler nær udbringningsarealerne. Odder der findes i Gudenåsystemet (herunder Mattrup Å) vil sandsynligvis kunne træffes sporadisk på udbringningsarealerne.

Markfirben findes især på solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation. Sydvestskrående partier med sparsomt plantedække kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirbenet. Da der ikke inddrages nye arealer vurderes mulige raste- og yngleste-

der ikke bliver påvirket.

Stor vandsalamander findes hovedsageligt øst for israndslinien. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand. Dybe, kolde eller forurenede vandhuller kan dog anvendes som rasteområder. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l. Det kan ikke udelukkes at spidssnudet frø og stor vandsalamander yngler eller raster i vandhuller på eller i nærheden af ejendommens udbringningsarealer. Det vurderes at overholdelse af randzonelovens generelle krav vil sikre potentielle levesteder for padder imod forringelse. Udbringning af husdyrgødning vurderes derfor ikke at ville medføre forringelser af tilstanden i vandhuller eller andre egnede yngle/rastelokaliteter og derfor vil de beskyttede arter af padder ikke skades af det ansøgte.

Da fødegrundlag, ledelinier og redetræer ikke bliver berørt, vurderes arter af flagermus ikke at blive påvirket af det ansøgte.

Naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men ikke af husdyrlovens § 7

Kommunen er jf. naturbeskyttelsesloven forpligtet til at tage vare på de beskyttede naturområder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, så de sikres imod en tilstandsændring.

Udbringningsarealerne afgrænses mange steder af enge og vandhuller (som ikke er omfattet af husdyrlovens § 7). Ingen af disse vurderes at blive udsat for en tilstandsændring, som kan tilskrives udbringningen af husdyrgødning. Der er derfor ikke behov for at stille vilkår.

Udtalelse fra Ikast-Brande Kommune (se bilag 5.4)

Der findes ikke beskyttede naturtyper på udbringningsarealerne, som er omfattet af kategori 1-, 2- eller 3-natur, jævnfør § 7 i husdyrbrugsloven.

Det nærmeste natura 2000-område – H49, Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov/F34, Skovområde syd for Silkeborg – ligger ca. 180 meter øst for udbringningsareal med mark nr. 11-0c.

En del dyrearter, der er anført i EF-habitatdirektivets bilag IV er registreret på egnen. Det drejer sig om brun-flagermus, langøret flagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og ulv.

Ved overholdelse af de generelle regler, vurderer Ikast-Brande Kommune, at udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne, beliggende i kommunen, ikke vil påvirke de beskyttede naturtyper væsentligt.

Udtalelse fra Hedensted Kommune (se bilag 5.5)

Nogle af arealerne i Hedensted Kommune er beliggende i tilknytning til § 3-beskyttet natur. Markerne 14-0c og 14-0d grænser mod nord til en registreret beskyttet mose, der ligger langs med Mattrup Å. Mosen ligger i et område der i Kommuneplanen er udpeget som særlig værdifuld natur. I mosen nord for mark 14-0c findes mange top-star, der indikerer en vældpåvirkning af området. Mellem marken og mosen er en relativ tæt læhegnsbeplantning og de nærmeste ca 15-17 meter nord for marken er skrånende areal og uden topstar. Det tætte løvfældende hegn syd for mosen, vurderes at medføre, at der nord herfor er skygget samt næringstilførsel fra bladfald fra læhegnet. Dvs. der er ca. 15-20 meters afstand og et levende hegn mellem den dyrkede mark og topstar-mosen.

I mosen nord for mark 15-0e er der tidligere (1999) registreret maj-gøgeurt. Der er mellem 20 og 80 meter mellem marken og den registrerede mose, hvorfor marken ikke vurderes at påvirke mosen væsentligt.

To mindre arealer, mark 14-0j og 14-0k, grænser til beskyttede engarealer, der ligger langs

Gudenåen. I 2009 vurderedes følgende: "Mod øst er to mindre marker beliggende tæt på Gudenåen. Der er et afgræsset engområde mellem mark og Gudenåen. Den tætteste beliggende mark er besigtiget. Der er en svag hældning på marken ind mod et beskyttet engområde. Hældning vurderes ikke at medvirke til transport af gylle eller materiale mod engområdet. Jordtypen kan betegnes som JB 1, hvormed der kan være risiko for materialetransport. Der er en skarp afgrænsning mellem mark og eng. Samlet set vurderer Hedensted Kommune, at der ikke vil ske transport af gylle eller materiale til engområdet."

De forpagtede arealer i Hedensted Kommune ligger ca. 3,5 km nord for nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde: Natura 2000 område nr. 77 'Uldum Kær, Tørring og Ølholm Kær', som rummer Habitatområde nr. 66 og Fuglebeskyttelses-område nr. 44. Det vurderes pga. afstanden, at udbringning af gylle på arealerne ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget, hvorfor der ikke vurderes at være krav om en nærmere konsekvensvurdering¹⁹. Hedensted Kommune har ikke kendskab til arter af særligt beskyttelseskrævende karakter (bilag IV-arter, mv.) i området nær arealerne.

Udtalelse fra Silkeborg Kommune (se bilag 5.6)

Der er ingen beskyttede naturtyper på udbringningsarealerne i Silkeborg Kommune, som er omfattet af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen Kategori 1, 2 eller 3 natur.

Dele af mark nr. 9-1 grænser direkte op til Natura 2000-område, Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov.

Habitatområdet, som består af plantage eller nyere etableret skov, vurderes til ikke, at være ammoniakfølsom i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne (Indenfor 100m).

Der stilles derfor ikke vilkår om nedfældning eller lignende.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk levested på eller omkring arealet. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes det umiddelbart, at der kan forekomme brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, troldflagermus, dværgflagermus samt markfirben i området.

Silkeborg Kommune har ikke kendskab til forekomst af de nævnte arter i nærheden af udbringningsarealet eller på de tilstødende naturarealer. Det er dog overvejende sandsynligt at der forekommer arter af flagermus i tilknytning til de omkringliggende skove, samt at markfirben kan forekomme i tilknytning til de beskyttede diger langs skovbrynet.

Digerne har en bevoksning af bl.a. lave mosser samt bølget bunke. Det vurderes, at med det stillede vilkår om nedfældning indenfor de nærmeste 10 m tilgrænsende skoven og digerne vil det ansøgte ikke vil have negativ indflydelse på arternes levevilkår.

Kommunen er ikke bekendt med, at der er forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til udbringningsarealet.

Der stilles ingen vilkår til markdriften i forhold til særligt beskyttede arter.

Samlet vurdering fra Horsens Kommune

¹⁹ Vurdering af påvirkning af Natura2000 områder i henhold til Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Det er Horsens Kommunes samlede vurdering, at udbringning af husdyrgødning fra husdyrproduktionen kan ske under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne i området, herunder de internationalt beskyttede arter og naturområder.

2.7 Gener fra udbringning

Ansøger tekst

Transportveje er beskrevet i afsnittet vedr. dette. Antallet af transporter for transport af gylle, ses af afsnit 2.4, hvor også lugt-, støj- og støvgener i forhold til transport er vurderet.

Udbringningsarealerne er placeret med store afstande, men dog omkring ejendomme med gyllebeholdere (lagertanke), og således at hovedparten af transporterne med gylle ikke går gennem samlet bebyggelse.

Der er placeret lagertanke ved markerne ved Lille Bredlund, ved Åle og ved Vingum på Fuglri-sevej, hvortil gylle overflyttes i løbet af vinteren.

Produktionen i Hampen på Hovedgaden 35 og i Løve på Løvetvej 44, anvendes på de af ejendommens tilhørende arealer og køres direkte ud med gyllevogn.

Da transporten sker over store afstande vil der blive anvendt lukkede biler. Der forventes derfor ikke at være væsentlige gener fra transporten.

Kommunens vurdering

Generelt

Udbringningen må ikke give anledning til unødige gener og husdyrgødning, der udbringes på ubevoksede arealer, skal nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer. Det skal ske på en måde, så der ikke er risiko for, at gødningen kan blive skyllet i dræn, vandløb eller søer, for eksempel ved tøbrud eller kraftigt regnvejr.

Der gælder endvidere at udbringning af flydende husdyrgødning skal ske ved slangeudlægning, nedfældning eller lignende og at udbringning på sort jord og vedvarende græs skal ske med nedfældning eller med forbehandlet gylle.

Lugt

Der kan forekomme lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Udbringning af husdyrgødning foregår dog i kortere perioder, få gange om året, hvilket betyder, at disse lugtgener vil være af mindre betydning end lugt fra husdyrbrugets anlæg.

Særligt vedrørende lugt bemærkes, at det er praksis ved reguleringen af husdyrbrug at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Således må beboere i landzone tåle mere lugt fra husdyrbrug end beboere i byzone, hvor der er husdyrbrug i nærheden af byen, jf. f.eks. Miljøklagenævnets afgørelse nr. 130-00235. Reglerne om begrænsning af lugtgener tager derfor primært sigte på beskyttelse af boliger i samlet bebyggelse og nuværende eller kommende byzoneområder

Trafik

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7, stk. 2, skal kommunen i forbindelse med en ansøgning om godkendelse vurdere, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug kan f.eks. opstå ved kørsel på of-

fentlig vej ved udbringning og flytning af husdyrgødning og anden form for gødning.

Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med nærheden til landbrug. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til virksomheden. For virksomhedens egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- eller frakørsel. Endelig kan der stilles krav om, at til- eller frakørsel med gødning kun må ske på bestemte tidspunkter.

Det er Horsens Kommunes vurdering at de generelle regler på området, er tilstrækkelige til at sikre at der fortsat ikke opstår gener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning fra ejendommen. Der er derfor ikke stillet specifikke krav.

3 Samlet beskrivelse og vurdering af BAT

Idet der er tale om en virksomhed som udbringer husdyrgødning er det vurderet, at der som minimum bør beskrives hvilke teknologier, der anvendes i forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen.

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag.

En del af disse tiltag er dækket af *husdyrgødningsbekendtgørelsen* og *bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække*, herunder bl.a. regler for udbringningstidspunkter i forhold til omkringboende (byer), udbringningsmetoder, krav om nedfældning på visse arealer tæt på kvælstoffølsom natur, krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter, krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha, krav til efterafgrøder, med mere, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Gyllebeholdere er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholdernes bunde og vægge er tætte og beskyttede mod tæring. Lagerne tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år, og gyllen røres kun lige før tømning af den pågældende beholder ved f.eks. tilførsel på marken.

Ejendommens gyllebeholdere er underlagt krav om beholderkontrol og er under dagligt opsyn. Gyllebeholderen er med flydelag af snittet halm, og der føres logbog over flydelaget. Der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholderen.

Håndtering af gylle, herunder påfyldning af gyllevogn m.v., foregår altid under opsyn, således at spild undgås, og at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Påfyldningen sker som nævnt ved, at gyllen suges op i en gyllevogn af en på gyllevognen fastmonteret sugekran. Kranen kan kun aktiveres ved tilstedeværelse, og når vognen er fuld render overskydende gylle via kranen tilbage i gylletanken, hvorfor risikoen for spild af gylle er minimeret.

Ansøger får hvert år udarbejdet en mark- og gødningsplan af en planteavlskonsulent, hvorved det sikres, at mængden af gødning bliver tilpasset afgrødernes forventede behov. I planen bliver der taget hensyn til bl.a. jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

I forhold til vurdering af om der anvendes BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning er der

taget udgangspunkt i de generelle regler som er gældende i Danmark, bl.a. at disse beholdere er typegodkendte, kontrolleres hvert 5/10 år og at der kun omrøres gyllen forud for udkørsel af. Det er vurderet at der med overholdelse af disse regler anvendes BAT.

Miljøstyrelsen har i efteråret 2009 vurderet, at med serien af gennemførte vandmiljøplaner samt ammoniakbehandlingsplanen er en stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniaktabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af gylle gælder således, at gyllen som minimum skal udbringes med slanger og dermed ikke må bredspredes. Endvidere skal gyllen på sort jord være nedbragt senest 6 timer efter udbringning, og desuden, at udbringning i sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning. Miljøstyrelsen vurderer således, at danske landmænd allerede i kraft af danske lovreguleringer overholder kravene til BAT for udbringning og opbevaring.

Horsens Kommune vurderer derfor ud fra ovenstående og de relevante afsnit i godkendelsen at ansøger ved overholdelse af lovkrav lever op til BAT i forhold til udbringning af husdyrgødningen.

4 Forurening og uheld

Ansøger tekst

Uheld og forurening

Helt generelle umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, uheld med eller ved gyllebeholderen, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle.

Gyllebeholderen er underlagt 5/10-års beholderkontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed. Derudover er gyllebeholderen placeret sådan, at de jævnligt kan tilses for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderen med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedres straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet for assistance.

Før der bliver pumpet gylle fra fortank til gyllebeholder, kontrolleres det, om der er plads i gyllebeholderen. Derudover er der under pumpningen løbende opsyn. For at undgå forurening med gyllespild suges gyllen med sugekran. Skulle uheldet være ude, og gyllebeholderen f.eks. bryder sammen, og gyllen løber ud på de omgivende arealer, vil en del af gyllen kunne sive ned gennem jorden. Det vurderes, at der er meget lille sandsynlighed for at der vil ske gylleudslip, og der har aldrig tidligere været gylleudslip.

For at mindske risikoen for forurening af olie og kemikalier opbevares dette på betongulv uden afløb. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf. 112.

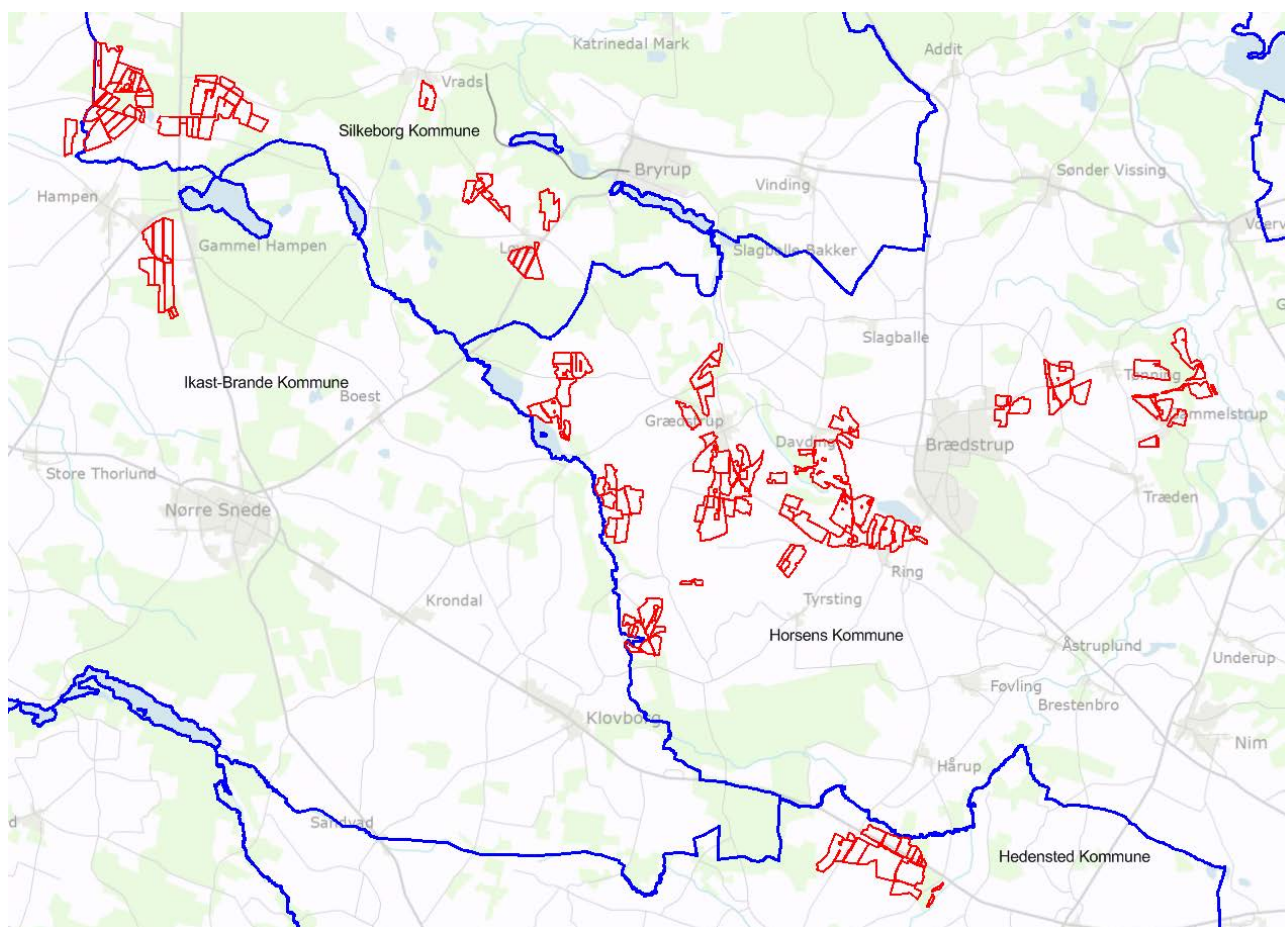
Kommunens vurdering

Efter Miljøbeskyttelseslovens § 71 har den, der er ansvarlig for forhold eller indretninger, der kan give anledning til forurening, pligt til af egen drift at underrette tilsynsmyndigheden, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer farer herfor. Derudover fremgår det af Straffelovens § 185, at i egentlige katastrofesituationer, hvor der opstår fare for menneskeliv, består der efter almindelige regler en pligt til øjeblikkeligt at alarmere politi, brandvæsen eller lignende.

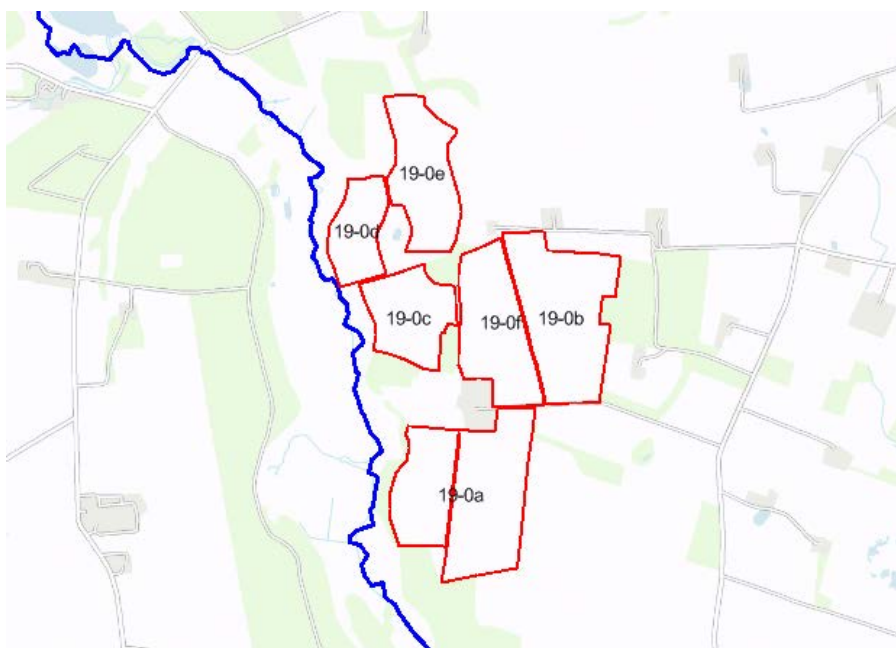
I praksis betyder det, at virksomheden først skal ringe til dem, der kan hjælpe med at stoppe forureningen, f.eks. ved at ringe 112 (Miljøvagten kontaktes af alarmcentralen). Derefter kontaktes miljømyndigheden, dvs. Horsens Kommune. Der er stillet vilkår som sikrer dette.

5 Bilag.

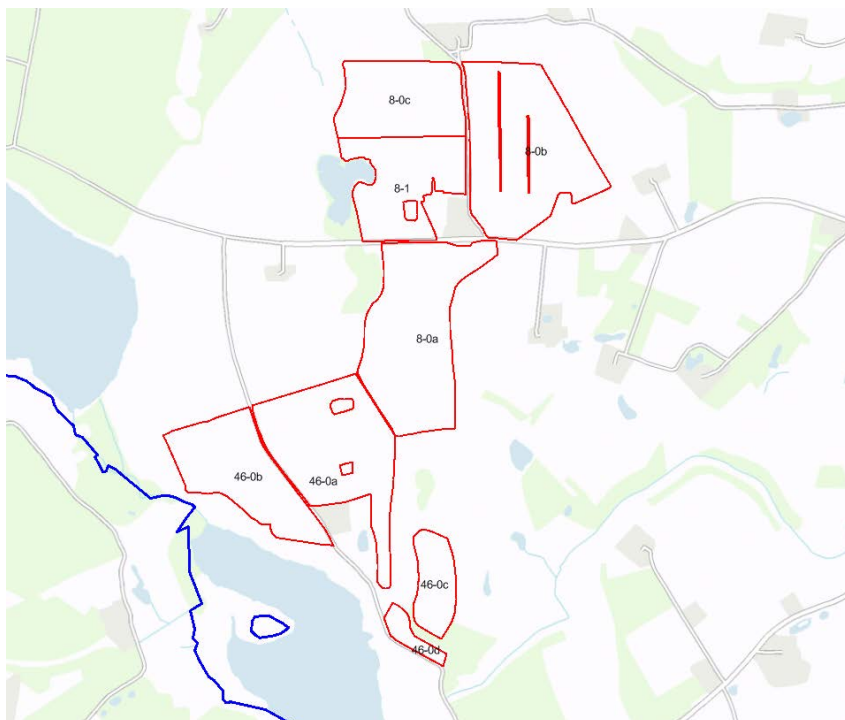
5.1 Udspretningsarealer



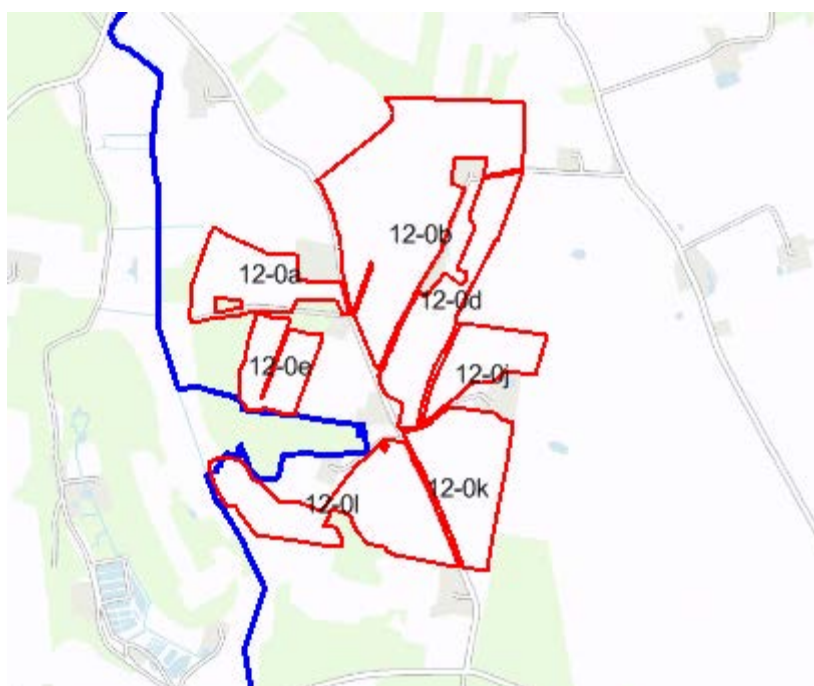
Alle marker opgjort på kommuneniveau



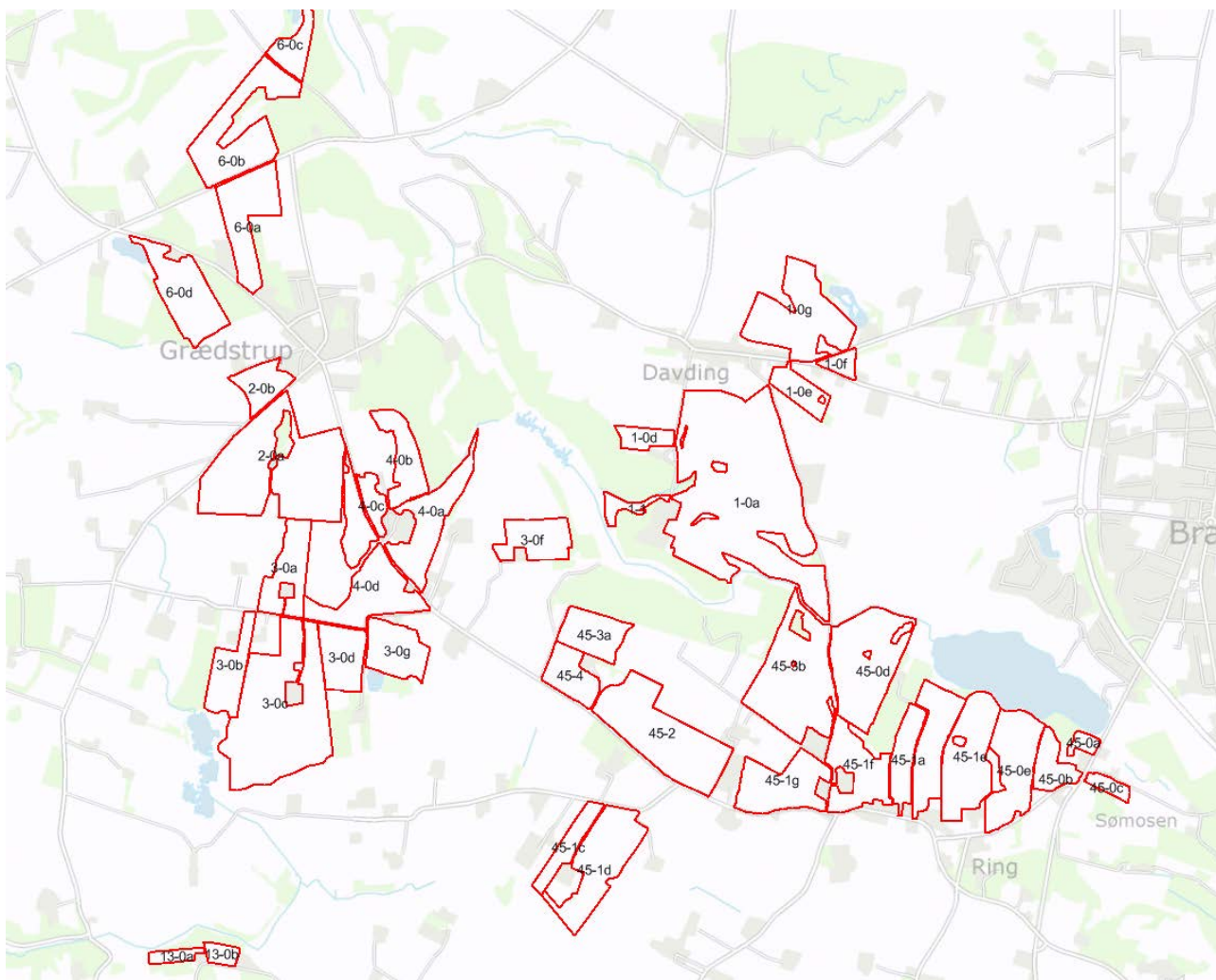
Arealer ved Fuglrisvej i Horsens Kommune



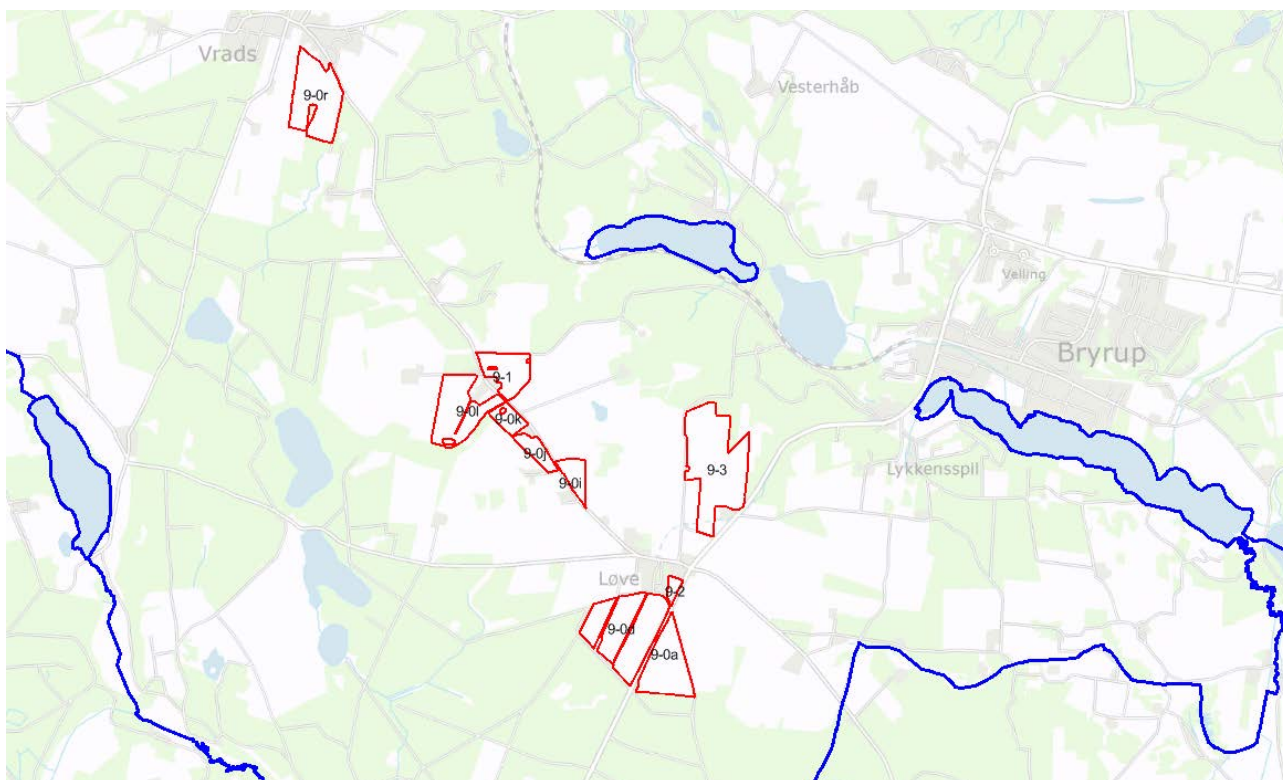
Arealer ved Halle i Horsens Kommune. Den blå streg er kommunegrænse mellem Ikast-Brande og Horsens Kommuner



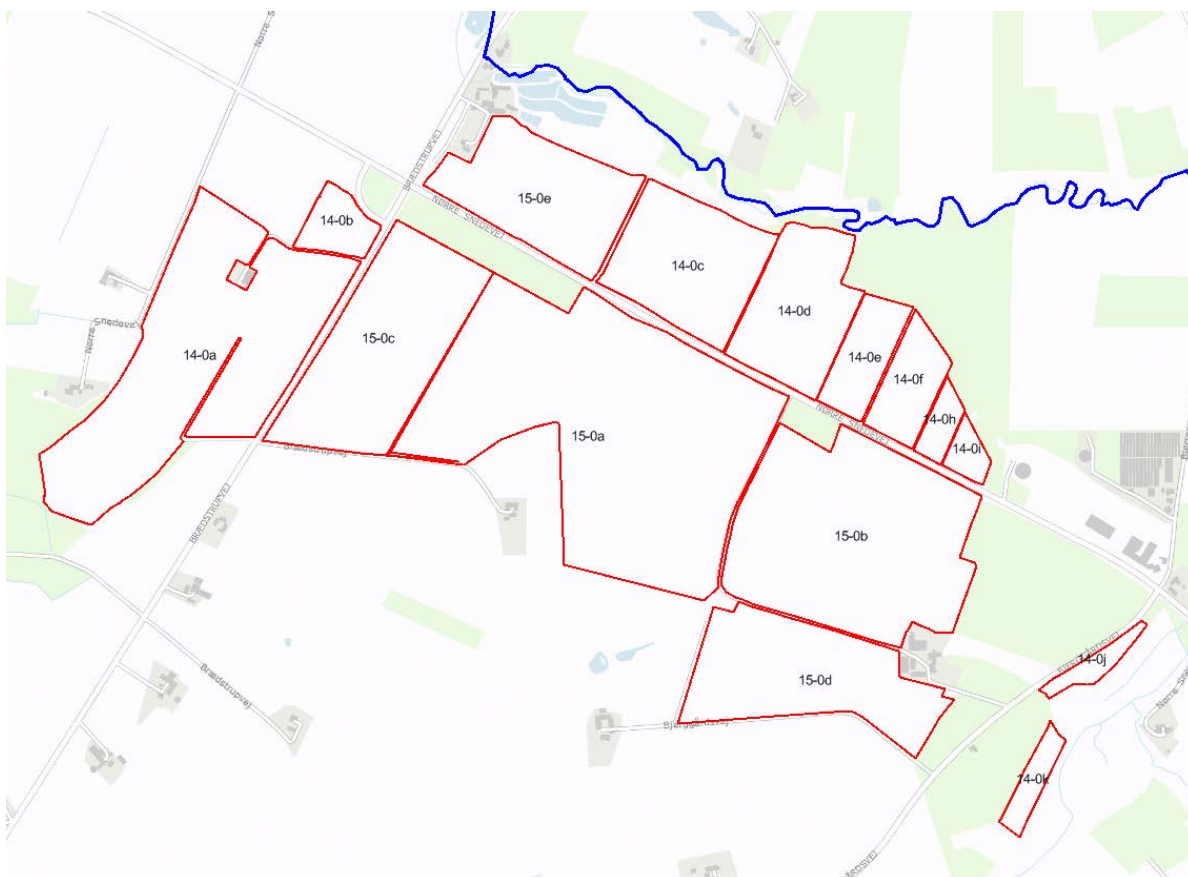
Arealer ved Tirsvad i Horsens Kommune



Arealer ved Grædstrup, Davding og Ring SØ, Hamborgvej og Skovslundvej i Horsens Kommune



Arealer ved Bryrup i Silkeborg Kommune



Arealer i Hedensted Kommune ved Bjerggårdsvej

5.2 Udtalelse fra Ikast-Brande Kommune

Horsens Kommune
att. Jonna Lund
jlu@horsens.dk



Ikast-Brande
Kommune

9. januar 2015

Udtalelse vedrørende udbringning af husdyrgødning fra Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup, på arealer i Ikast-Brande Kommune

Ikast-Brande Kommune er i forbindelse med en arealgodkendelse til mark-selskabet på Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup blevet hørt af Horsens Kommune angående arealer beliggende i Ikast-Brande Kommune. Udtalelsen laves med henvisning til § 46 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*¹.

Ansøgning

Jacob Lykke Eriksen, ejer af Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup, Horsens Kommune, har ansøgt om udvidelse af husdyrproduktionen på bedriften.

Alle arealer fra husdyrproduktionen indgår som aftalearealer, da ansøger driver arealerne fra husdyrproduktionen under et andet cvr. nr., som kun har markdrift – og som skal have en ny arealgodkendelse.

Følgende udbringningsarealer er lokaliseret i Ikast-Brande Kommune: mark nr. 40-2, 11-0a, 11-0b, 11-0c, 11-0d, 11-0e, 11-0f, 11-0j og mark nr. 11-0k – se kortbilag A.

Forudsætninger

På de pågældende arealer beliggende i Ikast-Brande Kommune – jævnfør kortbilag A – ønskes udbragt husdyrgødning svarende til i alt 1,4 DE pr. ha i form af gødning fra svin. Der ønskes udbragt op til ca. 123,3 kg N pr. ha og ca. 33,4 kg P pr. ha i form af husdyrgødning fra svin.

Det forudsættes, at de generelle regler i den til enhver tid gældende *Husdyrgodningsbekendtgørelse*² og øvrige til enhver tid gældende, generelle regler overholdes.

De endelige Vand- og Natura 2000-planer, der er vedtaget på baggrund af *Miljømålsloven*³ for planperioden frem til 2015, giver ikke anledning til æn-

¹ Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

² Bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

³ Lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (med senere ændringer).

Bygge- og Miljøafdeling
Centerparken 1
7330 Brande
Tlf.: 9960 4000
Fax: 9960 3259
E-mail:
lipaa@ikast-brande.dk

Sagsbehandler:
Lis Paakjær
Direkte telefon:
9960 3376
Sags ID:
2014/41354

www.ikast-brande.dk



dringer i administrationsgrundlaget for afgørelser efter husdyrlovgivningen. Det aktuelle projekt er således som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*. Det aktuelle projekt er som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*. Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer vurderes blandt andet ud fra en række arealudpegninger, der indgår som grundlag for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Vurdering af arealernes egnethed til udbringning af husdyrgødning er foretaget på grundlag af ansøgningen - herunder af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk med det beregningsgrundlag og de normtal, som lå til grund for ansøgningssystemet den 8. januar 2015. Derudover er vurderingen foretaget på baggrund af Ikast-Brande Kommunes registreringer.

Arealudpegninger, registreringer og Ikast-Brande Kommunes vurderinger

Grundvand

Udbringningsareal nr. 40-2 ligger inden for et indvindingsopland og delvist inden for et nitratfølsomt indvindingsområde (se kortbilag B) - ca. 1,2 ha ud af de 11,86 ha ligger i nitratfølsomt indvindingsområde. Udvaskningen er i følge beregninger foretaget af IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelsen.dk 61 mg nitrat pr. liter, hvilket er 8 mg nitrat pr. liter mindre end i nudriften.

Nitratudvaskningen svarende til niveauet for et planteavlsbrug⁴ er på 64 mg nitrat pr. liter. Da nitratudvaskningen fra det ansøgte projekt er mindre end niveauet for et planteavlsbrug, vurderer Ikast-Brande Kommune, at kravet til nitratudvaskning er overholdt, og at det ansøgte kan godkendes.

De øvrige udbringningsarealer, beliggende i Ikast-Brande Kommune, ligger alle uden for indvindingsoplande til almene vandværker og uden for vandindvindingsområder, der er udpeget som værende nitratfølsomme.

Nitratfølsomme indvindingsområder fremgår af kortbilag B.

I forhold til udbringningsarealerne, som ligger uden for nitratfølsomme indvindingsområder vurderer Ikast-Brande Kommune, at arealerne ligger i et område, hvor grundvandet er relativt godt beskyttet, og at de generelle

⁴ Med en nitratudvaskning svarende til niveauet for et planteavlsbrug menes, at udvaskningen svarer til en udvaskning fra et brug der anvender et planteavlssædskifte (S1-sædskifte på lerjord og S3-sædskifte på sandjord) og kun gødes med handelsgødning.



harmoniregler er tilstrækkelige til at beskytte mod nitratudvaskning til grundvandet.

Overfladevand

Alle udbringningsarealer, beliggende i Ikast-Brande Kommune, ligger uden for områder med nitratklasserne I-III, der er udpeget med henblik på minimering af kvælstofudvaskning til overfladevand.

Udbringningsarealerne ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord, der er udpeget som et Natura 2000-område, som er overbelastet med fosfor.

Den sydligste del af mark nr. 40-2 er lavbundsareal (se kortbilag B) - men arealet er ikke drænet. Eftersom arealet ikke er drænet, er der ikke tale om fosforklasse 2.

Ingen af de pågældende udbringningsarealer har terrænhældninger over 12 grader.

Langs den østlige afgrænsning af mark nr. 40-2 løber der en grøft, som løber til Smedebækken, som løber syd for arealet.

Smedebækken har god økologisk tilstand, og faunaklasse 6. Målsætningen er opfyldt.

En del af Frisbæk er rørlagt under udbringningsarealerne nr. 11-0e og 11-0f. Frisbæk har god økologisk tilstand, og faunaklasse 5. Målsætningen er opfyldt.

Vandløbene fremgår af kortbilag C.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at de generelle harmoniregler er tilstrækkelig beskyttelse mod nitratudvaskning. Ligeledes vurderes det, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkelig til at beskytte Natura 2000-områder overbelastet med fosfor mod fosforbelastning fra udbringningsarealerne beliggende i Ikast-Brande Kommune.

Natur

Der findes ikke beskyttede naturtyper på udbringningsarealerne, som er omfattet af kategori 1-, 2- eller 3-natur, jævnfør § 7 i Husdyrgodkendelsesloven - se kortbilag B.

Nærmeste kategori 1-natur er en "Bog på mor med kristtorn", som ligger ca. 110 m nordøst for mark nr. 11-0c.



Nærmeste kategori 2-natur er et overdrev, som ligger ca. 4,2 km syd, syd-øst, for udbringningsareal nr. 11-0j, mens nærmeste kategori 3-natur er en hede, som ligger ca. 260 meter sydvest for udbringningsareal nr. 11-0d. Der ligger ligeledes en kategori 3-natur – en mose – som ligger ca. 262 meter vest for areal nr. 40-2.

Arealer registreret som beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3 fremgår af kortbilag D.

Der er ikke registreret naturområder, der er udpeget i kommuneplan 2013-2025 for Ikast-Brande Kommune i tilknytning til udbringningsarealerne i Ikast-Brande Kommune.

Det nærmeste natura 2000-område – H49, Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov/F34, Skovområde syd for Silkeborg – ligger ca. 180 meter øst for udbringningsareal med marknr. 11-0c. Natura 2000-området fremgår af kortbilag E.

En del dyrearter, der er anført i EF-habitatdirektivets bilag IV er registreret på egnen. Det drejer sig om brun-flagermus, langøret flagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og ulv.

Ved overholdelse af de generelle regler, vurderer Ikast-Brande Kommune, at udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne, beliggende i kommunen, ikke vil påvirke de beskyttede naturtyper væsentligt.

Med hensyn til Natura 2000-områder og bilag IV-arter, vurderes det, at ingen af de nævnte bilag IV-arter, eller deres yngle- og eller rastesteder, vil påvirkes i væsentlig negativ retning, ved udbringning af husdyrgødning på de pågældende udbringningsarealer.

Landskabelige og kulturhistoriske værdier

Udbringningsarealerne (mark nr. 11-0j), beliggende i Ikast-Brande Kommune, ligger ca. 3,2 km nord for Nørre Snede-byzonen. Derudover ligger arealerne (mark nr. 11-0a) ca. 35 meter syd for Hampen, som er den nærmeste bymæssige bebyggelse.

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor områder, der i Kommuneplan 2013-2025 for Ikast-Brande Kommune, er udpeget som værende bevaringsværdigt landskab (værdifuldt eller uforstyrret landskab). Nærmeste værdifulde landskab er Palsgård skov, Hampen Plantage og Hampen Sø – et skovlandskab med markante landskabsrum – som mark nr. 11-0c grænser op til mod nord.



Ingen af udbringningsarealerne ligger inden for områder, der i Kommuneplan 2013-2025 for Ikast-Brande Kommune, er udpeget som områder med værdifulde kulturmiljøer eller kulturhistoriske bevaringsværdi (kirkeomgivelser eller værdifulde kulturmiljøer). Det nærmeste værdifulde kulturmiljø er skovområdet, som også er udpeget som værdifuldt landskab, og som mark nr. 11-0c grænser op til mod nord.

Der er ikke registreret fredede fortidsminder på udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune. Der er en del gravhøje i området, men nærmeste fredede fortidsminder ligger ca. 134 meter vest for mark nr. 11-0e (og ca. 140 meter syd for mark nr. 11-0d).

Mark nr. 11-0c grænser mod nord op til et dige, som er beskyttet efter § 29 a i *Museumsloven*⁵.

Fire af udbringningsarealerne grænser op til fredskovspligtige arealer, se kortbilag F.

Arealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune, er derudover ikke omfattet af fredninger eller øvrige, lignende bestemmelser.

Landskabelige og kulturhistoriske udpegninger fremgår af kortbilag F.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning fra Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup på udbringningsarealerne, beliggende i Ikast-Brande Kommune – ved overholdelse af de til enhver tid gældende regler – ikke vil være i strid med hensynet til de landskabelige og kulturhistoriske interesser i området. Ligeledes vurderes det, at udbringning af husdyrgødning på arealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de landskabelige og kulturhistoriske værdier i området.

Konklusion

Under forudsætning af, at der stilles vilkår til de i ansøgningsmaterialet anvendte sædskifter, og at de generelle regler i den til enhver tid gældende *Husdyrgødningsbekendtgørelsen* og øvrige til enhver tid gældende, generelle regler overholdes – vurderer Ikast-Brande Kommune, at de pågældende arealer, beliggende i Ikast-Brande Kommune, kan tilføres husdyrgødning fra Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup, op til harmonigrænsen (1,4 DE pr. ha), uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til disse.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau, suppleret med ovennævnte sædskiftevilkår, yder tilstrækkelig beskyttelse på

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven.



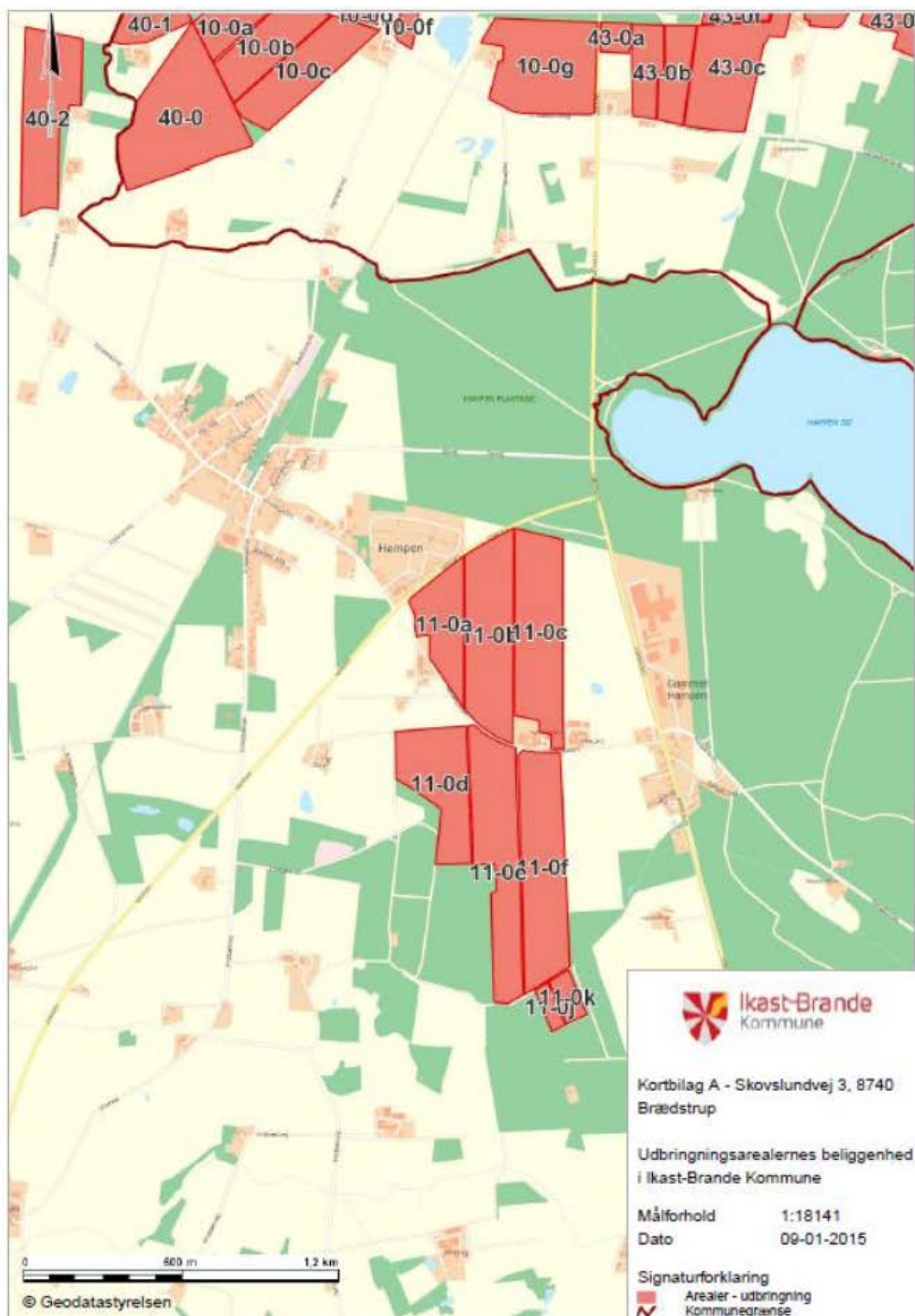
de pågældende udbringningsarealer og ønsker ikke at stille yderligere vilkår til udbringning af husdyrgødning fra Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup på udbringningsarealerne beliggende i Ikast-Brande Kommune.

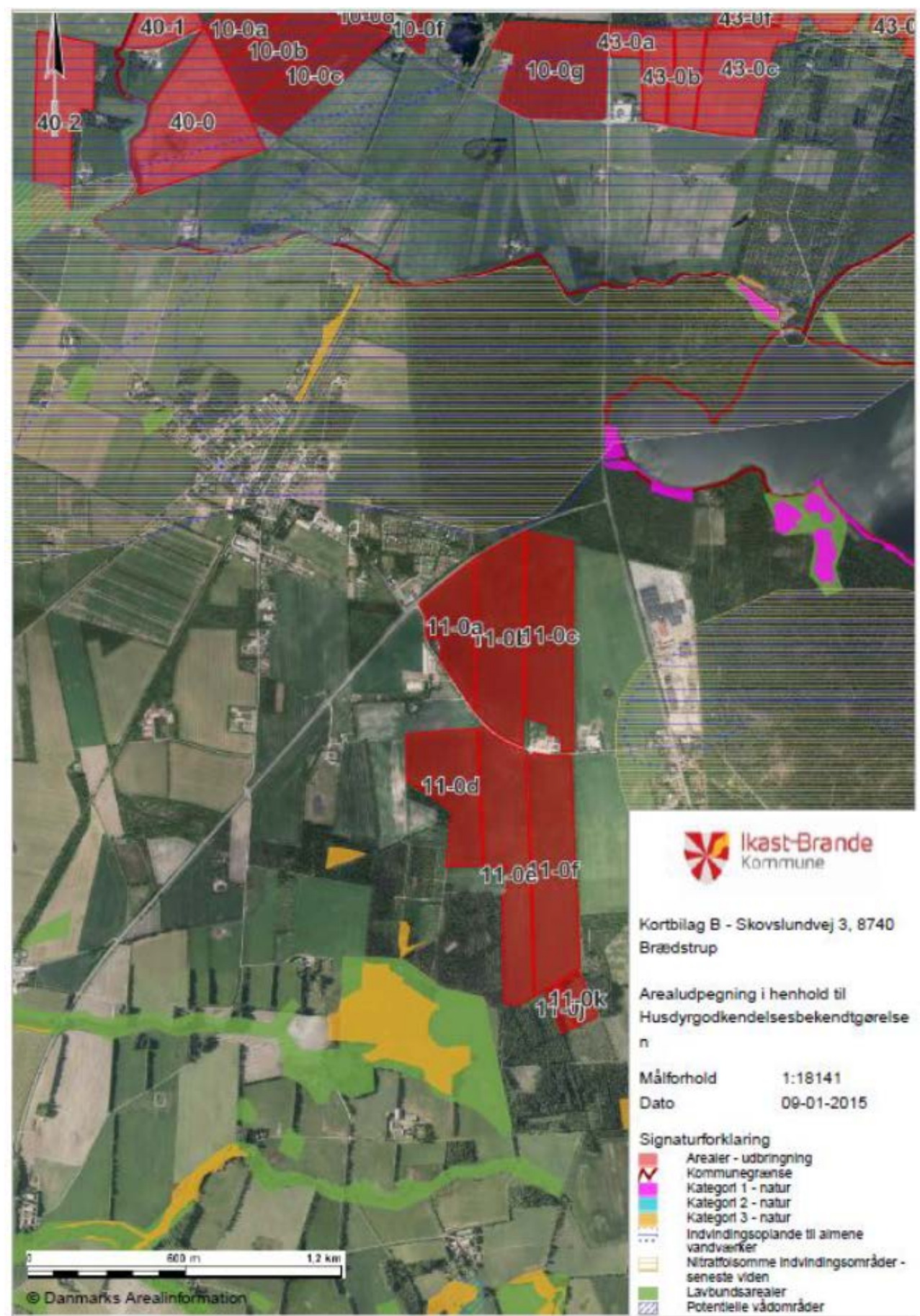
Med venlig hilsen

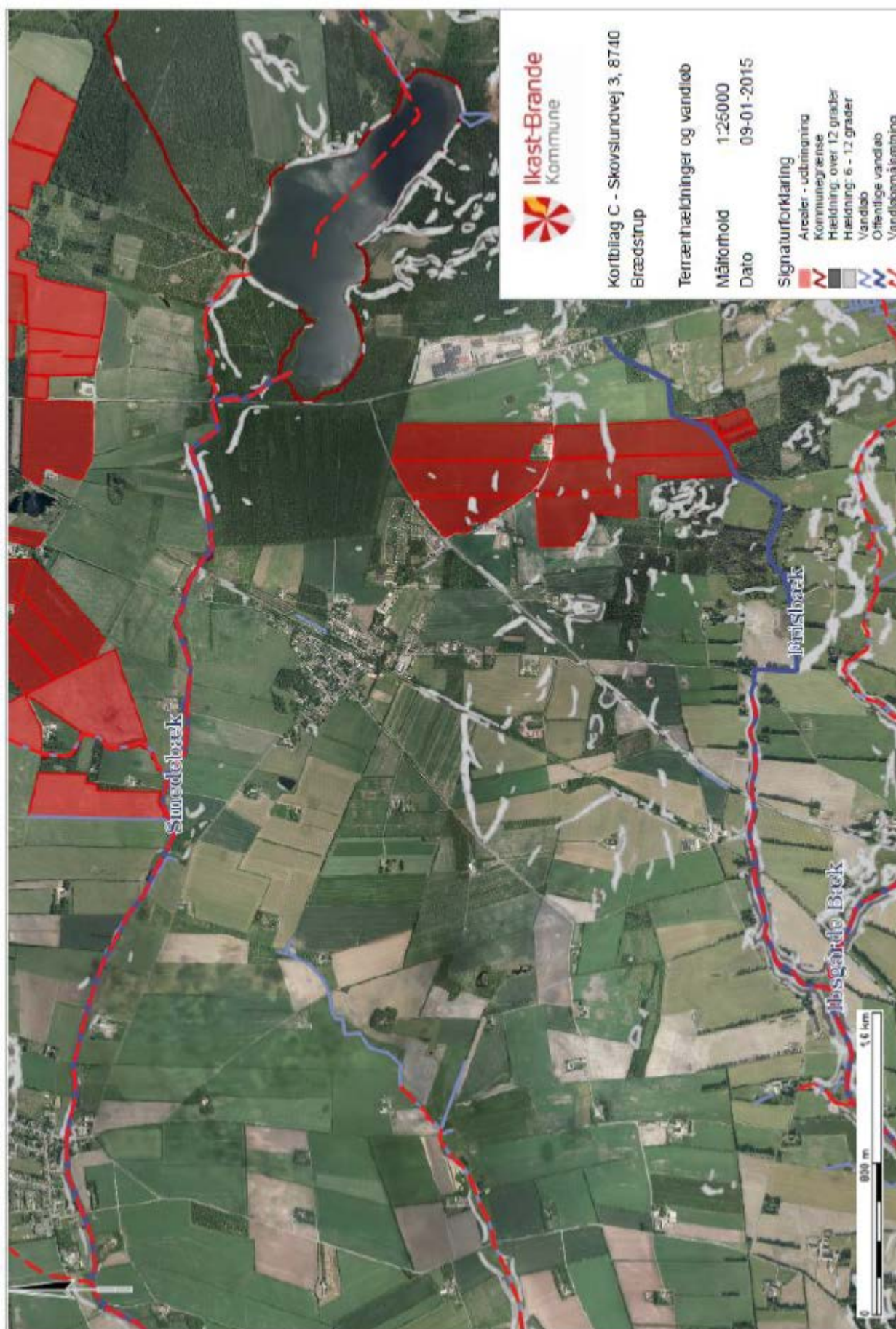
Lis Paakjær
miljømedarbejder

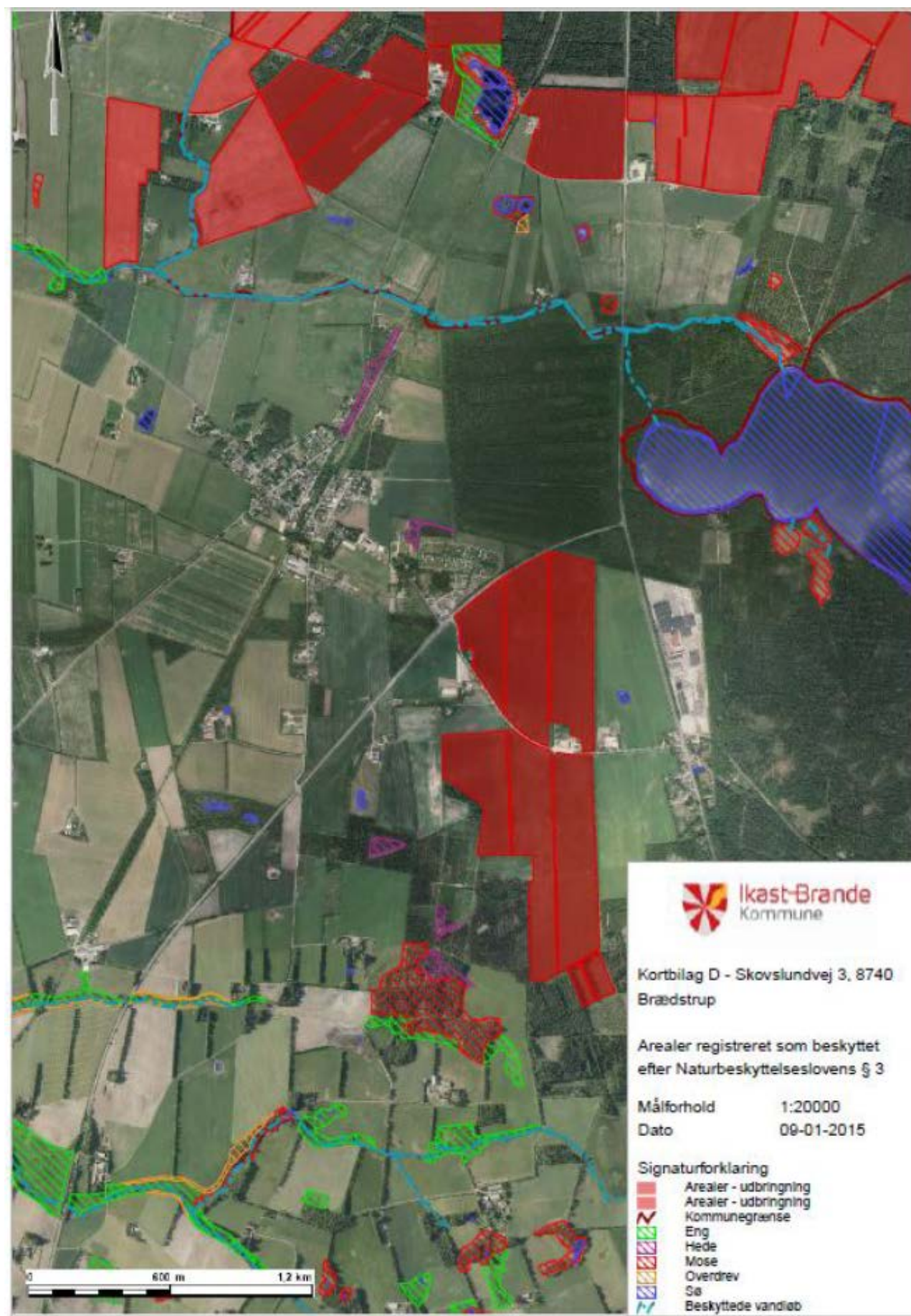
Vedlagt

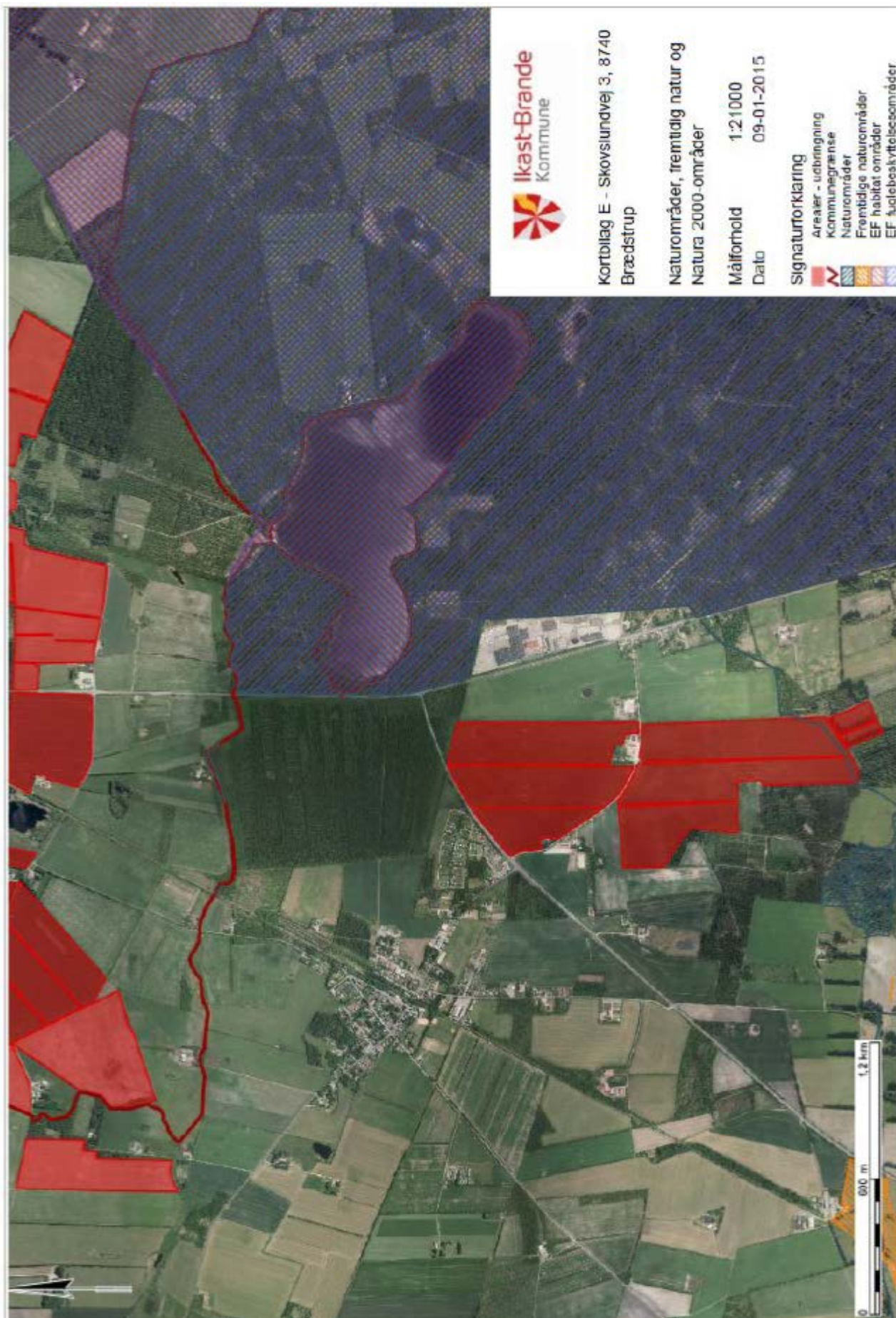
- | | |
|-------------|--|
| Kortbilag A | - Udbringningsarealernes beliggenhed, Ikast-Brande Kommune |
| Kortbilag B | - Arealudpegning i henhold til <i>Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen</i> |
| Kortbilag C | - Terrænhældninger og vandløb |
| Kortbilag D | - Arealer registreret som beskyttet efter <i>Naturbeskyttelseslovens § 3</i> |
| Kortbilag E | - Naturområder, fremtidig natur og Natura 2000-område |
| Kortbilag F | - Landskabelige og kulturhistoriske udpegninger |

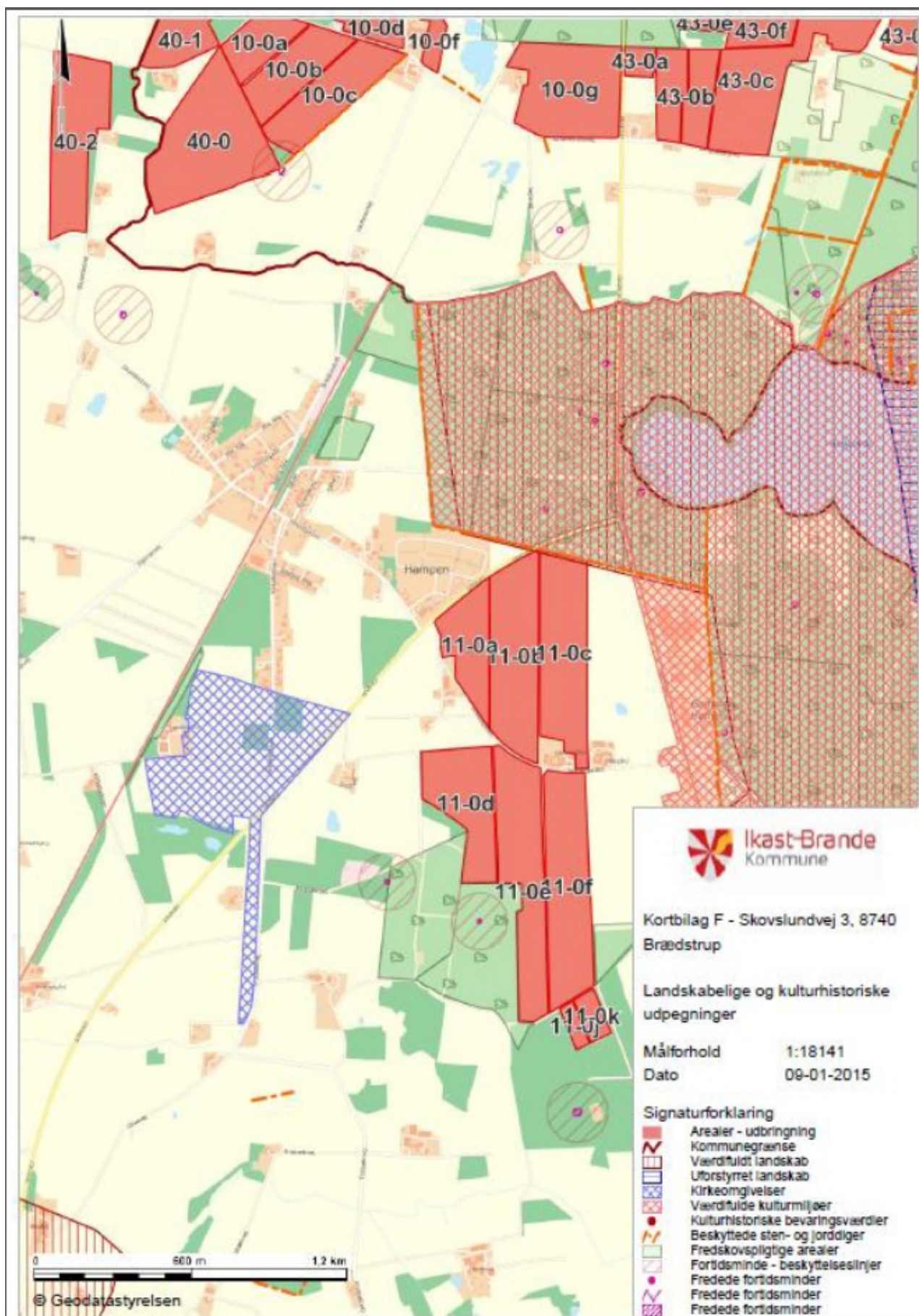












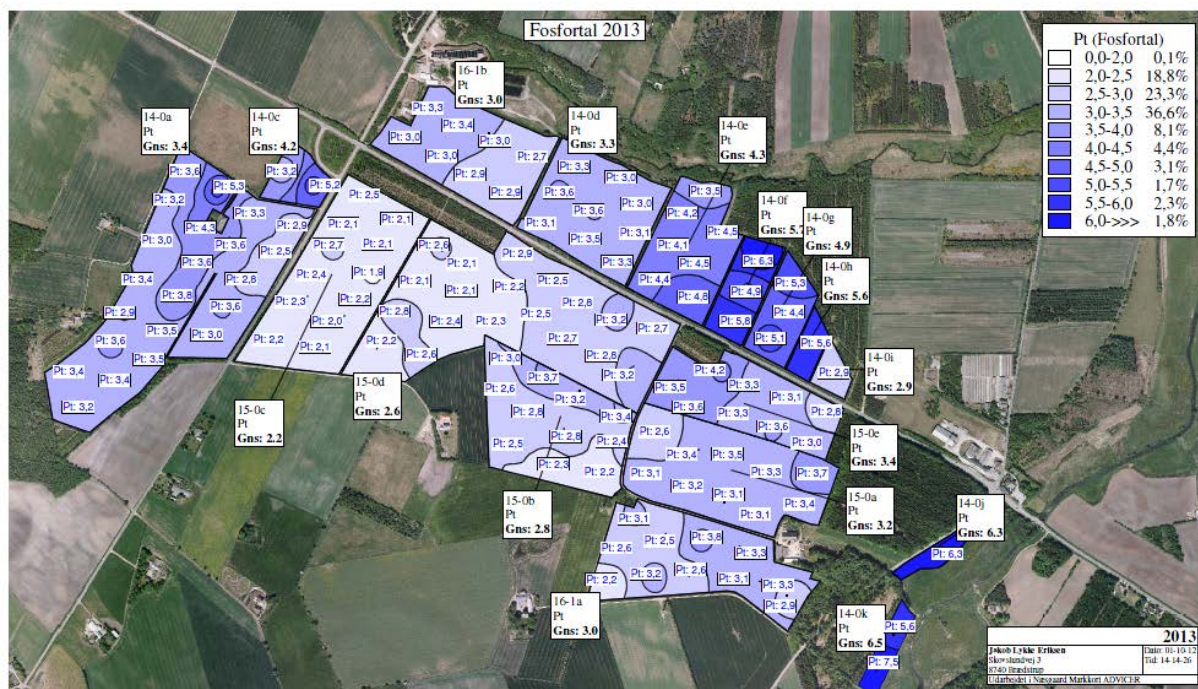
5.3 Liste med ejere af udbringningsarealer samt jordtyper.

Mark Nr	Areal	Ejer forhold	JB	Pt	Drænet	Vanding	Markadresse	Harmoni-areal	Note	Ejer
1-0a	49.93	Ejet	4	0.0	Nej	Nej	Skovslundvej 3	Ja		Jacob Lykke Eriksen
1-0d	2.49	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Skovslundvej 6	Ja		Anders Nielsen
1-0e	3.64	Ejet	4	0.0	Nej	Nej	Skovslundvej 3	Ja		Jacob Lykke Eriksen
1-0f	1.62	Ejet	4	0.0	Nej	Nej	Skovslundvej 3	Ja		Jacob Lykke Eriksen
1-0g	14.46	Ejet	4	0.0	Nej	Nej	Skovslundvej 3	Ja		Jacob Lykke Eriksen
1-1	1.78	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Skovslundvej 3	Ja		Jacob Lykke Eriksen
2-0a	26.79	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
2-0b	4.21	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
3-0a	7.06	Ejet	11	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
3-0b	6.11	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
3-0c	28.26	Ejet	6	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
3-0d	6.27	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Tværevej 3	Ja		Lars Grotkjær Kristensen
3-0f	6.04	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
3-0g	6.75	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Tværevej 3	Ja		Lars Grotkjær Kristensen
4-0a	9.43	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
4-0b	5.95	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
4-0c	2.46	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
4-0d	10.22	Ejet	6	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
4-0f	4.47	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
5-0a	6.63	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Slagballevej 12	Nej	Friv. Udtaget	Peter Højgaard
5-0b	2.34	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Kæmpesmøllevej 12	Nej	Udgået	Jan Lonnebjerg Carlsen
5-0c	1.76	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Kæmpesmøllevej 12	Nej	Udgået	Jan Lonnebjerg Carlsen
5-0d	1.86	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Kæmpesmøllevej 12	Nej	Udgået	Jan Lonnebjerg Carlsen
5-0e	3.15	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Kæmpesmøllevej 12	Nej	Udgået	Jan Lonnebjerg Carlsen
5-0f	3.79	Forpagtet	1	0.0	Nej	Nej	Kæmpesmøllevej 12	Nej	Udgået	Jan Lonnebjerg Carlsen
5-0g	7.12	Forpagtet	1	0.0	Nej	Nej	Kæmpesmøllevej 12	Nej	Udgået	Jan Lonnebjerg Carlsen
6-0a	10.02	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
6-0b	13.47	Ejet	1	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
6-0c	3.58	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Hamborgvej 7	Ja		Jacob Lykke Eriksen
6-0d	10.22	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 27	Ja		Per Grotkjær Kristensen
8-0a	12.57	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Hallevej 8	Ja		Carsten Madsen
8-0b	13.19	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Hallevej 8	Ja		Carsten Madsen
8-0c	7.07	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	Hallevej 8	Ja		Carsten Madsen
8-1	7.12	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	Hallevej 8	Ja	Nyt	Carsten Madsen
9-0a	8.75	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 44	Ja		Jacob Lykke Eriksen
9-0c	7.59	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 44	Ja		Jacob Lykke Eriksen
9-0d	5.18	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 44	Ja		Jacob Lykke Eriksen
9-0e	2.85	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 44	Ja		Jacob Lykke Eriksen
9-0i	2.74	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 31	Ja		Jacob Lykke Eriksen
9-0j	2.27	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 32	Ja		Jytte Bøgedal Larsen
9-0k	2.22	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 32	Ja		Jytte Bøgedal Larsen
9-0l	9.31	Ejet	3	0.0	nej	Nej	Løvevej 31	Ja		Jacob Lykke Eriksen
9-0m	18.07	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 31	Nej	Friv. Udtaget	Jacob Lykke Eriksen
9-0p	9.87	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 31	Nej	Friv. Udtaget	Jacob Lykke Eriksen
9-0r	11.29	Ejet	1	0.0	Nej	Nej	Løvevej 31	Ja		Jacob Lykke Eriksen
9-1	5.50	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 17	Ja		Bent Jeppesen
9-2	0.88	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 46	Ja		Henning Kjær Hansen
9-3	18.38	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Løvevej 31/Hovedgaden 68	Ja		Jacob Lykke Eriksen
10-0a	4.65	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Ll. Bredlundvej 3B	Ja		Jacob Lykke Eriksen
10-0b	6.93	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Ll. Bredlundvej 3B	Ja		Jacob Lykke Eriksen
10-0c	9.05	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Ll. Bredlundvej 3B	Ja		Jacob Lykke Eriksen

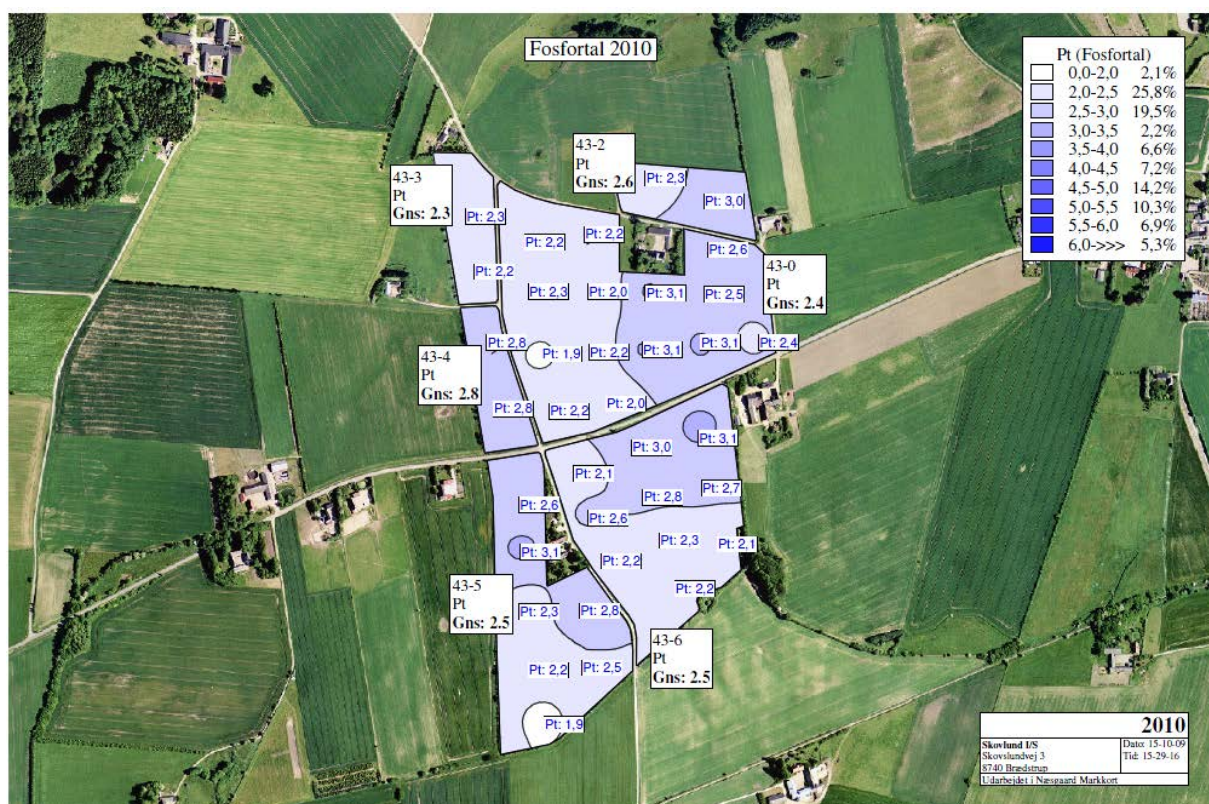
10-0d	4.00	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Ll. Bredlundvej 3B	Ja		Jacob Lykke Eriksen
10-0e	6.56	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Ll. Bredlundvej 3B	Ja		Jacob Lykke Eriksen
10-0f	2.21	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	Ll. Bredlundvej 4	Ja		Jens Erik Krogh
10-0g	13.74	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Ll. Bredlundvej 3B	Ja		Jacob Lykke Eriksen
11-0a	6.80	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Hovedgaden 35	Ja		Jacob Lykke Eriksen
11-0b	13.31	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Hovedgaden 35	Ja		Jacob Lykke Eriksen
11-0c	13.65	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Hovedgaden 35	Ja		Jacob Lykke Eriksen
11-0d	9.95	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Hovedgaden 35	Ja		Jacob Lykke Eriksen
11-0e	14.20	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Hovedgaden 35	Ja		Jacob Lykke Eriksen
11-0f	14.67	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Hovedgaden 35	Ja		Jacob Lykke Eriksen
11-0j	0.99	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Hovedgaden 35	Ja		Jacob Lykke Eriksen
11-0k	1.56	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Hovedgaden 35	Ja		Jacob Lykke Eriksen
12-0a	4.08	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Tirsvadvej 9	Ja		Svend Roed
12-0b	13.95	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Tirsvadvej 9	Ja		Svend Roed
12-0d	5.05	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Tirsvadvej 9 / Tirsvadvej 11	Ja		Sven Roed / Søren Ernst Madsen
12-0e	2.96	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Tirsvadvej 2	Ja		Hartly Jacobsen
12-0j	2.95	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Tirsvadvej 2	Ja		Hartly Jacobsen
12-0k	5.53	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Tirsvadvej 2 / Tirsvadvej 3	Ja		Hartly Jacobsen / Kn. Åge Petersen
12-0l	7.39	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Tirsvadvej 3	Ja		Kn. Åge Petersen
13-0a	1.38	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Stenlækkevej 4	Ja		Annette Smed Brusgaard
13-0b	1.42	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Stenlækkevej 4	Ja		Annette Smed Brusgaard
14-0a	21.30	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
14-0b	1.85	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
14-0c	8.29	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
14-0d	7.04	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
14-0e	2.90	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
14-0f	2.90	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
14-0h	1.02	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
14-0i	0.89	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
14-0j	1.01	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
14-0k	1.24	Forpagtet	11	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
15-0a	31.91	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
15-0b	19.39	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
15-0c	12.39	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
15-0d	10.59	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
15-0e	8.70	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Bjerggårdsvej 19	Ja		Knud, Karl og Elisabeth Juul
17-0a	7.32	Forpagtet	6	0.0	Ja	Nej	Tønningvej 16	Ja		Niels Kjær Laursen
17-0b	13.11	Forpagtet	6	0.0	Ja	Nej	Tønningvej 16	Ja		Niels Kjær Laursen
17-0c	10.02	Forpagtet	6	0.0	Ja	Nej	Tønningvej 16	Ja		Niels Kjær Laursen
17-0d	2.23	Forpagtet	6	0.0	Ja	Nej	Tønningvej 16	Ja		Niels Kjær Laursen
17-0e	1.86	Forpagtet	6	0.0	Ja	Nej	Tønningvej 16	Ja		Niels Kjær Laursen
17-0f	2.09	Forpagtet	6	0.0	Ja	Nej	Tønningvej 16	Ja		Niels Kjær Laursen
17-0g	8.40	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Gammelstrupvej 5	Ja		Hans Bjerregaard
17-0h	1.58	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Gammelstrupvej 7	Ja		Grotkjær Kristensen I/S
17-0i	7.53	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Gammelstrupvej 7	Ja		Grotkjær Kristensen I/S
17-0j	9.39	Forpagtet	6	0.0	Ja	Nej	Tønningvej 16	Ja		Niels Kjær Laursen
17-0k	5.64	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Grumstedbjergvej 6	Ja		Kennet Dan Lauridsen
17-0l	7.85	Forpagtet	5	0.0	Ja	Nej	Tønningvej 6 / Tønningvej 3	Ja		Lars Chr.Bo Høi / Hans Chr. Vael
17-0m	3.87	Forpagtet	5	0.0	Ja	Nej	Tønningvej 3	Ja		Hans Chr. Vael
17-0n	0.71	Forpagtet	11	0.0	Ja	Nej	Tønningvej 6	Ja		Lars Chr. Bo Høi
17-0o	7.01	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Gammelstrupvej 11	Ja		Lars Bülow Hartvigsen
17-0p	18.99	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Smedbakken 6 / Smedebakken 8A	Ja		Jan og Torben Bilstrup / Michael Sandgaard
42021	9.83	Forpagtet	5	0.0	Ja	Nej	Tønningvej 5	Ja		Tony Buch

17-2a	11.15	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Gammelstrupvej 7	Ja		Grotkjær Kristensen I/S
17-2b	1.31	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Gammelstrupvej 5	Ja		Hans Bjerregaard
17-2c	13.98	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Smedbakken 6 / Smedebakken 8A	Ja		Jan og Torben Bilstrup / Michael Sandgaard
17-2d	3.78	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Almindehøjvej 5	Ja		Jan og Torben Bilstrup
17-2e	0.81	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Gammelstrupvej 7	Ja		Grotkjær Kristensen I/S
19-0a	16.77	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Fuglrisvej 36	Ja		Niels Skovgård Madsen
19-0b	12.33	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Fuglrisvej 36	Ja		Niels Skovgård Madsen
19-0c	6.31	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Fuglrisvej 36	Ja		Niels Skovgård Madsen
19-0d	4.61	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Fuglrisvej 36	Ja		Niels Skovgård Madsen
19-0e	8.01	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Fuglrisvej 36	Ja		Niels Skovgård Madsen
19-0f	8.87	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	Fuglrisvej 36	Ja		Niels Skovgård Madsen
40-0	17.18	Forpagtet	1	0.0	Ja	Ja	Ll. Bredlundvej 5	Ja		Jens Christian Martinussen
40-1	6.27	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	Ll. Bredlundvej 5	Ja		Jens Christian Martinussen
40-2	11.86	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	Ll. Bredlundvej 5	Ja		Jens Christian Martinussen
40-3a	3.80	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	Ll. Bredlundvej 5	Ja		Jens Christian Martinussen
40-3b	0.98	Forpagtet	11	0.0	Ja	Ja	Ll. Bredlundvej 5	Ja		Jens Christian Martinussen
40-3c	3.60	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	Ll. Bredlundvej 5	Ja		Jens Christian Martinussen
40-4	14.40	Ejet	1	0.0	Nej	Ja	Thisgårdvej 1	Ja		Jacob Lykke Eriksen
40-5	9.46	Forpagtet	11	0.0	Ja	Ja	Ll. Bredlundvej 5	Ja		Jens Christian Martinussen
40-6	20.02	Ejet	1	0.0	Ja	Ja	Thisgårdvej 1	Ja		Jacob Lykke Eriksen
43-0a	1.33	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	St. Bredlundvej 28	Ja		Jens Keld Thomsen
43-0b	7.83	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	St. Bredlundvej 28	Ja		Jens Keld Thomsen
43-0c	20.30	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	Anders Jakob Rundkvist	Ja		Anders Jakob Rundkvist
43-0d	4.05	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	St. Bredlundvej 28	Ja		Jens Keld Thomsen
43-0e	16.13	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	St. Bredlundvej 28	Ja		Jens Keld Thomsen
43-0f	16.30	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	St. Bredlundvej 28	Ja		Jens Keld Thomsen
43-0g	4.06	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	St. Bredlundvej 28	Ja		Jens Keld Thomsen
43-0h	2.44	Forpagtet	3	0.0	Nej	Ja	St. Bredlundvej 24	Ja		Bjørn Erik Christiansen
43-0i	5.45	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	St. Bredlundvej 24	Ja		Bjørn Erik Christiansen
43-0j	11.89	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	St. Bredlundvej 24	Ja		Bjørn Erik Christiansen
43-0k	7.94	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	St. Bredlundvej 24	Ja		Bjørn Erik Christiansen
44-0a	2.67	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	Eliseholmvej 3	Ja		Karsten Helmuth Markussen
44-0b	3.42	Forpagtet	1	0.0	Nej	Ja	Eliseholmvej 3	Ja		Karsten Helmuth Markussen
44-0c	11.50	Forpagtet	11	0.0	Nej	Ja	Eliseholmvej 3	Ja		Karsten Helmuth Markussen
45-0a	1.15	Ejet	6	0.0	Ja	Nej	Ring Bakke 6	Ja	Nyt	Brædstrup Kirke
45-0b	3.96	Ejet	6	0.0	Ja	Nej	Ring Bakke 6	Ja	Nyt	Brædstrup Kirke
45-0c	1.53	Ejet	6	0.0	Ja	Nej	Ring Bakke 6	Ja	Nyt	Brædstrup Kirke
45-0d	15.23	Ejet	5	0.0	Nej	Nej	Dalbækvej 2	Ja	Nyt	Jacob Lykke Eriksen
45-0e	10.46	Forpagtet	6	0.0	Ja	Nej	Ring Byvej 2	Ja	Nyt	Sv. A. Lind
45-1a	4.91	Ejet	6	0.0	Ja	Ja	Dalbækvej 5	Ja	Nyt	Jacob Lykke Eriksen
45-1b	8.65	Ejet	6	0.0	Ja	Ja	Dalbækvej 5	Ja	Nyt	Jacob Lykke Eriksen
45-1c	3.83	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Bredmagevej 3	Ja	Nyt	Søren Thomsen
45-1d	11.84	Forpagtet	4	0.0	Nej	Nej	Bredmagevej 3	Ja	Nyt	Søren Thomsen
45-1e	11.70	Forpagtet	6	0.0	Ja	Nej	Ring Byvej 2	Ja	Nyt	Sv. A. Lind
45-1f	8.64	Ejet	5	0.0	Nej	Nej	Dalbækvej 2	Ja	Nyt	Jacob Lykke Eriksen
45-1g	9.58	Ejet	4	0.0	Nej	Nej	Dalbækvej 5	Ja	Nyt	Jacob Lykke Eriksen
45-2	17.53	Ejet	4	0.0	Nej	Nej	Dalbækvej 5	Ja	Nyt	Jacob Lykke Eriksen
45-3a	5.89	Ejet	4	0.0	Nej	Nej	Dalbækvej 5	Ja	Nyt	Jacob Lykke Eriksen
45-4	5.05	Ejet	3	0.0	Nej	Nej	Dalbækvej 5	Ja	Nyt	Jacob Lykke Eriksen
46-0a	10.94	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Stigsholmvej 2	Ja	Nyt	Birgitte Henriksen
46-0b	7.90	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Stigsholmvej 2	Ja	Nyt	Birgitte Henriksen
46-0c	2.83	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Stigsholmvej 2	Ja	Nyt	Birgitte Henriksen
46-0d	1.00	Forpagtet	3	0.0	Nej	Nej	Stigsholmvej 2	Ja	Nyt	Birgitte Henriksen
45-3b	18.47	Ejet	4	0.0	Nej	Nej	Dalbækvej 5	Ja	Nyt	Jacob Lykke Eriksen

5.4 Fosforanalyser på arealer i Hedensted Kommune



Fosfor analyser på arealer tilhørende Knud Juul



Fosforanalyser på arealer tilhørende Niels Kjær Lauridsen

5.5 Udtalelse fra Hedensted Kommune

Horsens Kommune
Att. Jonna Lund
e-mail: jlu@horsens.dk



Natur & Miljø
Tjørnevej 6
7171 Uldum
Tlf.: 7975 5000
www.hedensted.dk

Vibeke Rahbek
Direkte nr.: 7975 5675
vibeke.rahbek@hedensted.dk

Lok.id.: 766-001252
Sagsnr.: 09.17.22-K04-000012

Dato: 27.05.2015

Svar på § 46 høring i forbindelse arealgodkendelse af husdyrbrug på Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup

Hedensted Kommune har modtaget anmodning om udtalelse fra Horsens Kommune vedr. udbringningsarealer i Hedensted Kommune til en § 16-miljøgodkendelse af Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup i Horsens Kommune.

Høringssvaret gives i henhold til § 46 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹.

Hedensted kommune har vurderet de forpagtede arealer (arealerne fremgår af bilag 1), der er beliggende i Hedensted Kommune og fundet at arealerne ikke at udløse særlige vilkår til driften. Vurderingen forudsætter at Horsens Kommune i den samlede vurdering af arealernes påvirkning i forhold til kvælstof og overfladevand finder, at WIKI-vejledningens afskæringskriterier dette, er overholdt.

Vedr. ansøgningen

Ansøgningen omhandler arealer drevet under markselskabet Jacob Lykke Eriksen, der driver i alt 1219,82 ha. Der modtages især husdyrgødning fra husdyrselskabet Skovslund I/S. Arealerne ønskes at kunne modtage fuld dyretryk, 1,4 DE/ha.

Hovedparten af arealerne blev første gang miljøgodkendt i 2009, i en § 12 miljøgodkendelse af Hamborgvej 7 drevet under selskabet Skovslund I/S. I Hedensted Kommune er kun markerne 14-0e, 14-0f, 14-0h og 14-0i nye arealer i forhold til vurderingen i 2009. I nærværende ansøgning er 127,6 ha beliggende i Hedensted Kommune.

De forpagtede arealer i Hedensted Kommune er beliggende nær Mattrup Å og Gudenåen og nær krydset mellem Nørre Snedevej og Brædstrupvej, ca 2 km nordøst for Aale.

Nedenfor fremgår vurderingen i forhold til grundvand, overfladevand, natur og planforhold for ejede/forpagtede arealer i Hedensted Kommune.

¹ Bek. nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Grundvand

Der er ikke registreret nitratfølsomme grundvandsområder eller områder med særlige drikkevandsinteresser i forbindelse med arealerne. På den baggrund vurderes de generelle regler tilstrækkelige til beskyttelse af grundvandet.

Overfladevand

Udbringningsarealerne i Hedensted Kommune ligger i oplandet til Gudenåen og Randers Fjord, som er en del af Habitatområde nr. 14, Ålborg bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. Oplandet indgår i Vandplan, Hovedvandopland 1.5 Randers Fjord. Randers Fjord er udpeget som fosforfølsom Natura 2000-område.

De nordvestlige arealer afvander via Mattrup Å til Gudenåen, de øvrige direkte til Gudenåen. Mattrup Å og Gudenåen er her målsat til høj økologisk tilstand jf. den nugældende Vandplan 2009-2015. Den registrerede tilstand er ligeledes høj.

Overfladevand - Kvælstof

Udbringningsarealerne ligger ikke i områder, der af Miljøstyrelsen er udpeget med nitratklasser, hvor beskyttelsesniveauet er fastlagt i bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

I forbindelse med en miljøgodkendelse, hvor der indgår arealer, skal der foretages en konkret vurdering af, om Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer er tilstrækkelige til at undgå en væsentlig virkning på miljøet, dvs. der skal vurderes om der er baggrund for at stille vilkår, der rækker ud over de lovfastsatte beskyttelsesniveauer. Vurderingen foretages jf. Miljøstyrelsens Wiki-vejlednings afskæringskriterier². Det er ejendommens samlede belastning, der skal vurderes.

Hedensted Kommunes vurdering forudsætter derfor, at Horsens Kommune i den samlede vurdering af arealernes påvirkning finder, at WIKI-vejledningens afskæringskriterier, for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter og afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv, er overholdt.

Overfladevand - Fosfor

Jf. ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er det gennemsnitlige fosforoverskud på de ejede/forpagtede arealer 15,0 kg P/ha/år, ved et dyretryk på 1,37 DE/ha.

Det lovbestemte beskyttelsesniveau af vandområder mod påvirkning af fosfor er rettet mod de oplande, der afvander til Natura 2000 vandområder, overbelastet med fosfor. Det er Miljøstyrelsen, der har udpeget disse oplande. Indenfor disse områder, er der skærpede krav til tildelingen af fosfor på arealer bestående af drænet lerjord, dræned eller detailgrøftede sandjorder samt på arealer, der er udpeget som lavbundsarealer med forhøjet risiko for tab af fosfor til vandmiljøet. Sådanne arealer medfører, ifølge lovgivningen, at der stilles krav til fosforoverskuddet, afhængig af arealernes fosforklasser³.

Arealerne i Hedensted Kommune ligger ifølge statens beskyttelsesniveau indenfor oplandet til et fosforfølsom natura 2000-område, Randers Fjord, hvorfor statens beskyttelsesniveau for fosfor skal være opfyldt. De to arealer nærmest Gudenåen

² Jf. WIKI-vejledningens afsnit: "Nitrat (overfladevand)" Vurdering.

³ Fosforklasser omfatter dræned lerjorde med angivelse af jordens fosfortal eller lavbundsorde, altså jorde, hvor der er risiko for fosforudvaskning.

(14-0j og 14-0k) rummer en lille andel, der er registreret som fosforklasse 2 (lavbundsareal). Hensynet til dette er regnet ind i den samlede fosforberegning i Husdyrgodkendelse.dk, skema 72516, version 5 af 20. maj 2015:

Krav om P-overskud overholdt: Ja Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: -9,2 kg P. Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : 15,0 kg P/ha/år. P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: 32,7 kg P/ha/år. P-fraførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): 17,7 kg P/ha/år. P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: 15,0 kg P/ha/år.

Her fremgår af kravet til fosforoverskud er overholdt, med et fosforoverskud på 15,0 kg P/ha/år.

Natur- og Miljøklagenævnet har slået fast⁴, at når et ansøgt projekt overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for fosfor, der følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C, og når der ikke er hjemmel i bekendtgørelsens bilag 4, afsnit 2 (nu 1), til at fastsætte skærpede vilkår, så finder nævnet ikke, at der er grundlag for at fastsætte yderligere vilkår vedrørende fosforoverskuddet på udbringingsarealerne.

Natur

Nogle af arealerne i Hedensted Kommune er beliggende i tilknytning til § 3-beskyttet natur⁵.

Markerne 14-0c og 14-0d grænser mod nord til en registreret beskyttet mose, der ligger langs med Mattrup Å. Mosen ligger i et område der i Kommuneplanen er udpeget som særlig værdifuld natur. I mosen nord for mark 14-0c findes mange topstar, der indikerer en vældpåvirkning af området. Mellem marken og mosen er en relativ tæt læhegnsbeplantning og de nærmeste ca 15-17 meter nord for marken er skrånende areal og uden topstar. Det tætte løvfældende hegn syd for mosen, vurderes at medføre, at der nord herfor er skygget samt næringstilførsel fra bladfald fra læhegnet. Dvs. der er ca 15-20 meters afstand og et levende hegn mellem den dyrkede mark og topstar-mosen.

I mosen nord for mark 15-0e er der tidligere (1999) registreret maj-gøgeurt. Der er mellem 20 og 80 meter mellem marken og den registrerede mose, hvorfor marken ikke vurderes at påvirke mosen væsentligt.

To mindre arealer, mark 14-0j og 14-0k, grænser til beskyttede engarealer, der ligger langs Gudenåen. I 2009 vurderedes følgende: *"Mod øst er to mindre marker beliggende tæt på Gudenåen. Der er et afgræsset engområde mellem mark og Gudenåen. Den tætteste beliggende mark er besigtiget. Der er en svag hældning på marken ind mod et beskyttet engområde. Hældning vurderes ikke at medvirke til transport af gylle eller materiale mod engområdet. Jordtypen kan betegnes som JB 1, hvormed der kan være risiko for materialetransport. Der er en skarp afgrænsning mellem mark og eng. Samet set vurderer Hedensted Kommune, at der ikke vil ske transport af gylle eller materiale til engområdet."*

Ingen af de arealer, der er nye og således ikke vurderede i § 12 miljøgodkendelse af Hamborgvej 7 fra 2009, ligger i umiddelbar nærhed til natur.

⁴ Afgørelse NMK-133-00045 af 8. oktober 2012.

⁵ § 3 i naturbeskyttelsesloven, lovbek. nr. 951 af 3. juli 2013.

5.6 Udtalelse fra Silkeborg Kommune

Horsens Kommune
Att. Jonna Lund
e-mail: jlu@horsens.dk



21. maj 2015
EJD-2014-05614

Endelig udtalelse vedrørende § 16 godkendelse af arealer i Silkeborg Kommune tilhørende Skovslundvej 3 med cvr nr. 16078301.

Horsens Kommune har den 15. december 2014 sendt ansøgning om § 16-godkendelse af bedriften Skovlund I/S, Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup, (CVR. Nr. 16078301) i høring i Silkeborg Kommune efter § 46 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Silkeborg Kommune er blevet bedt om at vurdere, om der er konflikter i forbindelse med udvidelse af husdyrholdet og udbringning af husdyrgødning på de angivne arealer i Silkeborg Kommune.

Silkeborg Kommune har givet et foreløbigt svar d. 28. januar 2015. Ansøger har herefter tilpasset ansøgningen. Bl.a. ved at tage risikoarealer ud af ansøgningen.

Kommunens samlede endelige vurdering fremgår af afsnit 8 Konklusion.

Grundlæggende oplysninger

Der er med anmodningen om en § 46 udtalelse, medsendt pdf-ansøgning med skema ID 72516, version 5 samt arealfiler. Desuden er ansøgers miljøtekniske redegørelse sendt med.

Godkendelsen er dels udløst af en udvidelse af husdyrproduktionen på Skovslundvej 3, som Horsens Kommune behandler, hvor arealerne indgår som aftale arealer, men også af at ansøger har flyttet arealerne fra husdyrproduktionen over i et andet cvr. nr. som kun har markdriften, og samtidig har lavet nogle mindre ændringer i arealdriften, der er bl.a. kommet nye arealer til. Der sker også ændring i sædskiftet på alle arealer og dyretrykket forøges.

Horsens Kommunen har vurderet at ændringerne samlet medfører, at der skal udarbejdes en ny § 16 godkendelse efter Husdyrlovens bestemmelser og at de tidligere vilkår i § 12 godkendelsen dermed bortfalder.

Der er derfor tale om en høring til en § 16 godkendelse.

Kort beskrivelse:

Marksselskabet Jacob Lykke Eriksen driver i alt 1219,8 ha og modtager husdyrgødning fra husdyselskabet Skovslund I/S. Skovslund I/S består af ejendommene

- Hamborgvej 7, 8740 Brædstrup,
- Skovslundvej 3, 8740 Brædstrup,
- Løvevej 44, 8654 Bryrup og
- Hovedgaden 35, 7362 Hampen.
- Silkeborgvej 50, 8740 Brædstrup

Arealerne skal vurderes til at modtage i alt 1,4 DE/ha.

Hovedparten af markerne blev første gang miljøgodkendt i 2009 i § 12 miljøgodkendelsen af Hamborgvej 7 under selskabet Skovslund I/S (som også driver Skovslundvej 3). I gødningsåret 2012 og fremad har arealerne dog været drevet af markselskabet Jacob Lykke Eriksen (CVR. nr. 16078301) og indgår derfor ikke længere som en del af Skovslund I/S. Der er i perioden kommet nye arealer til, beliggende i Lille Bredlund og Store Bredlund (Silkeborg Kommune) og i Vingum (Horsens Kommune), og der er sket små ændringer på nogle af de øvrige arealer.

Kommunens bemærkninger og vurdering

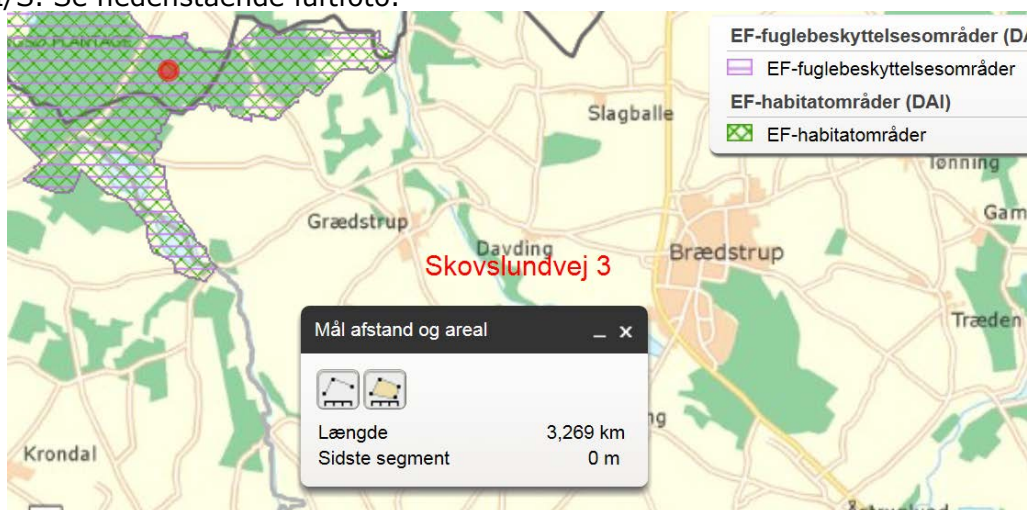
1. Påvirkning af natur ved ammoniakfordampning fra stald / lager

Fra stald og lager sker der et luftbåret tab af kvælstof i form af fordampning af ammoniak. En del af den fordampede ammoniak falder ned i kort afstand fra kilden, hvilket kan forringe kvaliteten af skove og naturområder.

Da husdyrbruget er beliggende mere end 3 km fra kommunegrænsen vurderes det, at der ikke sker nogen påvirkning af naturområderne i Silkeborg Kommune.

Kategori 1-natur

Nærmeste Kategori 1 natur, Natura 2000-området Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov er beliggende i en afstand af ca. 3,2 km nord for staldanlægget på Skovslund I/S. Se nedenstående luftfoto.



Da de nærmeste dele af naturområdet også ligger i Horsens Kommune vil det være Horsens kommune som foretager vurderingerne af, om naturområdet påvirkes af udvidelsen af husdyrbruget.

Det er Silkeborg Kommunes vurdering at det ansøgte projekt, på grund af den store afstand på over 3 km, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af kategori 1,2 eller 3-natur beliggende i Silkeborg kommune

2. Lugt

Lugtgenafstanden, som er den minimumafstand der skal være fra staldanlægget på Skovslundvej 3 til hhv. byzone, lokalplanlagt område/samlet bebyggelse og enkelt bolig fremgår af nedenstående tabel. Beregningerne er hentet fra ansøgningsskema 61696 version 1.

Da afstanden fra anlægget til kommunegrænsen til Silkeborg Kommune er over 3 km vurderes det, at lugtbidraget fra det ansøgte projekt ikke vil medfører gener i Silkeborg Kommune.

3. Påvirkning af overfladevand

Udbringningsarealer

Udbringningsarealerne i marksekskabet Jacob Lykke Eriksen udgør i alt 1219,8 ha beliggende i 4 kommuner: Horsens, Hedensted, Ikast-Brande og Silkeborg. Arealerne vises i bilag 5.1 (i afgørelsen fra Horsens Kommune). Der dyrkes ca. 301,7 ha i Silkeborg Kommune.

Arealerne dyrkes med korn, raps, kernemajs og frøgræs. Jordtyperne varierer fra JB1 til JB6. Heraf kan 588 ha JB1-4 vandes.

De seneste 3 år har der været dyrket 10,1 % af arealet med frøgræs (sildig rajgræs). Derfor anvendes standardsædskiftet S6 (minimum 10 % frøgræs) i ansøgningen, da frøgræsdyrknin-gen fortsættes i fremtiden.

Gødningsregnskab

Husdyrgødningen leveres fra produktionsstederne i Skovslund I/S og beregningen af produkti-onen fremgår af følgende tabel 1. Nudriften er indhentet fra kopi af det originale skema ID 4725 til skema ID 72513 for at få nudriftens DE, N og P. Til værdisætning af aktuelle produkti-oner samt ansøgt produktion er anvendt dels kopi af originale skemaer og beregning i MarkOn-line for at få de aktuelle værdier på dyreenhedsberegning og normværdier på N og P:

Sædskifte

Det er i ansøgningen angivet, at alle udbringningsarealer drives med et sædskifte S6. Dette sædskifte er et referencesædskifterne, og der skal derfor ikke stilles vilkår om, at arealerne drives i overensstemmelse med det valgte sædskifte.

Nitratklasser, fosforklasser mv

Oplysninger fra ansøgningsskemaet om jordbundstype, dræningsforhold, vandingsforhold, sædskifte og N- og P-klasser for arealer fremgår af tabel 1. Som det ses af skemaet ligger alle markerne udenfor miljøstyrelsens udpegninger af Nitratklasser 1-3, P-klasser I – III og grund-vandsområder.

Tabel 1 - gødningsregnskab

Gødningsregnskab, Jacob Lykke Eriksen							
Beregning til indsætning i skemaID 72516							
Nudrift med alle produktionssteder excl. Afsætning på 173 DE		Gødningstype	Udn.%	DE	N	P	Dokumentation
Alle ejd. minus Silkeborgvej 50		Gylle	75,00	920,43	85.185,65	20.432,92	SkemaID 72513 (kopi af skemaID 4725)
Skovslundvej 3		Dybstrøelse	45,00	54,86	5.483,18	1.232,12	SkemaID 72513 (kopi af skemaID 4725)
Silkeborgvej 50		Gylle	75,00	276,40	25.315,00	6.641,00	MarkOnline
Til Jacob Lykke Eriksen - Skema 72516		I alt Gylle	75,00	1.196,83	110.500,65	27.073,92	
		I alt Dybstrøelse	45,00	54,86	5.483,18	1.232,12	
Ansøgt drift med alle prod.steder	CHR nr.	Gødningstype	Udn.%	DE	N	P	
Skovslundvej 3	71233	Gylle	75,00	898,68	79.921,04	20.541,66	SkemaID 72500 (kopi af skemaID 70101)
Skovslundvej 3	71233	Dybstrøelse	45,00	48,61	3.979,61	1.252,87	SkemaID 72500 (kopi af skemaID 70101)
Hamborgvej 7	23931	Gylle	75,00	362,02	30.069,43	9.466,93	SkemaID 72513 (kopi af skemaID 4725)
Silkeborgvej 50	21175	Gylle	75,00	276,40	25.315,00	6.641,00	MarkOnline
Løvevej 44	51629	Gylle	75,00	68,56	6.479,00	1.685,00	MarkOnline
Hovedgaden 35	99013	Gylle	75,00	101,00	9.840,00	2.431,00	MarkOnline
I alt Gylle		Gylle	75,00	1.706,66	151.624,47	40.765,59	
I alt Dybstrøelse		Dybstrøelse	45,00	48,61	3.979,61	1.252,87	
Afs. fra Silkeborgvej 50 til Anni Eriksen		Gylle	75,00	210,00	19.233,54	5.045,62	
Til Jacob Lykke Eriksen - Skema 72516		I alt Gylle	75,00	1.496,66	132.390,93	35.719,97	
		I alt Dybstrøelse	45,00	48,61	3.979,61	1.252,87	
Relativ opskalering m. fiktive +130 DE		Gylle	75,00	1.626,66	143.890,42	38.822,61	Scalering til 1,37 DE/ha

Der tilføres ikke anden organisk gødning til arealerne ud over husdyrgødning.

Bilag 2 viser bedriftens ejede/forpagtede arealer beliggende i Silkeborg Kommune. Alle de angivende arealer er harmoniarealer.

Jordbundstype

Det fremgår af ansøgningen, at udspretningsarealer i Silkeborg Kommune varierer fra grovsandet jord (JB2) til grov lerblandet sandjord (JB 3). Silkeborg Kommune har verificeret, at jordtyperne er korrekte, jf. Den danske Jordklassificering.

Markvanding og markdræn

Det er i ansøgningen oplyst, at hovedparten af markerne vandes (JB1-JB4), samt at ingen af markerne er dræned.

Silkeborg Kommune har ud fra tilgængelige oplysninger, herunder luftfotos, historiske kort og Orbicons drænkort, verificeret, om dræforhold er korrekte. Nogle arealer som er markeret som udræned i ansøgningen er ifølge Silkeborg Kommunes oplysninger dræned. Markerne fremgår af bilag 2.

Påvirkning af vandløb og søer

Vandløb anses generelt ikke for at være følsomme overfor tilførsel af næringsstoffer. Direkte afstrømning af husdyrgødning kan skade levevilkårene for flora og især fauna i vandløbene.

4. Nitrat og fosfor til overfladevand

Kvælstof og fosfor fra husdyrgødning

Mængden af produceret, tilført og fraført husdyrgødning på bedriften fremgår af gødningsregnskabet i husdyrgodkendelse.dk.

Udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne ved et dyretryk på 1,37 DE/ha er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 65,0 kg N/ha/år i ansøgt drift, hvilket er lavere end den beregnede udvaskning på plantebrug, se nedenstående uddrag fra ansøgningen.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE _{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	74,5
DE _{reel}	1,37	65,0

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE _{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 73,61 % af arealet	1,40	71,3
Udvaskning svarende til et plantebrug: 26,39 % af arealet		76,8
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE _{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 26,39 % af arealet	1,40	83,3
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		72,8

Det arealvægtede, gennemsnitlige fosforoverskud er på 15 kg P/ha/år, idet der tilføres 32,7 kg P/ha/år og fraføres 17,7 kg P/ha/år med referencesædskiftet S6, se nedenstående uddrag fra ansøgningen.

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-9,2 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **15,0 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **32,7 kg P/ha/år.**

P-fraførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **17,7 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **15,0 kg P/ha/år.**

Der ønskes en mulighed for at sprede anden organisk gødning på udbringningsarealerne. For at håndtere dette ønske stilles der vilkår om, hvor stor en andel ikke-udnyttelig kvælstof der må tilføres udbringningsmarkerne. Den ikke-udnyttelig andel af kvælstof er beregnet ud fra udnyttelsesgraden og mængderne af husdyrgødning i ansøgningen:

$25 \% \text{ af } 143.094,3 \text{ kg N} + 55 \% \text{ af } 3979,6 \text{ kg N} = 37962 \text{ kg N}$

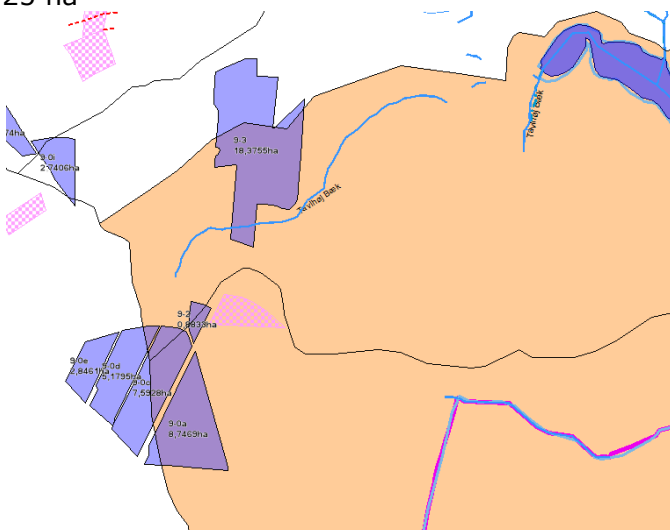
Søer

Udbringningsarealerne i Silkeborg Kommune ligger indenfor oplandet til søerne Bryrup Langsø, Salten Langsø, Stigsholm Sø og Rævsø. I følgende afsnit gennemgås arealerne for risikoen for tab af næringsstoffer til søerne. Der tages udgangspunkt i nærmeste sø ved vurderingen, selv om flere søoplande hænger sammen. I alle tilfælde vil beskyttelsen af nærmeste sø være tilstrækkelig beskyttelse af de søer som ligger nedstrøms fra nærmeste sø. Silkeborg Kommune har lavet en samlet risikovurdering for tab af fosfor af hver enkelt mark i bilag 2, her fremgår det hvilke risikoparametre der er vurderet og hvad risikoen for tab af fosfor med overfladeafstrømning (inkl. dræn) er.

Bryrup Langsø

Følgende arealer ligger i oplandet til Bryrup Langsø (figur 4.1.4):

Mark nr. 9-0a (8,1 ha), 9-0c (3,9 ha), 9-0d (0,3 ha), 9-2 (0,9 ha) og 9-3 (11,9 ha). I alt ca. 25 ha



Figur 4.1.4 Udbringningsarealer i oplandet til Bryrup Langsø

Beskrivelse af Bryrup Langsø,

Bryrup Langsø ligger tæt på Bryrup i Silkeborg kommune. På nordsiden strækker byen sig helt ned til søen, mens søen mod syd og øst er omgivet af skovklædte bakker med spredt bebyggelse af helårs- og fritidshuse. Hovedparten af vandforsyningen kommer fra Nimdrup Bæk, men søen modtager også vand fra andre tilløb, bl.a. Karlsø. Vandet fra Bryrup Langsø strømmer via Bryrup Å videre til Kvindsø, Kulsø og Salten Langsø og herfra videre til Gudenåen med udmundning i Randers Fjord.

Søen har et forholdsvis stort oplandsareal på 49,9 km², hvoraf 72 % er dyrket. Resten består primært af skov (14 %) og befæstede eller bebyggede arealer (7 %). Søen er ikke omfattet af Natura 2000. Den er udpeget som badesø i kommuneplanen. Den indgår i fredningen ved Bryrup Langsø og Karlsø, som er sket med henblik på sikring af naturværdierne og offentlig ad-

gang til området. Søen har stor rekreativ værdi for beboerne i Bryrup, og der er etableret offentlig badeplads i søen.

Søen er karakteriseret som søtype 9 i den statslige vandplanlægning, hvilket vil sige en lavvandet, naturlig næringsrig, alkalisk sø. Middeldybden er 4,6 m, maks. dybden er 9 m, og vandets opholdstid (den tid, det tager at skifte alt vandet i søen ud) er ca. 0,21 år.

Målsætning

I den statslige vandplan for Randers Fjord er miljømålet for Bryrup Langsø en god økologisk tilstand og et krav til den øvre grænse for klorofyl for lavvandede søer på 21 µg/l. Klorofyl er det kvalitetskrav, som anvendes i vandplanen som udtryk for vandets kvalitet og indholdet af svævealger i søvandet. Det er svævealger som fx blågrønalger, der gør søvandet uklart i de fleste søer. Algevæksten i søer er primært forårsaget af plantenæringsstofferne kvælstof og fosfor. Miljømålet er beskrevet som delvist opfyldt med begrundelse i intern belastning.

Tilstand

Ifølge den statslige vandplan og nyeste basisanalyse karakteriseres den aktuelle miljøtilstand som ringe. Årsagen angives at være intern belastning med fosfor, som skyldes, at tidligere tilførte næringsstoffer frigives fra søens bund. Det fremgår af redegørelsen til vandplanen, at Bryrup Langsø har et klorofylindhold på 56 µg/l (sommergennemsnit), hvilket er væsentligt højere end målet på 21 µg/l. Vandet har en gennemsnitlighed på 1,3 m. Der er ikke sket en positiv udvikling i miljøtilstanden i søen. Der i dag kun få undervandsplanter i søen, og fiskebestanden er domineret af skaller.

Bryrup Langsø er gennem flere årtier blevet forurenet med næringsstoffer og organisk materiale. Der er gjort en stor indsats for at formindske udledningen af næringsstoffer fra renseanlæg og spredt bebyggelse i oplandet. Effekten af disse tiltag er dog ikke slået igennem på miljøtilstanden, fordi belastningen fortsat er for høj og på grund af frigivelse af tidligere udledt fosfor fra søbunden.

Belastning og indsatsbehov

Belastningen til søen kommer fra et forholdsvis stort opland. I vandplanen er belastningen ved den såkaldte baseline i 2015 opgjort til 530 kg fosfor pr. år. Der er ifølge vandplanen ikke behov for yderligere indsats overfor den eksterne belastning for at opfylde miljømålet. Yderligere tilførsel af fosfor vil modvirke, at miljømålet bliver opfyldt.

Der udtages badevandsprøver i Bryrup Langsø, og den hygiejniske kvalitet af vandet med hensyn til colibakterier og enterokokker er i orden. Badevandsmålsætningen anses dog ikke for opfyldt på grund af den massive algeopblomstring, som optræder hvert år.

Det er kommunens vurdering, at reduktion i fosforbelastningen til Bryrup Langsø fortsat er nødvendig for at sikre målopfyldelse med hensyn til badevandskvalitet. Naturtilstanden er ikke tilfredsstillende som følge af næringsstofbelastning. Næringssaltene giver en voldsom vækst af planktonalger, som giver uklart vand og bortskygger den undervandsvegetation, som naturligt ville indfinde sig. Enhver aktivitet, der medfører risiko for øget belastning med fosfor til Bryrup Langsø, bør undgås.

Vurdering

Kommunen har gennemgået de arealer som ligger i oplandet til Bryrup Langsø mht. risiko for tab af fosfor. Kommunen har anvendt kortmateriale fra Hedeselskabet, luftfotos (ortofoto) og høje og lave målebordskort. Ved vurderingen er lagt vægt på arealernes beskaffenhed med hensyn til jordbundstype, nærhed til vandløb, skrånende partier mod vandløb/sø, dræning og lavbund. Ved vurderingen indgår størrelsen af det ansøgte fosforoverskud på 15 kg P pr. ha pr. år. Ingen af arealerne i oplandet til Bryrup Langsø vurderes at have høj tabsrisiko. Vurderingen fremgår af tabel 4.1.1 og bilag 2.

Fosforoverskuddet er i ansøgningen beregnet til at være på 15 kg P/ha/år. Det svarer til en årlig fosforophobning på risikoudbringningsarealerne i oplandet til Bryrup Langsø (i Silkeborg Kommune) på ca. 371 kg P pr. år på de ansøgte arealer i oplandet til søen med den tilførte mængde husdyrgødning. Det skal sammenholdes med en årlig estimeret tilførsel til søen på 530 kg fosfor pr. år. Det potentielle bidrag med fosfor, som kan komme fra udbringningsarealerne, er i en størrelsesorden der ikke er uden betydning, men det skal sammenholdes med at Bryrup Langsø har et forholdsvis stort opland hvoraf det ansøgte projekt udgør en mindre del.

Tabel 4.1.1 Vurdering af arealernes sårbarhed

Navn	Areal (ha)	Jordbundstype	Afstand til vandløb	Skråner mod vandløb	Drænet	P-klasser	Vurdering	Risiko
9-0a	8,1	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Nej	Ingen risikoparametre ud over højt P-overskud. Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terrænet.	Lav
9-0c	3,9	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Nej	Ingen risikoparametre ud over højt P-overskud. Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terrænet.	Lav
9-0d	0,3	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Nej	Ingen risikoparametre ud over højt P-overskud. Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terrænet.	Lav
9-2	0,9	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Nej	Ingen risikoparametre ud over højt P-overskud. Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terrænet.	Lav
9-3	11,9	Lerblandet sandjord	Nej	Nej	Nej	Nej	Vandløb på marken er rørlagt i en lukket rørledning. Landskabsmæssigt er der ikke nogen dele af marken, hvor der er risiko for overfladeafstrømning trods det høje fosforoverskud.	Lav

Bryrup Langsø har stor rekreativ værdi, og fredningen af søen er sket med henblik på at fastholde dette. Der er tale om en helt særlig lokal interesse, hvor den mindste risiko for udledning af fosfor til søen udgør en trussel mod de rekreative interesser og udpegningen som badesø i kommuneplanen. Badevandsmålsætningen (og miljømålet for søen i vandplanen) er ikke opfyldt på grund af massive algeforekomster.

Silkeborg Kommune vurderer, at der på trods af det høje fosforoverskud i ansøgningen, ikke er risiko for at tilstanden i Bryrup Langsø påvirkes væsentligt negativt. Vurderingen begrundes i, at der ikke kan erkendes en tæt forbindelse mellem udbringningsarealerne og vandløbssystemet. Derudover udgør udbringningsarealerne en meget lille del af oplandet til Bryrup Langsø.

Salten Langsø

Mark nr. 9-0i (2,74 ha.), 9-0j (2,27 ha.), 9-0k (2,22 ha.), 9-0l (9,31 ha.) og 9-1 (5,50 ha.). Det giver et samlet udbringningsareal på 22,04 ha (figur 4.1.6).

Kommunen har gennemgået de arealer som ligger i oplandet til Salten Langsø mht. risiko for tab af fosfor. Kommunen har anvendt kortmateriale fra Hedeselskabet, luftfotos (ortofoto) og høje og lave målebordskort. Ved vurderingen er lagt vægt på arealernes beskaffenhed med hensyn til jordbundstype, nærhed til vandløb, skrånende partier mod vandløb/sø, dræning og lavbund. Ved vurderingen indgår størrelsen af det ansøgte fosforoverskud på 16 kg P pr. ha pr. år. Ingen af de udspretningsarealer, som ligger i oplandet til Salten Langsø vurderes at have høj eller moderat risiko for fosfortab til vandmiljøet. Vurderingen fremgår af bilag 2.

Beskrivelse af Salten Langsø

Salten Langsø ligger sydøst for Gammel Rye i Silkeborg kommune og Horsens kommune. Området nord for søen er præget af skovklædte skrænter, mens arealerne syd for søen er en blanding af skov, naturarealer og småsøer. Søen er vanskelig tilgængelig for offentligheden, og den rekreative udnyttelse af søen er meget begrænset. Hovedparten af vandforsyningen kommer fra Salten Å, men søen modtager også vand fra andre tilløb. Vandet fra Salten Langsø strømmer via Salten Å videre i Gudenå-systemet med udmunding i Randers Fjord.

Søen har et forholdsvis stort oplandsareal på 169 km², hvoraf 55 % er dyrket. Resten består primært af skov (31 %) og befæstede eller bebyggede arealer (4 %). Søen er en del af Natura 2000-område nr. 52 og indgår i udpegningsgrundlaget for Habitatområde H48 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå med naturtype 3150 Næringsrig sø ("Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks"). Desuden ligger søen i fuglebeskyttelsesområdet F 34 Salten Langsø. Salten Langsø er ikke omfattet af fredninger, men udpeget som badesø i kommuneplanen og omfattet af EU's badevandsdirektiv.

Naturtypen for søen er nr. 3150, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks. Søen er karakteriseret som søtype 9 i den statslige vandplanlægning, hvilket vil sige en lavvandet, naturlig næringsrig, alkalisk sø. Søen er 299 ha stor, middeldybden er 4,5 m, maks. dybden er 12 m, og vandets opholdstid (den tid, det tager at skifte alt vandet i søen ud) er ca. 0,17 år.

Målsætning

I den statslige vandplan for Randers Fjord er miljømålet for Salten Langsø en god økologisk tilstand og et krav til den øvre grænse for klorofyl for lavvandede søer på 21 µg/l. Klorofyl er det kvalitetskrav, som anvendes i vandplanen som udtryk for vandets kvalitet og indholdet af svævealger i søvandet. Det er svævealger som fx blågrønalger, der gør søvandet uklart i de fleste søer. Algevæksten i søer er primært forårsaget af plantenæringsstofferne kvælstof og fosfor. Niveauet for fosfor og kvælstof i vandplanene er sat lavere end normalt for den pågældende søtype, henholdsvis 0,038 mg/l og 0,48 mg/l. Miljømålet er beskrevet som delvist opfyldt med begrundelse i intern belastning som årsag til manglende målopfyldelse.

Tilstand

Ifølge den statslige vandplan og nyeste basisanalyse karakteriseres den aktuelle miljøtilstand som ringe. Årsagen angives at være intern belastning med fosfor, som skyldes, at tidligere tilførte næringsstoffer frigives fra søens bund. Det fremgår af redegørelsen til vandplanen, at Salten Langsø har et klorofylindhold på 29 µg/l (sommergennemsnit), hvilket er lidt højere end målet på 21 µg/l. Vandet har en gennemsigtighed på 1,9 m som gennemsnit om sommeren. Der er ikke sket en positiv udvikling i miljøtilstanden i søen de seneste 15-20 år. Undervandsvegetationen i søen er knap, men i tiltagende. Fiskebestanden er domineret af skaller.

Salten Langsø er gennem flere årtier blevet forurenet med næringsstoffer og organisk materiale. Der er gjort en stor indsats for at formindske udledningen af næringsstoffer fra renseanlæg, spredt bebyggelse og dambrug i oplandet. Effekten af disse tiltag er dog ikke slået afgørende igennem på miljøtilstanden, fordi belastningen fortsat er for høj og på grund af frigivelse af tidligere udledt fosfor fra søbunden.

Belastning og indsatsbehov

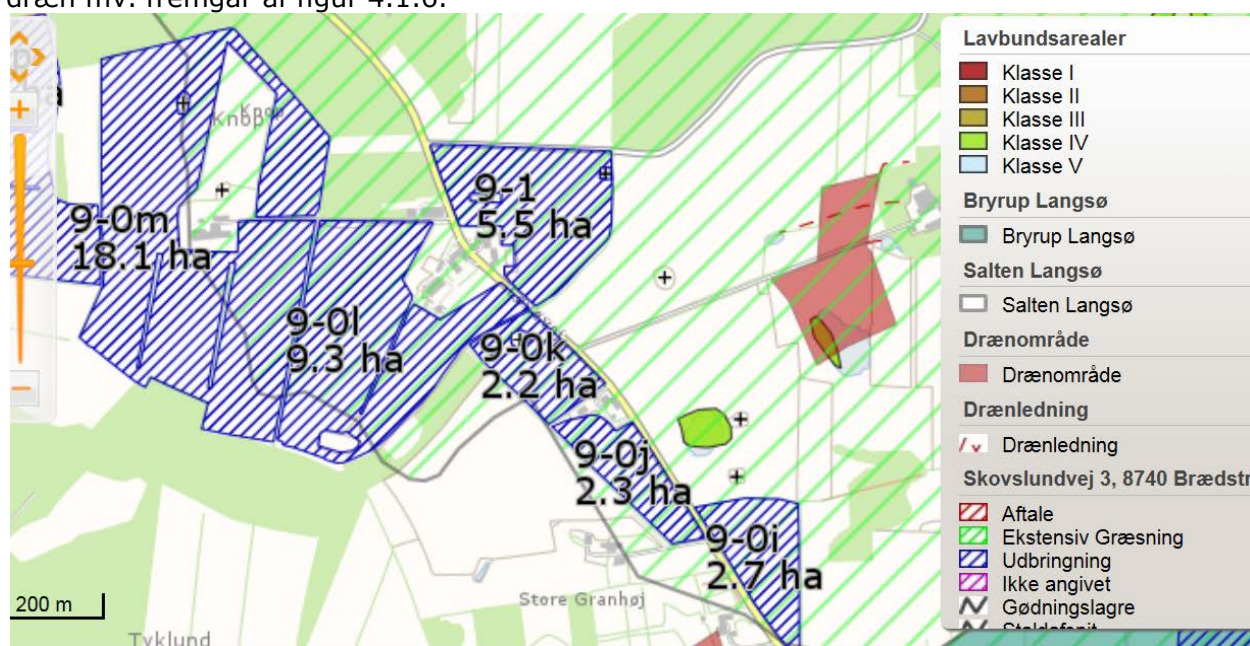
Belastningen til søen kommer fra et forholdsvis stort opland. I vandplanen er belastningen ved den såkaldte baseline i 2015 opgjort til godt 7 tons fosfor pr. år. Der er ifølge vandplanen ikke behov for yderligere indsats overfor den eksterne belastning for at opfylde miljømålet. Yderligere tilførsel af fosfor vil modvirke, at miljømålet bliver opfyldt.

Der udtages ikke badevandsprøver i Salten Langsø, men kravene til den hygiejniske kvalitet af vandet med hensyn til colibakterier og enterokokker vurderes at være opfyldt. Badevandsmålsætningen anses kun for delvis opfyldt på grund af den algeopblomstring i perioder om sommeren.

Det er kommunens vurdering, at reduktion i fosforbelastningen til Salten Langsø fortsat er nødvendig for at sikre målopfyldelse med hensyn til badevandskvalitet. Naturtilstanden i habitatområdet er ikke tilfredsstillende som følge af næringsstofbelastning, der medfører uklart vand på grund af alger, der bortskygger den undervandsvegetation, som naturligt ville indfinde sig. Aktiviteter, som medfører væsentlig risiko for øget belastning med fosfor til Salten Langsø, bør derfor undgås.

Vurdering

Oversigtskort over udbringningsarealernes placering i forhold til vandløb, lavbundsarealer, dræn mv. fremgår af figur 4.1.6.

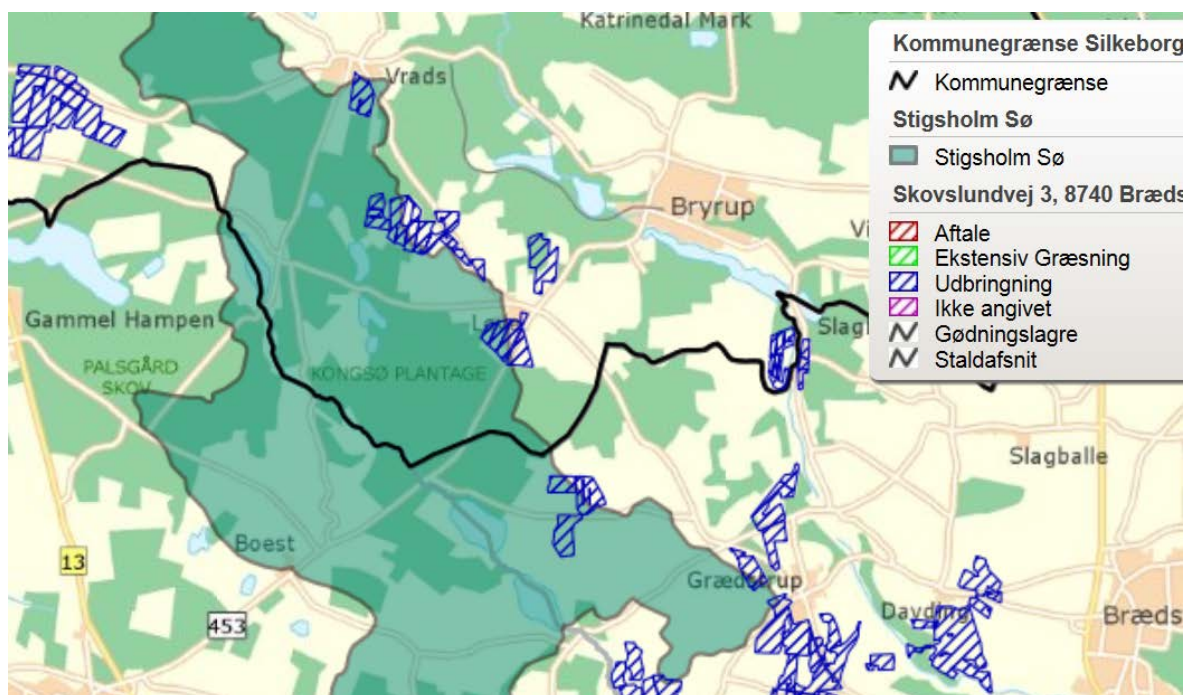


Figur 4.1.6 Arealer i oplandet til Salten Langsø

Med baggrund i arealvurderingen i bilag 2, hvor der ikke er fundet forhøjet risiko for tab af fosfor til vandmiljøet, samt at det samlede udbringningsareal kun udgør 22 ha ud af et samlet søopland på 16.900 ha, vurderes det, at den samlede fosfortilførsel fra det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af Salten Langsø.

Stigsholm Sø

Mark nr. 9-0p, 9-0r, 9-0d, 9-0e, samt en del 9-0c og 9-0l afvander til Stigsholm Sø (figur 4.1.7).



Figur 4.1.7 Oplandet til Stigsholm Sø

Stigsholm Sø ligger i Ikast-Brande Kommune og Silkeborg Kommune har spurgt Ikast-Brande kommune om der skal gøres en indsats til bevarelse af søens tilstand.

Tre af udbringningsarealerne i Silkeborg Kommune ligger i oplandet til Stigsholm Sø. Kommunen har gennemgået arealerne mht. risiko for tab af fosfor. Kommunen har anvendt kortmateriale fra Hedeselskabet, luftfotos (ortofoto) og høje og lave målebordskort. Ved vurderingen er lagt vægt på arealernes beskaffenhed med hensyn til jordbundstype, nærhed til vandløb, skrånende partier mod vandløb/sø, dræning og lavbund. Ved vurderingen indgår størrelsen af det ansøgte fosforoverskud på 16 kg P pr. ha pr. år. Ingen af de udspretningsarealer, som ligger i oplandet til Stigsholm Sø vurderes at have høj eller moderat risiko for fosfortab til vandmiljøet. Vurderingen fremgår af bilag 2.

Med baggrund i arealvurderingen i bilag 2, hvor der ikke er fundet forhøjet risiko for tab af fosfor til vandmiljøet, vurderes det, at den samlede fosforophobning i det ansøgte projekt ikke vil udgøre en risiko for en væsentlig negativ påvirkning af Stigsholm Sø.

Ringkøbing Fjord

Flere af udspretningsarealerne afvander direkte til Ringkøbing Fjord (bilag 1). Silkeborg Kommune har gennemgået de arealer som ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord mht. risiko for tab af fosfor. Kommunen har anvendt kortmateriale fra Hedeselskabet, luftfotos (ortofoto) og høje og lave målebordskort. Ved vurderingen er lagt vægt på arealernes beskaffenhed med hensyn til jordbundstype, nærhed til vandløb, skrånende partier mod vandløb/sø, dræning og lavbund. Ved vurderingen indgår størrelsen af det ansøgte fosforoverskud på 16 kg P pr. ha pr. år. Flere af de udspretningsarealer, som ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord vurderes at have høj risiko for fosfortab til vandmiljøet. Vurderingen fremgår af bilag 2.

Der ingen indskudte søer mellem udbringningsarealerne og Ringkøbing Fjord. Det er primært søer som er følsomme over for fosforpåvirkning. Oplandet til Ringkøbing Fjord er på 3.477 km². Heraf udgør udbringningsarealerne i det ansøgte projekt kun en ganske lille del.

Silkeborg Kommune vurderer, at der med det generelle beskyttelsesniveau, ikke er risiko for at det ansøgte projekt vil påvirke Ringkøbing Fjord væsentligt i negativ retning.

Ingen af udbringningsarealerne er ifølge Silkeborg Kommunes oplysninger drænedede lerjorder med P-tal over 4, og placeres derfor ikke i fosforklasser. Det med undtagelse af lavbundsjorde, hvor Horsens Kommune bør sikre, at dele af markerne 40-3b, 40-4, 40-5, 40-6 og 44-0c er placeret i fosforklasse II.

Habitatvurdering for fjorde laves som udgangspunkt af den kommune der har modtaget ansøgningen.

Sammenfatning af overfladevandsvurdering af udbringningsarealerne i Silkeborg Kommune

Der er foretaget en konkret vurdering af det ansøgte projekt og ingen af udbringningsarealerne er vurderet til at have en høj risiko for en væsentlig negativ påvirkning af unikke og højt målsatte søer. Konklusionen for overfladevandsvurderingen er at projektet kan gennemføres ud fra de forudsætninger som der er søgt om.

Markerne 9-0m, 9-0p og 5-0a er taget ud af harmoniarealet som udbringningsarealer som en frivillig tilpasning i ansøgningen. Disse marker må derfor ikke modtage husdyrgødning fra Skovlund I/S.

Oplandsvurderinger til Randers og Ringkøbing Fjord

Silkeborg Kommune forudsætter, at Horsens Kommune foretager en samlet vurdering af påvirkning af de respektive oplande fra det ansøgte projekt, herunder habitatvurderingen for at udelukke, at det ansøgte projekt kan medføre skade på habitatområderne.

Vilkår:

- 4.1.4 Der må ikke udbringes mere end 147.073 kg kvælstof og 39.860 kg fosfor pr. år med husgødning og/eller anden organisk gødning på udbringningsarealerne som fremgår af bilag 5.1.
- 4.1.5 Den uudnyttede andel af kvælstof i husdyrgødningen eller den organiske gødning må højest udgøre 37.962 kg N pr. år.

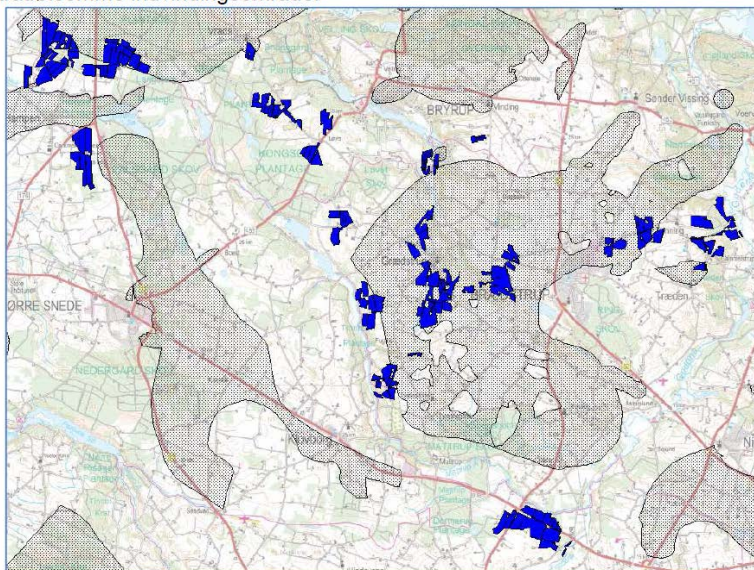
5 Vurdering af nitrat til grundvand

Miljøteknisk redegørelse

Der er i alt 502 ha med marker, hvor en del af marken er beliggende i Nitratfølsomt område, hvilket fremgår af nedenstående kort 2. Desuden ligger mange arealer ved Brædstrup i indsatsområde for nitrat, hvilket fremgår af kort 3.

På arealerne i indsatsområderne skal husdyrgødningen "neutraliseres" med virkemidler, mens der i de resterende arealer i nitratfølsomt område ikke må ske en stigning i udvaskning af nitrat/liter. Tabel 2 med beregninger fremgår nedenfor. Det ses, at med virkemidlet "mere end 10 % frøgræs i sædskiftet" opnås både ingen merbelastning af nitrat eller overskridelse af udvaskningen svarende til et plantebrug.

Kort 2. Nitratfølsomme indvindingsområder



Kommunens bemærkninger

Nogle af de ansøgte udspretningsarealer i Silkeborg Kommune ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsopland.

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* kan der i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion ikke tillades nogen merbelastning, inden for nitratfølsomme indvindingsområder, hvis udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter ved den ansøgte drift. En arealgodkendelse skal endvidere leve op til de udarbejdede indsatsplaner med hensyn til drikkevandsbeskyttelse.

Arealgodkendelsen omfatter arealer beliggende i Indsatsområde Hjøllund, samt arealer beliggende uden for indsatsområder. Arealerne fremgår af figur 8.1.

Der er ansøgt om anvendelse af virkemidlet "mere end 10 % frøgræs i sædskiftet". Hermed opnås både ingen merbelastning af nitrat eller overskridelse af udvaskningen svarende til et plantebrug på det samlede areal.

Der er derfor sat fastholdelsesvilkår til dette virkemiddel, for at sikre, at der ikke er nogen merbelastning med hensyn til nitratudvaskning fra rodzonen. S6 sædskiftet må i de enkelte år ikke afvige således, at der, ifølge kriterierne i "[notatet om standardsædskifter og reference-sædskifter](#)" skal vælges et andet sædskifte, med mindre de andre sædskifter har en mindre udvaskning ifølge udvaskningsindekset.

Det er kommunens vurdering, at det beskrevne projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af drikkevands interesser og grundvandsressurser i området, såfremt nedenstående vilkår overholdes.

Vilkår

- 5.1.1 Der skal på alle udbringningsarealerne i Silkeborg Kommune anvendes et S6 sædskifte.
- 5.1.2 Der skal kunne fremvises dokumentation for overholdelse af kriterierne for et S6 sædskifte i form af markplan eller lignende.

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
1-0a	49,9	48	-6	51	53
1-0e	3,6	48	-6	51	53
1-0d	2,5	48	-6	51	53
17-0k	5,6	48	-6	51	53
1-0g	14,5	48	-6	51	53
1-0f	1,6	48	-6	51	53
2-0b	4,2	59	-8	62	64
2-0a	26,8	59	-8	62	64
3-0f	6,0	59	-8	62	64
3-0g	6,8	59	-8	62	64
4-0a	9,4	59	-8	62	64
3-0d	6,3	59	-8	62	64
4-0b	5,9	59	-8	62	64
3-0b	6,1	59	-8	62	64
6-0d	10,2	59	-8	62	64
8-0b	13,2	59	-8	62	64
4-0f	4,5	59	-8	62	64
12-0b	14,0	59	-8	62	64
12-0d	5,1	59	-8	62	64
12-0j	3,0	59	-8	62	64
13-0a	1,4	59	-8	62	64
13-0b	1,4	59	-8	62	64
19-0b	12,3	59	-8	62	64
43-0g	4,1	59	-8	62	64
43-0h	2,4	59	-8	62	64
6-0c	3,6	59	-8	62	64
6-0a	10,0	59	-8	62	64
1-1	1,8	59	-8	62	64
4-0d	10,2	49	-4	50	51
17-0a	7,3	49	-4	50	51
17-0b	13,1	49	-4	50	51
17-0c	10,0	49	-4	50	51
17-0d	2,2	49	-4	50	51
17-0e	1,9	49	-4	50	51
17-0f	2,1	49	-4	50	51
17-0j	9,4	49	-4	50	51
3-0c	28,3	49	-4	50	51

6-0b	13,5	61	-8	64	66
9-0r	11,3	61	-8	64	66
40-2	11,9	61	-8	64	66
40-4	14,4	61	-8	64	66
40-6	20,0	61	-8	64	66
43-0c	20,3	61	-8	64	66
43-0d	4,1	61	-8	64	66
43-0e	16,1	61	-8	64	66
43-0f	16,3	61	-8	64	66
43-0i	5,5	61	-8	64	66
43-0j	11,9	61	-8	64	66
43-0k	7,9	61	-8	64	66
44-0a	2,7	61	-8	64	66
44-0b	3,4	61	-8	64	66
3-0a	7,1	50	-4	50	52
17-0n	0,7	50	-4	50	52
40-5	9,5	50	-4	50	52
44-0c	11,5	50	-4	50	52
17-0l	7,8	46	-4	46	48
17-0m	3,9	46	-4	46	48
17-1	9,8	46	-4	46	48

6 Påvirkning af naturarealer ved udbringning af husdyrgødning

En række terrestriske habitatnaturtyper og § 3-arealer er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger. Udvaskning af nitrat og afstrømning af fosfor fra udbringningsarealerne kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger af våde terrestriske naturtyper som kilder, væld og kær. Endvidere kan afdampning af kvælstof i forbindelse med udbringningen af husdyrgødning påvirke ammoniakfølsomme naturtyper.

Ved en afsætning af ammoniak på over 1 kg N/ha/år kan der påvises en påvirkning af et naturområde. Især de naturområder, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning.

Ved gødsning op til harmonigrænsen vil udbringning af kvæggylle i gennemsnit medfører en belastning med ammoniak på over 1 kg i de nærmeste 30 meter fra markkanten, dette er dog 100 m ved "værst mulig udbringningspraksis" (udbringning i forår på afgrøde uden nedbringning).

Tilsvarende vil udbringning af "anden husdyrgødning" (svinegylle) i gennemsnit medføre en påvirkning på over 1 kg N/ha i de nærmeste 10 meter fra markkanten og ved "værst mulig udbringning" i de nærmeste 50 meter fra markkanten.

Nedfældning af gylle kan nedsætte påvirkningen betragteligt, således at påvirkningerne reduceres til 0,1-0,3 kg N/ha/år i 10 meters afstand fra markkant, selv om der udbringes husdyrgødning svarende til harmonigrænsen (kilde: Bilag 30 til rapport om bufferzoner, april 2004).

Der er ingen beskyttede naturtyper på udbringningsarealerne i Silkeborg Kommune, som er omfattet af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen Kategori 1, 2 eller 3 natur.

Dele af mark nr. 9-1 grænser direkte op til Natura 2000-område, Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov.

Habitatområdet, som består af plantage eller nyere etableret skov, vurderes til ikke, at være ammoniakfølsom i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne (Indenfor 100m).

Der stilles derfor ikke vilkår om nedfældning eller lignende.

7 Påvirkning af særligt beskyttede arter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk levested på eller omkring arealet. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes det umiddelbart, at der kan forekomme brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, trolldflagermus, dværgflagermus samt markfirben i området.

Silkeborg Kommune har ikke kendskab til forekomst af de nævnte arter i nærheden af udbringningsarealet eller på de tilstødende naturarealer. Det er dog overvejende sandsynligt at der forekommer arter af flagermus i tilknytning til de omkringliggende skove, samt at markfirben kan forekomme i tilknytning til de beskyttede diger langs skovbrynet.

Digerne har en bevoksning af bl.a. lave mosser samt bølget bunke. Det vurderes, at med det stillede vilkår om nedfældning indenfor de nærmeste 10 m tilgrænsende skoven og digerne vil det ansøgte ikke vil have negativ indflydelse på arternes levevilkår.

Kommunen er ikke bekendt med, at der er forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til udbringningsarealet.

Vilkår:

Der stilles ingen vilkår til markdriften i forhold til særligt beskyttede arter.

8 Konklusion

Det er Silkeborg Kommunes samlede vurdering, at de ansøgte projekt med den beskrevne benyttelse af udspretningsarealer i Silkeborg Kommune kan gennemføres uden væsentlige gener eller påvirkninger af natur, overfladevand og grundvand i Silkeborg Kommune, når der indarbejdes vilkår i godkendelsen som anvist i de forrige afsnit..

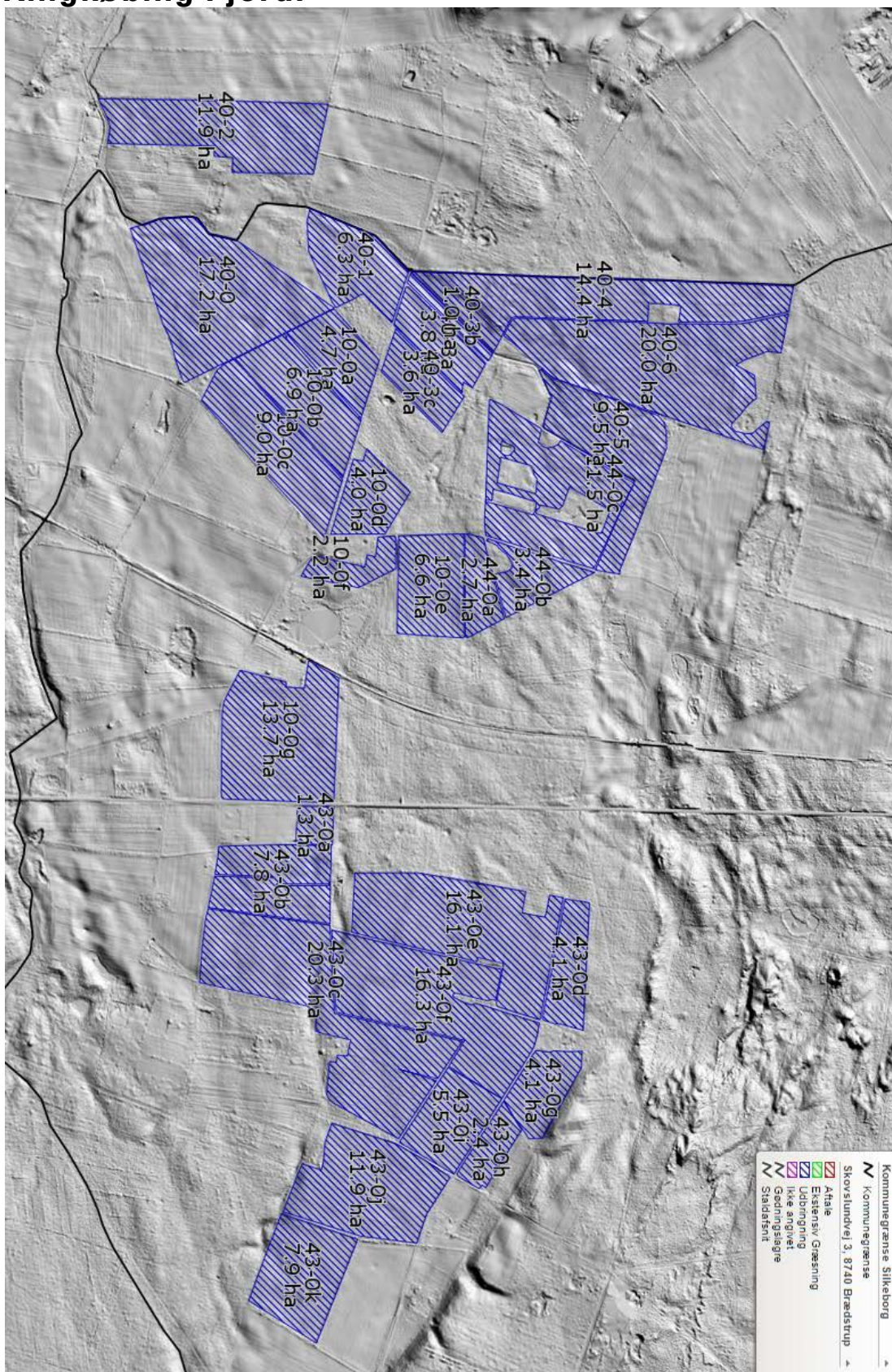
Silkeborg Kommune forudsætter, at Horsens Kommune foretager en samlet vurdering af påvirkning af Randers og Ringkøbing Fjord fra det ansøgte projekt, samt habitatvurderingen for at udelukke, at det ansøgte projekt kan medføre skade på habitatområderne.

Silkeborg Kommune går ligeledes ud fra, at Horsens Kommune stiller de nødvendige vilkår for at sikre at udvaskning af kvælstof ikke overstiger udvaskningen svarende til ren planteavl.

Venlig hilsen

Anders Aahave
Biolog

Bilag 1. Kort som viser arealer som afvander direkte til Ringkøbing Fjord.



Bilag 2. Arealvurdering arealer i Ringkøbing Fjord

Areal NR.	Ha	Jordbundstype	Vandløbsnært (< 100 m)	Skrånende areal tæt på vandløb	Drænet/grænser til dræn	Opland	P-klasser	Bemærkning/vurdering	Bedømmelse af risiko
10-0a	4,7	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
10-0b	6,9	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
10-0c	9,0	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
10-0d	4,0	Grovsandet	Ja	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Afstand til vandløb er ca. 20m. Terrænet er forholdsvis fladt uden skrånende partier mod vandløb. Marken er ikke drænet. Der kan derfor ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Vandløbet som ligger nær marken udmunder i en mose, hvorfra der ikke er videre forbindelse til vandløbssystemet. Risikoen for tab af fosfor med overfladevand vurderes, trods et højt fosforoverskud at være lav.	Lav
10-0e	6,6	Grovsandet	Ja	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Afstand til vandløb er meget kort. Terrænet er forholdsvis fladt uden skrånende partier mod vandløb. Marken er ikke drænet. Der kan derfor ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Vandløbet som ligger nær marken udmunder i en mose, hvorfra der ikke er videre forbindelse til vandløbssystemet. Risikoen for tab af fosfor med overfladevand vurderes, trods et højt fosforoverskud at være lav.	Lav
10-0f	2,2	Grovsandet	Ja	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Afstand til vandløb er meget kort. Terrænet er forholdsvis fladt uden skrånende partier mod vandløb. Marken er ikke drænet. Der kan derfor ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Vandløbet som ligger nær marken udmunder i en mose, hvorfra der ikke er videre forbindelse til vandløbssystemet. Risikoen for tab af fosfor med overfladevand vurderes, trods et højt fosforoverskud at være lav.	Lav
10-0g	13,7	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
40-0	17,2	Grovsandet	Ja	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Afstanden til vandløb er meget kort og der har tidligere været flere områder med mose på denne mark. Marken er ifølge kommunens oplysninger drænet. Kombinationen af et højt fosforoverskud, dræning, næthed og tæt forbindelse til vandløbssystemet medfører at der er en høj risiko for tab af fosfor fra denne mark.	Høj risiko
40-1	6,3	Grovsandet	Ja	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
40-3a	3,8	Grovsandet	Ja	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Afstand til vandløb er ca. 40 m. Terrænet er forholdsvis fladt uden skrånende partier mod vandløb. Marken er ikke drænet. Der kan derfor ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Risikoen for tab af fosfor med overfladevand vurderes, trods et højt fosforoverskud at være lav.	Lav
40-3b	1,0	Grovsandet	Ja	Nej	Lavbund-ja	Ringk. Fjord	P-klasse II (hele marken)	Afstanden til vandløb er meget kort og der har tidligere været flere områder med mose på denne mark. Marken er ifølge kommunens oplysninger drænet. Kombinationen af et højt fosforoverskud, dræning, næthed og tæt forbindelse til vandløbssystemet medfører at der er en høj risiko for tab af fosfor fra denne mark.	Høj risiko
40-3c	3,6	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
40-4	14,4	Grovsandet	Ja	Nej	Lavbund-ja	Ringk. Fjord	P-klasse II (0,7ha)	Afstanden til vandløb er meget kort og der har tidligere været flere områder med mose på denne mark. Marken er ifølge kommunens oplysninger drænet. Kombinationen af et højt fosforoverskud, dræning, næthed og tæt forbindelse til vandløbssystemet medfører at der er en høj risiko for tab af fosfor fra denne mark.	Høj risiko
40-5	9,5	Grovsandet	Ja	Nej	Lavbund-ja	Ringk. Fjord	P-klasse II (5,6ha)	Afstanden til vandløb er meget kort og der har tidligere været flere områder med mose på denne mark. Marken er ifølge kommunens oplysninger drænet. Kombinationen af et højt fosforoverskud, dræning, næthed og tæt forbindelse til vandløbssystemet medfører at der er en høj risiko for tab af fosfor fra denne mark.	Høj risiko
40-6	20,0	Grovsandet	Ja	Nej	Ja	Ringk. Fjord	P-klasse II (6,8ha)	Afstanden til vandløb er meget kort og der har tidligere været flere områder med mose på denne mark. Marken er ifølge kommunens oplysninger drænet. Kombinationen af et højt fosforoverskud, dræning, næthed og tæt forbindelse til vandløbssystemet medfører at der er en høj risiko for tab af fosfor fra denne mark.	Høj risiko
43-0a	1,3	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
43-0b	7,8	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
43-0c	20,3	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
43-0d	4,1	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
43-0e	16,1	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
43-0f	16,3	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
43-0g	4,1	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
43-0h	2,4	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
43-0i	5,5	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
43-0j	11,9	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
43-0k	7,9	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
44-0a	2,7	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav

44-0b	3,4	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Ringk. Fjord	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
44-0c	11,5	Grovsandet	Ja	Nej	Lavbund-ja	Ringk. Fjord	P-klasse II (4,6ha)	Afstanden til vandløb er meget kort og der har tidligere været flere områder med mose på denne mark. Marken vurderes at være drænet. Kombinationen af et højt fosforoverskud, dræning, nærhed og tæt forbindelse til vandløbssystemet medfører at der er en høj risiko for tab af fosfor fra denne mark.	Høj risiko
9-0a	8,7	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Bryrup Langso	Nej	Ingen risikoparametre ud over højt P-overskud. Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn.	Lav
9-0c	7,6	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Stigsholm So/Bryrup Langso	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn til hverken Stigsholm So eller Bryrup Langso. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
9-0d	5,2	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Stigsholm So	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
9-0e	2,8	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Stigsholm So	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
9-0i	2,7	Lerblandet sandjord	Nej	Nej	Nej	Salten Langso	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
9-0j	2,3	Lerblandet sandjord	Nej	Nej	Nej	Salten Langso	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
9-0k	2,2	Lerblandet sandjord	Nej	Nej	Nej	Salten Langso	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
9-0l	9,3	Lerblandet sandjord	Nej	Nej	Nej	Salten Langso	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
9-0r	11,3	Grovsandet	Ja	Nej	Ja	Rævsø/Grane Langso	Nej	Vurderes stærkt drænet ud fra historiske kort. Mange grøfter i området hvor der nu er mark. Forbindelse til Kongso Bæk. Kongso Bæk udmunder på et fladt, sandet stykke, 300 m fra Rævsø. Det vurderes at vandet fra Kongso Bæk nedsiver ved udmunding og ikke løber til Rævsø. Landskabet vurderes at være robust uden risiko for overfladisk afstrømning fra udmunding af Kongso Bæk til Kongso og ej heller fra selve markerne til Rævsø.	Lav
9-1	5,5	Lerblandet sandjord	Nej	Nej	Nej	Salten Langso	Nej	Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn. Afstanden til vandløbssystemet (inkl. dræn) vurderes at være stor.	Lav
9-2	0,9	Grovsandet	Nej	Nej	Nej	Bryrup Langso	Nej	Ingen risikoparametre ud over højt P-overskud. Der kan ikke erkendes en tæt forbindelse til vandløbssystemet eller risiko for overfladisk afstrømning i terræn.	Lav
9-3	18,4	Lerblandet sandjord	Nej	Nej	Nej	Bryrup Langso	Nej	Vandløb på marken er rørlagt i en lukket rørledning. Landskabsmæssigt er der ikke nogen dele af marken, hvor der er risiko for overfladeafstrømning trods det høje fosforoverskud.	Lav

5.7 Miljøstyrelsens sædskiftenotat

NOTAT



Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Standardsædskifter og referencesædskifter

Erhverv
J.nr.
Ref.
Den 8. februar 2012

Dette notat indeholder tabeller, som viser de standardsædskifter, der kan anvendes i forbindelse med miljøgodkendelser og tilladelser efter husdyrgodkendelsesloven. Tabellerne er vist til slut i notatet, og forinden gives en redegørelse om brugen af standardsædskifterne.

Referencesædskifterne er angivet som "Ref.". Referencesædskiftet er det sædskifte som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for fosfor og nitrat er udgangspunkt for den pågældende bedrift. I forbindelse med beskyttelsesniveauet for fosfor og nitrat (grundvand) er det således også sædskiftet i nudrift. Referencesædskiftet på bedriftens arealer bestemmes entydigt ud fra jordtype og krav til de generelt lovpligtige efterafgrøder for svine- og planteavlsbedrifter og grovfoderbehov og krav til efterafgrøder på kvægbedrifter. En bedrift angives som svine- og planteavlsbedrift, hvis antallet af DE fra andet end kvæg, får og geder udbragt på bedriften er større end det angivne antal DE kvæg, får og geder som fremgår af næste afsnit.

For kvægbedrifter er der anført nogle intervaller for grovfoderbehovet angivet DE kvæg per ha (DE fra får og geder skal dog også regnes med). I dette begreb indgår grovfoderproduktion afsat til andre bedrifter beregnet ud fra 3000 FE/DE. Det er derfor et helt andet begreb end de almindelige harmoniregler og anvendes kun til fastlæggelse af referencesædskiftet.

Ved den ansøgte drift kan vælges frit mellem alle sædskifter (bortset fra K12), og miljøeffekten beregnes i forhold til referencesædskiftet. Ved valg af S1 - S12 og K1 - K11 skal sædskiftet tilpasses i forhold til udbringningen af over eller under 0,8 DE/ha i henhold til reglerne om lovpligtige efterafgrøder. S13-S16 kan ikke vælges længere, idet muligheden for at have 100 % vintersæd i stedet for efterafgrøder er ophørt.

Det er frivilligt, hvorvidt der ønskes krav om ændret sædskifte. Det er således muligt at anvende andre virkemidler, som f.eks. skærpede krav til efterafgrøder, uden samtidig at blive pålagt krav til sædskiftet. **Hvis der ikke ønskes krav til sædskiftet skal der i IT-ansøgningssystemet i så fald vælges samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker.** Hvis sædskiftet derimod ønsket anvendt som virkemiddel, skal samtlige arealer under bedriften medregnes inkl. de sædskifter, som evt. har en større udvaskning end referencesædskiftet. Undtaget herfra er dog kravene på nitratfølsomme områder i forhold til miljøbeskyttelsen af grundvandet.

Ved tilsyn og kontrol med sædskifterne skal alle arealer med samme sædskifte vurderes samlet. Såfremt ændret valg af sædskifte anvendes som virkemiddel, skal der stilles vilkår herom svarende til kriterierne for hvert standardsædskifte i miljøgodkendelsen eller tilladelsen inkl. et evt. krav til pløjetidspunkt.

Arealer med permanent græs

Arealet med permanent græs (sædskifte K13) skal håndteres således, at arealer, der før 1/1 2007 er permanent græs ifølge definitionerne i vejledning om enkeltbetaling, skal angives i ansøgningssystemet som permanent græs i nudrift. En øget anvendelse af permanent græs eller energiafgrøder kan derfor kun bruges som virkemiddel til reduktion af nitratudvaskningen, hvis det er nye arealer siden 1/1 2007, som inddrages, som permanent græs eller energiafgrøder, og såfremt de stadig er en del af udbringingsarealet.

Grundvandssædskifter

Grundvandssædskifterne består af korn med stigende andel efterafgrøder. Disse efterafgrøder kaldes "miljøgræs" fordi de ikke medregnes som efterafgrøder i Plantedirektoratets terminologi, og derfor heller ikke medfører reduktion i N-kvoten.

Der er desuden følgende krav til "Miljøgræs":

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne procent på arealer med det pågældende sædskifte.
- Tilsynsmyndigheden (kommunen) skal hvert år kunne konstatere et tæt græsdække på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar, at etableringen er vellykket.
- Der accepteres kun udlæg af græs i forbindelse med etablering af dækafrøden, dvs. udlæg af græs om foråret i vintersæd accepteres ikke.
- Der er ingen krav til græsart.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.

Der skal i miljøgodkendelsen eller tilladelsen stilles krav om den valgte procentdel "miljøgræs" og de nævnte krav til etablering og drift. Der skal desuden stilles vilkår om, at sædskiftet ikke må indeholde bælgeplanter. Såfremt grundvandssædskifterne er målrettet grundvandsbeskyttelsen skal der foretages en konkret vurdering, således at marker der påvirker samme grundvandsmagasin kan vurderes samlet i forhold til overholdelse af den valgte procentdel "miljøgræs". Marker der påvirker forskellige grundvandsmagasiner kan derimod ikke vurderes samlet. Det bør angives præcist i de stillede vilkår i miljøgodkendelsen, hvilke marker der kan vurderes samlet.

Kvægbrug

Kvægbrug omfattet af bilag 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (harmonikrav på 2,3 DE/ha) har helt specielle krav til sædskiftet og driftspraksis. Disse kan derfor ikke anvende ændrede sædskifter som virkemiddel men bliver pålagt K12. Det vil dog være muligt for disse brug at anvende flere efterafgrøder end kravene, hvis kravet til arealet med roer, græs og efterafgrøder øges tilsvarende. Således vil et krav om 5 %

flere efterafgrøder være ensbetydende med, at 75 % skal dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder i stedet for det normale krav på 70 %. Beregningen foretages i så fald ud fra sædskifte K12.

Vedrørende kvægbrug skal det bemærkes, at ved anvendelse af kvægsædskifter med større græsandel end referencesædskiftet og dermed mindre udvaskning er det et krav, at græsarealer i omdrift kun må pløjes i perioden 1. marts til 1. juni, idet det er en afgørende forudsætning for, at reduktionen i udvaskningen opnås i praksis.

Udvaskningsindeks

I den første tabel er angivet den afgrødesammensætning, som anvendes i udvaskningsberegningerne. I næste tabel er angivet kriterierne for, hvornår hvilke standardsædskifter skal vælges. Der er desuden angivet et udvaskningsindeks. Udvaskningsindekset er angivet for at det er muligt umiddelbart at sammenligne sædskifterne indbyrdes med hensyn til, om udvaskningen er større eller mindre. Indekset kan ikke bruges til at beregne forskellen, idet dette kræver konkrete oplysninger om husdyrbruget. Endvidere er den maksimale % efterafgrøder for hvert sædskifte vist. Årsagen til det maksimale % efterafgrøder er, at de bagvedliggende sædskifter indeholder et begrænset areal med vårsæd.

Efterafgrøder og efterafgrødegrundlag

Efterafgrødegrundlaget har betydning for miljøeffekten, hvis der som virkemiddel ønskes flere efterafgrøder. Hvis der f.eks. ønskes 10 % flere efterafgrøder end de lovpligtige 10 %, vil der i alt skulle stilles vilkår om 20 % efterafgrøder. Disse 20 % vil ved udvaskningsberegningerne blive beregnet ud fra efterafgrødegrundlaget. Således vil en bedrift med 100 ha og et sædskifte K10 have et efterafgrødegrundlag på 84 ha, hvorfor et krav om 20 % efterafgrøder vil svare til 16,8 ha med efterafgrøder. Bemærk at for kvægbrug med harmonikrav på 2,3 DE/ha bliver efterafgrøderne angivet og beregnet anderledes.

Tabeller

Tabellerne over sædskifterne vises på de næste to sider. Den første tabel viser svine- og planteavlssædskifterne, den næste kvægsædskifterne, og derefter grundvandssædskifterne.

Ved tilladelser og miljøgodkendelser må sædskifterne i de enkelte år ikke afvige således, at der ifølge kriterierne skal vælges et andet sædskifte, med mindre de andre sædskifter har en mindre udvaskning ifølge udvaskningsindekset.

Kriterier for svine og plantesædskifter		Vinterraps	Froafgrøder	Sukkerroer	Karotter	Ærter	Udvaskningsindex	Max. areal med efterafgrøder
S1	Ref. lerjord < 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	96	20
S2	Ref. lerjord > 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	93	20
S3	Ref. sandjord < 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	100	40
S4	Ref. sandjord > 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	98	40
S5	Frosædskifte < 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	89	30
S6	Frosædskifte > 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	86	30
S7	Roesædskifte < 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	90	40
S8	Roesædskifte > 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	88	40
S9	Frø+roesædsk. < 0,8 DE/ha		I alt > 15 % i alt + min. 5 % frøgræs			0-10 %	89	40
S10	Frø+roesædsk. > 0,8 DE/ha					0-10 %	88	40
S11	Kartoffelsædsk. < 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	97	40
S12	Kartoffelsædsk. > 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	96	40
S13	100 % vintersæd	< 17½%					102	0
S14		17½%-22½%					100	0
S15		22½%-27½%					99	0
S16		> 27½%					97	0

Kriterier for kvægsædskifter og arealer udlagt til vedvarende græs eller energiafgrøder (det er et generelt krav, at græs (inkl. energiafgrøder)+majs+roer udgør mere end 30 %)		Andel af sædskiftet med græs eller kløvergræs	Udvaskningsindex	Max. areal med efterafgrøder
K1	Ref. med < 1,4 DE kvæg/ha på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	< 25 %	98	65
K2	Ref. med < 1,4 DE kvæg/ha på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	< 25 %	96	65
K3	Ref. med 1,4-2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	25-34 %	94	60
K4	Ref. med 1,4-2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	25-34 %	92	60
K5	Ref. med > 2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	35-44 %	94	50
K6	Ref. med > 2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	35-44 %	92	50
K7	45-54 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	45-54 %	88	45
K8	45-54 % græs og > 0,8 DE/ha udbragt	45-54 %	86	45
K9	55-64 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	55-64 %	86	35
K10	55-64 % græs og > 0,8 DE/ha udbragt	55-64 %	84	35
K11	65-95 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	65-95 %	80	30
K12	Sædskiftet knyttet til husdyrbrug omfattet af 2,3 DE/ha undtagelsen	særligt krav	80	særligt regel
K13	Vedvarende græs eller energiafgrøder som pil, elefantgræs o.lign. Energiafgrøder medregnes i de > 95 %.	> 95 %	50	0

Grundvandssædskeer		Andel af skifer med miljogræs	Udvasknings- index
G1	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 10 % miljogræs	< 15 %	104
G2	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 20 % miljogræs	15-25 %	99
G3	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 30 % miljogræs	25-35 %	95
G4	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 40 % miljogræs	35-45 %	93
G5	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 50 % miljogræs	45-55 %	87
G6	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 60 % miljogræs	55-65 %	83
G7	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 70 % miljogræs	65-75 %	80
G8	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 80 % miljogræs	75-85 %	75
G9	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 90 % miljogræs	85-95 %	70
G10	Alle afgrøder undtagen bælgplanter og med 100 % miljogræs	> 95 %	65

Horsens Kommune
Rådhusvej 4
8700 Horsens

Telefon: 76 29 29 29

www.horsens.dk

HØRSENS KOMMUNE